

bringing neighbours closer

LATVIJAS
VIDES, ĢEOLOĢIJAS UN
METEOROĢIJAS CENTRS

Ventas upes apkārtnes iedzīvotāju informētība par ūdens apsaimniekošanas jautājumiem

Pētījuma atskaite

2011. gada aprīlis-jūnijs

Tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centrs

SATURS

Pētījuma apraksts	4
Kopsavilkums.....	5 - 6

Galvenie rezultāti

Latvija

Respondentu sociāldemogrāfiskais profils	8
Rezultāti	9 - 25
1.1. Jēdziena „ūdens resursu apsaimniekošana” izpratne	9
1.2. Ūdens objektu apmeklēšanas biežums	9
1.3. Izpratne par labu ūdens kvalitāti upē vai ezerā	11
1.4. Jēdziena „ūdeņu eitrofikācija” izpratne	13
1.5. Sliktu ūdens kvalitāti raksturojošās pazīmes	15
1.6. Dažādu faktoru ietekmes uz ūdens kvalitāti vērtējums	17
1.7. Pasākumi ūdens stāvokļa aizsargāšanai un uzlabošanai	19
1.8. Iedzīvotāju informētība par īpaši aizsargājamo teritoriju apsaimniekošanas plāniem	20
1.9. Iedzīvotāju informētība par upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāniem	21
1.10. Informācijas ieguves avoti par dabīgo ūdenstilpņu apsaimniekošanu	22
1.11. Iedzīvotāju ieinteresētība iesaistīties dabīgo ūdenstilpņu apsaimniekošanā	23
Pētījuma tehniskā informācija	26 – 27

Lietuva

Respondentu sociāldemogrāfiskais profils	29
Rezultāti	30 - 46
2.1. Jēdziena „ūdens resursu apsaimniekošana” izpratne	30
2.2. Ūdens objektu apmeklēšanas biežums	30
2.3. Izpratne par labu ūdens kvalitāti upē vai ezerā	32
2.4. Jēdziena „ūdeņu eitrofikācija” izpratne	34
2.5. Sliktu ūdens kvalitāti raksturojošās pazīmes	36
2.6. Dažādu faktoru ietekmes uz ūdens kvalitāti vērtējums	38
2.7. Pasākumi ūdens stāvokļa aizsargāšanai un uzlabošanai	40
2.8. Iedzīvotāju informētība par īpaši aizsargājamo teritoriju apsaimniekošanas plāniem	41
2.9. Iedzīvotāju informētība par upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāniem	42
2.10. Informācijas ieguves avoti par dabīgo ūdenstilpņu apsaimniekošanu	43
2.11. Iedzīvotāju ieinteresētība iesaistīties dabīgo ūdenstilpņu apsaimniekošanā	44
Pētījuma tehniskā informācija	47

Latvija un Lietuva – kopējā pētījuma teritorija

Rezultāti	49 - 62
3.1. Jēdziena „ūdens resursu apsaimniekošana” izpratne	49
3.2. Ūdens objektu apmeklēšanas biežums	49
3.3. Izpratne par labu ūdens kvalitāti upē vai ezerā	51
3.4. Jēdziena „ūdeņu eutrofikācija” izpratne	53
3.5. Sliktu ūdens kvalitāti raksturojošās pazīmes	55
3.6. Dažādu faktoru ietekmes uz ūdens kvalitāti vērtējums	56
3.7. Pasākumi ūdens stāvokļa aizsargāšanai un uzlabošanai	57
3.8. Iedzīvotāju informētība par īpaši aizsargājamo teritoriju apsaimniekošanas plāniem	58
3.9. Iedzīvotāju informētība par upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāniem	59
3.10. Informācijas ieguves avoti par dabīgo ūdenstilpņu apsaimniekošanu	60
3.11. Iedzīvotāju ieinteresētība iesaistīties dabīgo ūdenstilpņu apsaimniekošanā	61

Pielikums

1. Piezīmes un piebildes	64 - 65
2. Aptaujas anketa	66 - 69
3. Statistiskās kļūdas novērtēšanas tabula	70

Rezultātu tabulas (*pielikumā kā PDF formāts*)

PĒTĪJUMA APRAKSTS

No 2011. gada 26. aprīļa līdz 11. maijam tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centrs SKDS veica pētījumu ar mērķi noskaidrot Ventas upes apkārtnes iedzīvotāju informētību par ūdens apsaimniekošanas jautājumiem. Pētījums tika veikts, izmantojot telefoninterviju metodi. Intervijas ar Latvijas iedzīvotājiem veica pētījumu centra SIA SKDS telefonintervētāji, savukārt, kvalitatīvu interviju nodrošināšanai Lietuvas teritorijā tika piesaistīti Lietuvas pētnieciskās kompānijas RAIT Ltd. kvalificētie telefonintervētāji. Šāda pētījuma veikšanas metode nodrošināja augstvērtīgu interviju veikšanu respondenta izvēlētajā valodā (Latvijā – latviešu un krievu, Lietuvā – lietuviešu). Pētījumā iegūtos datus apkopoja un analizēja pētījumu centra SIA SKDS speciālisti.

Latvijā tika aptaujāti 505 Kurzemes plānošanas reģiona pastāvīgie iedzīvotāji vecumā no 18 līdz 74 gadiem. Lietuvā tika aptaujāts 501 Klaipēdas un Telšu apriņķu pastāvīgais iedzīvotājs vecumā no 18 līdz 74 gadiem. Respondentu atlase tika veikta pēc daudzpakāpju nejaušās stratificētās atlases principa (reprezentatīvs aptaujas teritorijas iedzīvotāju kopums), ievērojot iedzīvotāju sadalījuma proporcijas pēc vecuma grupām, dzimuma, izglītības līmeņa (pamata, vispārējā vidējā, vispārējā speciālā, augstākā) un piesaistes administratīvi teritoriālajām vienībām. Lai iegūtu lielāku reprezentativitāti, dati tika pakļauti svēršanas procedūrai pēc parametriem: vecums, dzimums, tautība.

Atskaites sākumā kopsavilkuma formā ir sniegts pārskats par šī pētījuma galvenajiem rezultātiem. Atskaites pamata daļā ir atspoguļoti pētījuma rezultāti atsevišķi par Latviju un Lietuvu, kā arī par kopējo pētījuma teritoriju. Atskaitē par Latviju un Lietuvu iekļauta arī pētījuma tehniskā informācija un respondentu sociāldemogrāfiskais profils. Atskaites pielikumā ir pievienota aptaujas anketa latviešu valodā, statistiskās kļūdas novērtēšanas tabula, kā arī datu tabulas, kur redzams detalizēts iegūto atbilžu sadalījums visās definētajās sociāldemogrāfiskajās grupās.

KOPSAVILKUMS

Pētījuma rezultāti parāda, ka Ventas upes apkārtnes iedzīvotāji ļoti labprāt un bieži apmeklē ūdens objektus. Pēdējo piecu gadu laikā vairāk kā divas trešdaļas aptaujāto ir apmeklējuši kādus ūdens objektus vairāk kā desmit reizes gadā ar mērķi nopeldēties, makšķerēt, izbraukt ar laivu vai vienkārši atpūsties. Tikai 4% aptaujāto atbildējuši, ka pēdējo piecu gadu laikā ūdens objektus nav apmeklējuši.

Latvijas un Lietuvas respondentu sniegtajās atbildēs statistiski nozīmīgas atšķirības nav vērojamas.

Ar ūdens kvalitāti saistītie jautājumi

Ventas upes apkārtnes iedzīvotāju izpratnes līmenis par ūdens kvalitāti raksturojošiem parametriem ir vidējs – mazāk kā puse aptaujāto snieguši atbildes, ka labu ūdens kvalitāti upē vai ezerā vislabāk raksturotu tajā eksistējošie upei vai ezeram atbilstošie dzīvie organismi un/ vai ūdens atbilstība upes vai ezera dabiskajam stāvoklim.

Abus pareizos atbilžu variantus nosaukuši 20% no visiem respondentiem Latvijā un 10% no visiem respondentiem Lietuvā.

Divi vispopulārākie atbilžu varianti Latvijā ir: 'tajā eksistē upei vai ezeram atbilstoši dzīvie organismi' (47%) un 'ūdens atbilst upes vai ezera dabiskajam stāvoklim' (44%), savukārt Lietuvā - 'tajā drīkst peldēties' (55%) un 'to var dzert bez papildus attīrīšanas' (52%).

Kā galvenās sliktu ūdens stāvokli raksturojošās pazīmes Ventas upes apkārtnes iedzīvotāji ir nosaukuši mazu zivju skaitu, zilaļģu ziedēšanu un ūdens duļķainumu.

Latvijas respondentu vērtējumā vispopulārākās pazīmes, kas norāda uz sliktu ūdens kvalitāti upē vai ezerā, ir 'zilaļģu ziedēšana' (84%) un 'mazs zivju skaits' (80%). Lietuvas respondentu atbildes pēc to minēšanas biežuma sarindojušās citādi, un visbiežāk minētās atbildes ir 'mazs zivju skaits' (80%) un 'duļķains ūdens' (70%).

Kā kaitīgākās cilvēku darbības, kas atstāj negatīvu ietekmi uz upju, ezeru, jūras piekrastes vai pazemes ūdeņu kvalitāti, aptaujātie ir atzīmējuši rūpnieciskos notekūdeņus, mājsaimniecību radītos kanalizācijas notekūdeņus, intensīvu lauksaimniecības zemju mēslošanu un ostu darbību.

Šai jautājumā Latvijas un Lietuvas respondentu sniegtajās atbildēs statistiski nozīmīgas atšķirības nav vērojamas.

Gandrīz visi respondenti kā efektīvākos pasākumus ūdens stāvokļa uzlabošanai minējuši piesārņoto vietu attīrīšanu un kanalizācijas notekūdeņu attīrīšanu pirms to izlaišanas dabā. Vairāk kā 4/5 aptaujāto minējuši arī aizsargzonu izveidošanu ap ūdeņiem, stingrāku vides aizsardzības prasību ieviešanu ostu un hidroelektrostaciju darbībai, kā arī mēslojuma izmantošanas ierobežošanu lauksaimniecībā.

Atšķirīgi viedokļi ir jautājumā par videi draudzīgu mazgāšanas līdzekļu lietošana mājsaimniecībās: Latvijā to kā efektīvu pasākumu ūdens stāvokļa uzlabošanai minējuši 73%, Lietuvā – 60% no visiem respondentiem.

Par pārmērīgo augu savairošanos ūdeņos paaugstinātās biogēno vielu koncentrācijas dēļ ir dzirdējuši vairāk kā puse aptaujāto; jēdzienu „ūdeņu eutrofikācija” pareizi izskaidro nedaudz vairāk kā piektā daļa Ventas upes apkārtnes iedzīvotāju.

Pēc paskaidrojuma nolasīšanas: „Ūdeņu eutrofikācija ir pārmērīga augu savairošanās paaugstinātās biogēno vielu (slāpekļa un fosfora) koncentrācijas dēļ” Latvijā 67% respondentu atzīst, ka ir dzirdējuši par ūdeņu eutrofikācijas problēmu, Lietuvā - 50% respondentu.

Latvijas iedzīvotāji pareizo skaidrojumu spontāni (pirms termina nolasīšanas) ir snieguši 28% gadījumā, Lietuvas - 16%.

Ar ūdens resursu apsaimniekošanu saistītie jautājumi

Ventas upes apkārtnes iedzīvotāju zināšanu līmenis par to, kas ietilpst jēdzienā „ūdens resursu apsaimniekošana” ir vērtējams kā labs – lielākā daļa (divas trešdaļas) aptaujāto ir atbildējuši, ka šajā jēdzienā ietilpst gan ūdensapgāde un kanalizācija, gan virszemes un pazemes ūdeņu apsaimniekošana/ aizsardzība, gan arī ūdens bioloģiskās daudzveidības saglabāšana.

Latvijā šis rādītājs ir nedaudz augstāks kā Lietuvā (attiecīgi 70% un 60% respondentu).

Par īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošanas plāniem ir dzirdējuši apmēram puse aptaujāto, savukārt par upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāniem ir dzirdējis mazāks īpatsvars respondentu – apmēram viena ceturtdaļa.

Par īpaši aizsargājamo teritoriju apsaimniekošanas plāniem Latvijā ir dzirdējuši 39%, Lietuvā – 40% respondentu. Par upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāniem ir dzirdējuši 27% respondentu Latvijā un 25% Lietuvā.

Galvenie avoti, no kuriem līdz šim Ventas upes apkārtnes iedzīvotāji ir saņēmuši informāciju par upju, ezeru, jūras piekrastes un pazemes ūdeņu apsaimniekošanas jautājumiem ir televīzija un prese. Šie paši avoti ir minēti arī kā vēlamākie turpmākai informācijas saņemšanai par ūdeņu apsaimniekošanas jautājumiem.

Gan Latvijā, gan Lietuvā ir ļoti līdzīga mediju patēriņa struktūra, bet atšķiras biežums. Biežāk lietotais medijs ir TV (67% Latvijā, 55% Lietuvā), tam seko prese (54% Latvijā, 50% Lietuvā), internets (40% Latvijā, 31% Lietuvā) un radio (35% Latvijā, 29% Lietuvā).

Vēlēšanos iesaistīties kādas upes, ezera vai jūras piekrastes apsaimniekošanā ir izteikuši vairāk kā divas piektdaļas aptaujāto. Gandrīz visi šie respondenti ir pauduši gatavību arī paši piedalīties upju vai ezeru tīrīšanas talkās un tamlīdzīgos pasākumos.

Iesaistīties upju vai ezeru tīrīšanas talkās un līdzīgos pasākumos Latvijā būtu gatavi 38% respondentu, Lietuvā - 40%. Līdzdarboties, paužot viedokli ar interneta starpniecību, būtu gatavi 25% respondentu Latvijā un 27% Lietuvā. Savukārt piedalīties publiskajās diskusijās netālu no savas dzīvesvietas varētu 28% respondentu Latvijā un 25% Lietuvā.

GALVENIE REZULTĀTI

LATVIJA

RESPONDENTU SOCIĀLDEMOGRĀFISKAIS PROFILS

		VISI RESPONDENTI	
		Kol %	Skaitis
KOPĀ		100.0	505
.			
DZIMUMS	Vīrietis	47.8	238
	Sieviete	52.2	267
.			
VECUMS	18-24	15.5	71
	25-34	18.7	83
	35-44	18.1	98
	45-54	19.1	102
	55-74	28.6	151
.			
INTERVIJAS VALODA	Latviešu	82.4	444
	Krievu	17.6	61
.			
IZGLĪTĪBA	Nepabeigta pamata / pamata	7.7	40
	Vidējā / vidējā speciālā	62.5	314
	1. līmeņa augstākā (koledža)	4.0	17
	Augstākā (augstskolu izglītība)	25.9	134
.			
PAMATNODARBOŠANĀS	Nodarbinātais valsts pārvaldē	23.7	122
	Nodarbinātais privātajā sektorā	31.0	154
	Pašnodarbinātais	4.3	24
	Pensionārs	21.9	115
	Skolnieks, students	9.6	44
	Mājsaimniece	3.3	15
	Bezdarbnieks	6.2	31
.			
DZĪVESVIETA	Liela pilsēta	45.5	215
	Novads	54.5	290
.			
SAISTĪBA AR VIDES AIZSARDZĪBAS JOMU	Ir	35.6	181
	Nav	64.4	324

Bāze: visi respondenti

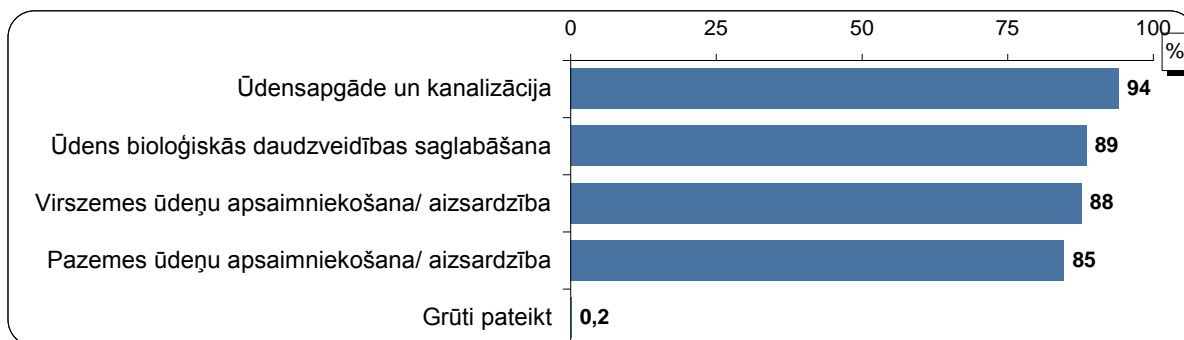
Šeit un turpmāk atskaitē - procenti svērti, skaits nesvērts

REZULTĀTI

1.1. Jēdziena „ūdens resursu apsaimniekošana” izpratne

Jautājuma formulējums: „Kas, Jūsaprāt, ietilpst jēdzienā „ūdens resursu apsaimniekošana”?”

Kopumā 70% respondentu zina, ka jēdzienā „ūdens resursu apsaimniekošana” ietilpst visi četri atbilžu varianti. Aplūkojot katru atbilžu variantu atsevišķi, redzams, ka to visu minēšanas biežums ir augsts. Visbiežāk nosauktais variants ir ‘Ūdensapgāde un kanalizācija’, ko minējuši gandrīz visi respondenti.

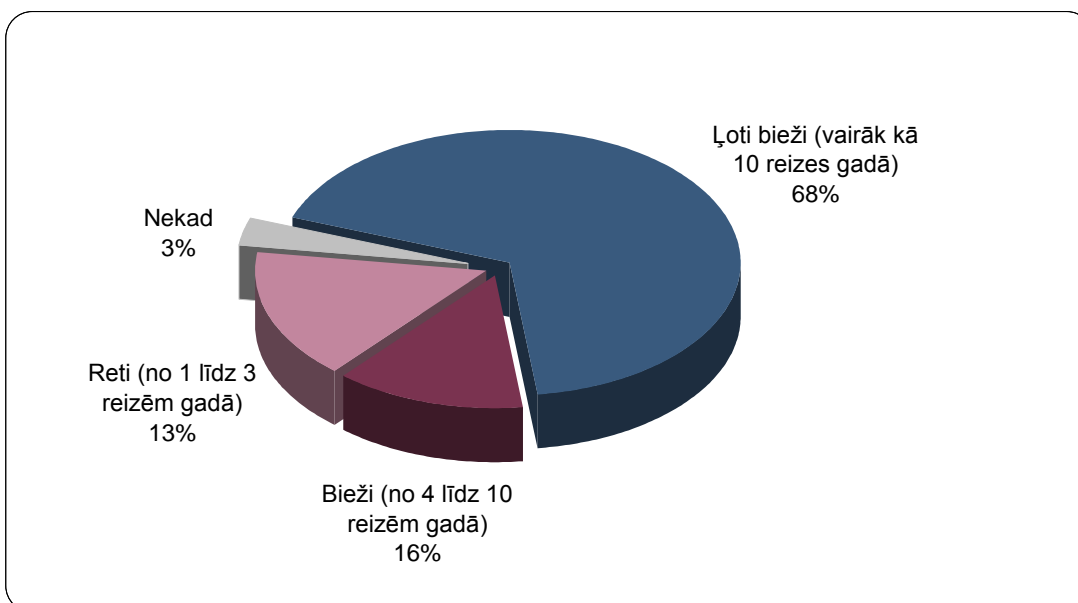

Bāze: visi respondenti Latvijā, n=505

1.2. Ūdens objektu apmeklēšanas biežums

Jautājuma formulējums: Vidēji, cik reizes gadā pēdējo piecu gadu laikā Jūs esat apmeklējis/-usi kādus ūdens objektus, piemēram, lai nopeldētos, makšķerētu, izbrauktu ar laivu vai vienkārši atpūtai?

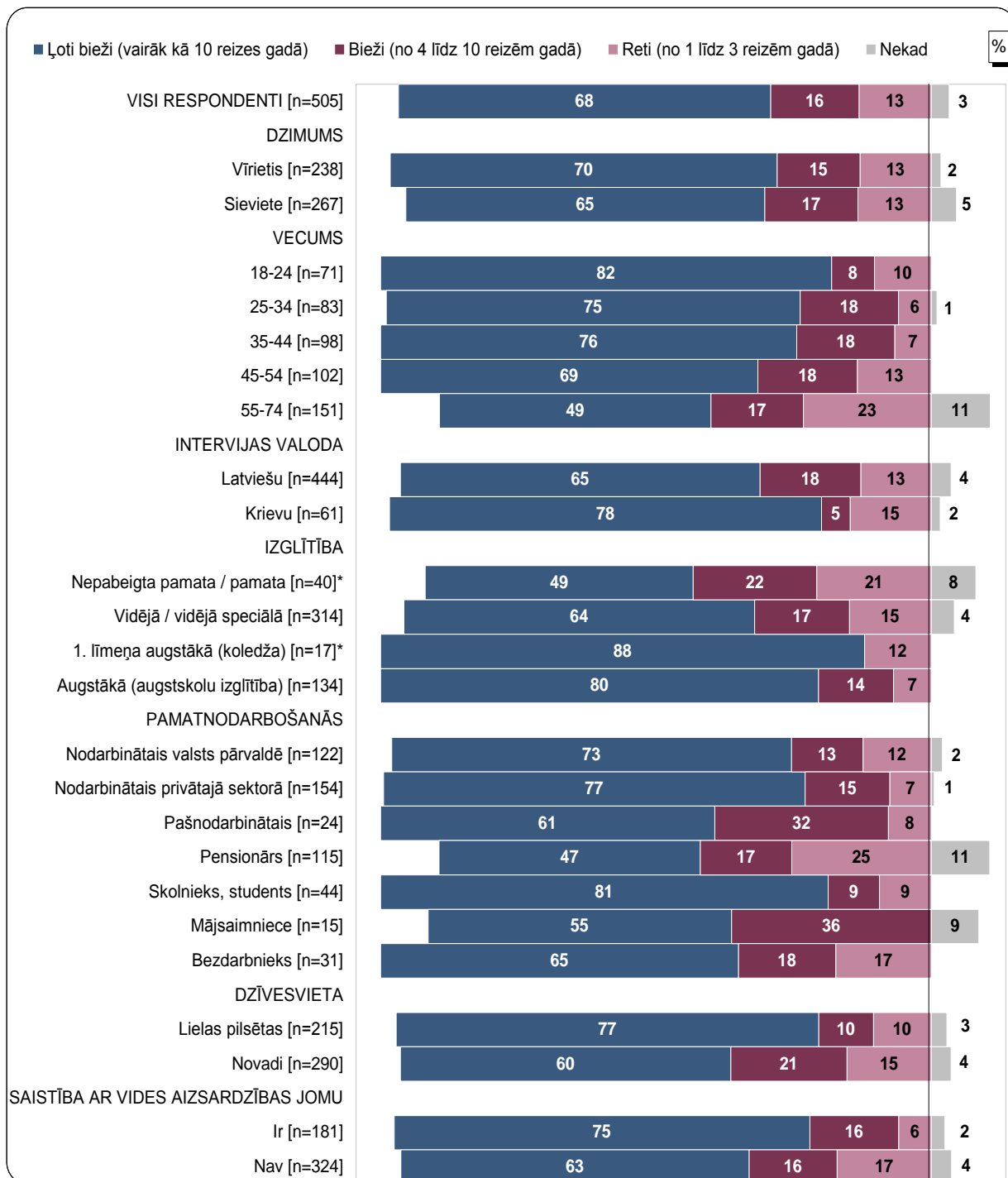
No visiem respondentiem divas trešdaļas ūdens objektus apmeklē biežāk kā 10 reizes gadā. Ne reizi pēdējo piecu gadu laikā ūdens objektus nav apmeklējuši tikai 3% aptaujāto.

Bāze: visi respondenti Latvijā, n=505

Pētījums/ projekts: Ventas upes apkārtnes iedzīvotāju informētība par ūdens apsaimniekošanas jautājumiem

Ūdens objektu apmeklēšanas paradumi atšķiras dažādās vecuma un izglītības līmeņa grupās. Palielinoties iedzīvotāju vecumam, samazinās ūdenstilpņu apmeklēšanas biežums; kā arī vērojama tendence, ka iedzīvotāji ar augstāku izglītības līmeni izrāda lielāku interesi par laika pavadīšanu pie ūdens.

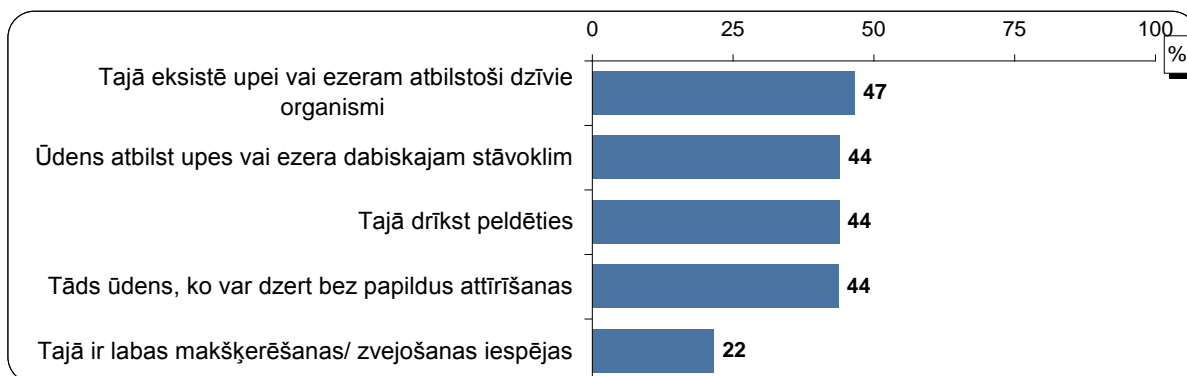

Bāze: respondenti attiecīgajā grupā [skat. "n=" grafikā]

*Bāze attiecīgajās apakšgrupās ir salīdzinoši neliela, lai izdarītu secinājumus par šo grupu

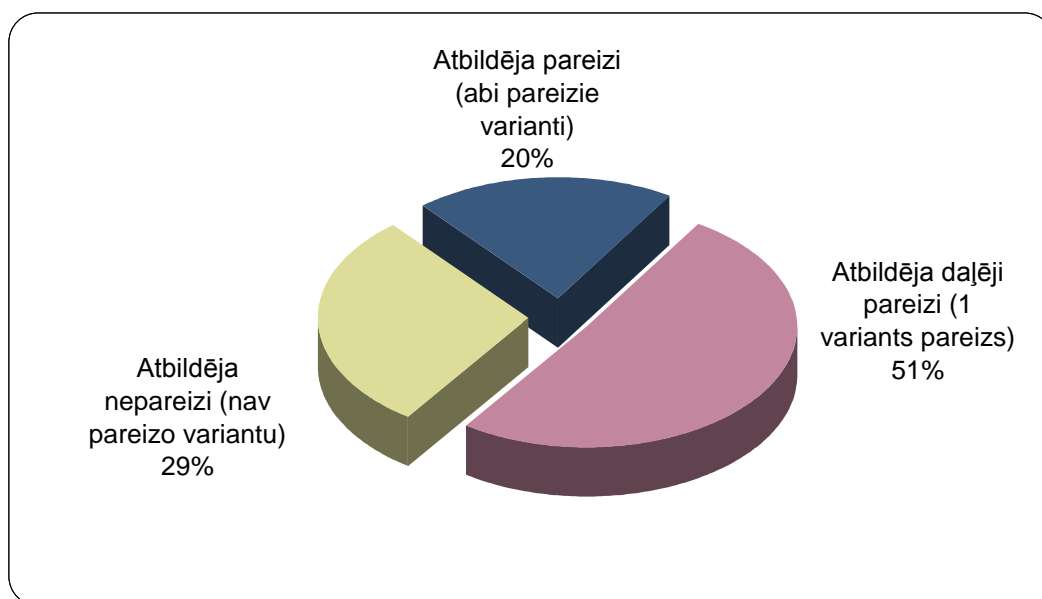
1.3. Izpratne par labu ūdens kvalitāti upē vai ezerā

Jautājuma formulējums: *Tagad es Jums nolasišu piecus apgalvojumus. Sakiet, lūdzu, kuri divi no tiem, Jūsprāt, vislabāk raksturotu labu ūdens kvalitāti upē vai ezerā?*

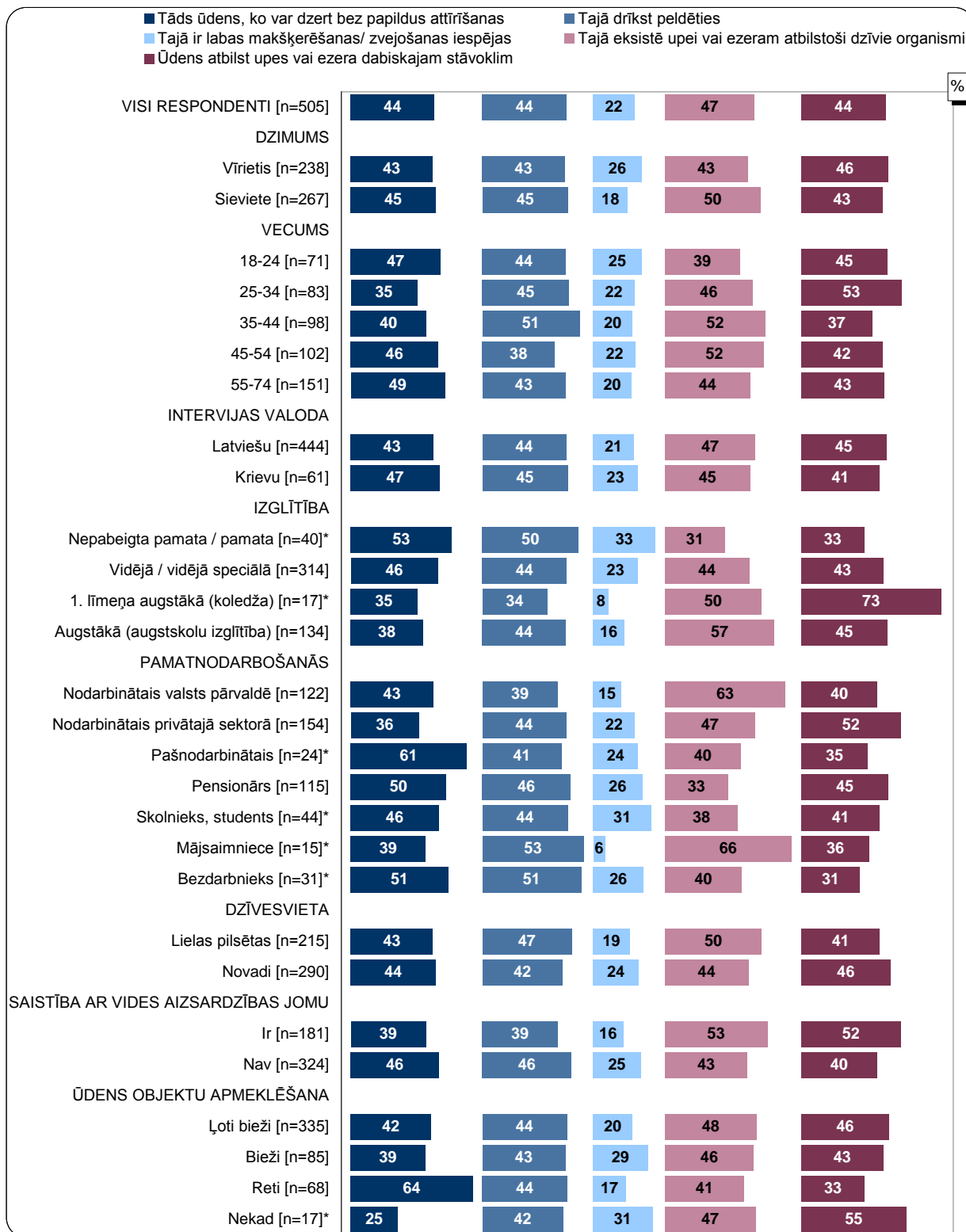
Bāze: visi respondenti Latvijā, n=505

Dati rāda, ka 20% respondentu nosaukuši abus pareizos atbilžu variantus ('tajā eksistē upei vai ezeram atbilstoši dzīvie organismi' un 'ūdens atbilst upes vai ezera dabiskajam stāvoklim'), 51% respondentu nosaukuši vienu no abiem pareizajiem atbilžu variantiem, bet 29% respondentu nav nosaukuši nevienu no abiem pareizajiem atbilžu variantiem.

Bāze: visi respondenti Latvijā, n=505

Lielāks pareizo atbilžu īpatsvars ir to respondentu grupās, kuriem ir augstāks izglītības līmenis un kuriem darbā, mācībās vai brīvā laika pavadīšanā ir saistība ar vides aizsardzības jomu.

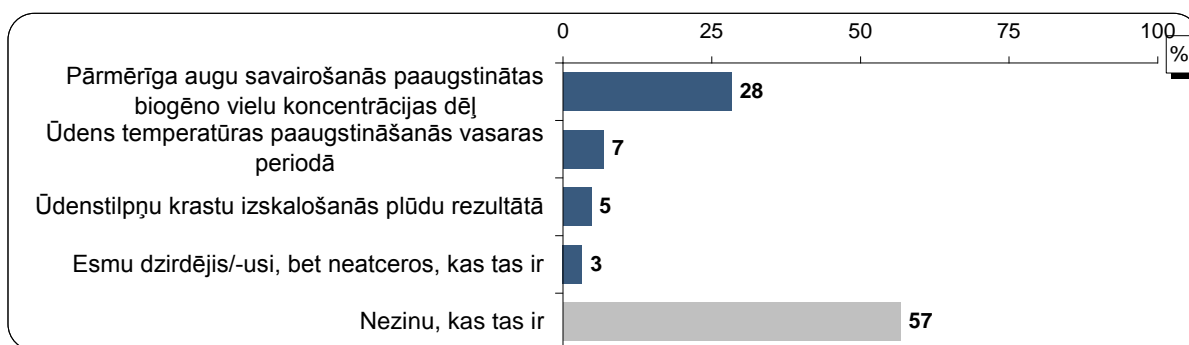

Bāze: respondenti attiecīgajā grupā [skat. "n=" grafikā]

*Bāze attiecīgajās apakšgrupās ir salīdzinoši neliela, lai izdarītu secinājumus par šo grupu

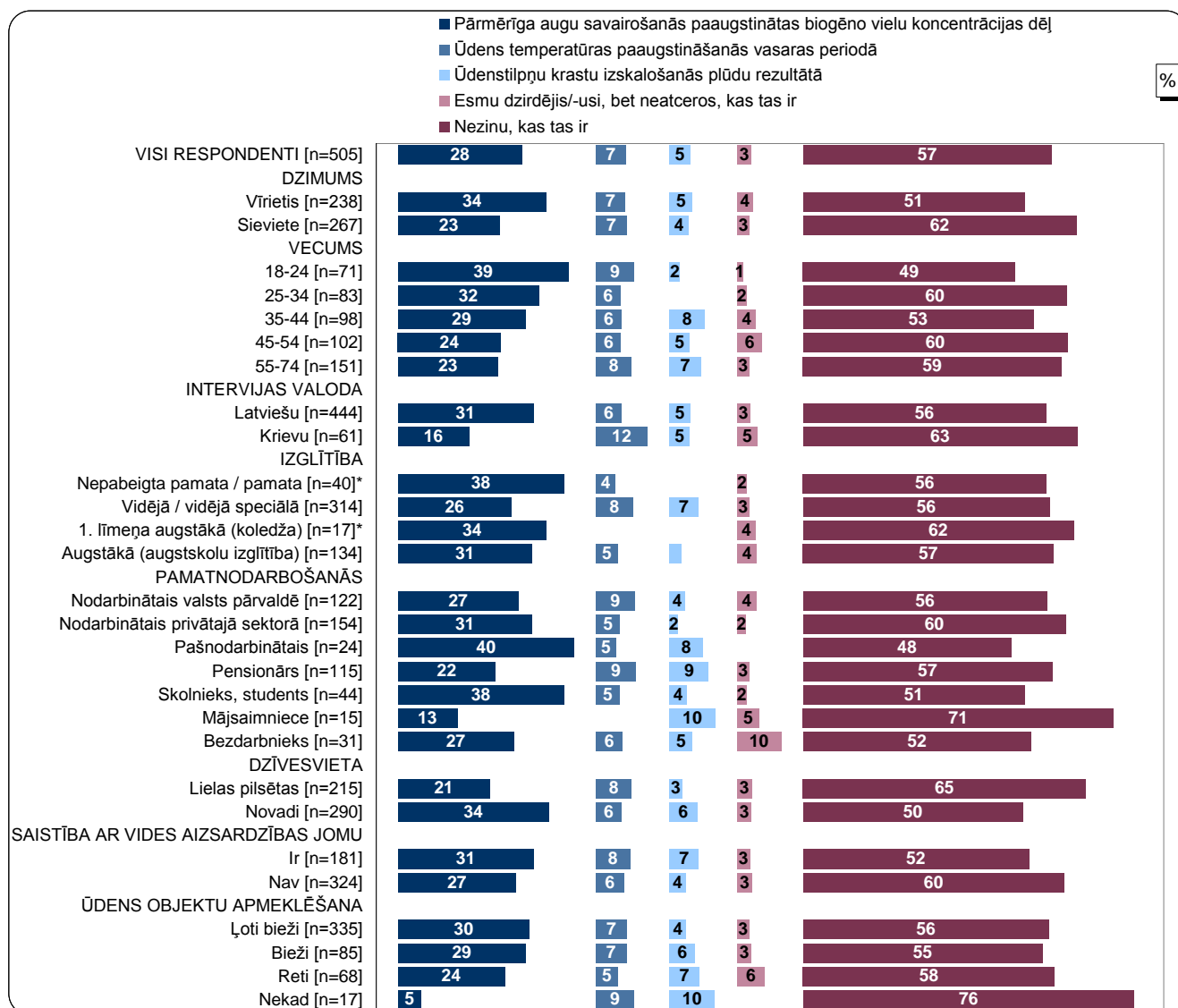
1.4. Jēdziena „ūdeņu eitrofikācija” izpratne

Jautājuma formulējums: Kas, Jūsuprāt, ir ūdeņu eitrofikācija?

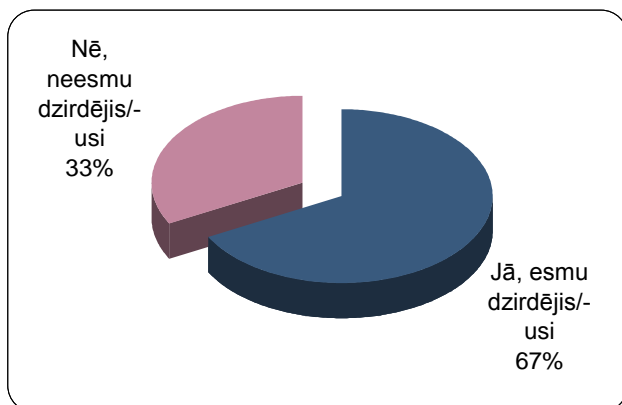
Bāze: visi respondenti Latvijā, n=505

Atbildi, ka ūdeņu eitrofikācija ir pārmērīga augu savairošanās paaugstinātas biogēno vielu koncentrācijas dēļ minējuši apmēram trešdaļa respondentu. Vairāk šis termins un tā nozīme ir zināma jaunāka gadagājuma cilvēkiem, skolniekiem, vīriešiem un cilvēkiem ar augstāko izglītību, kā arī tiem, kuri ūdensobjektus caurmērā apmeklē biežāk.

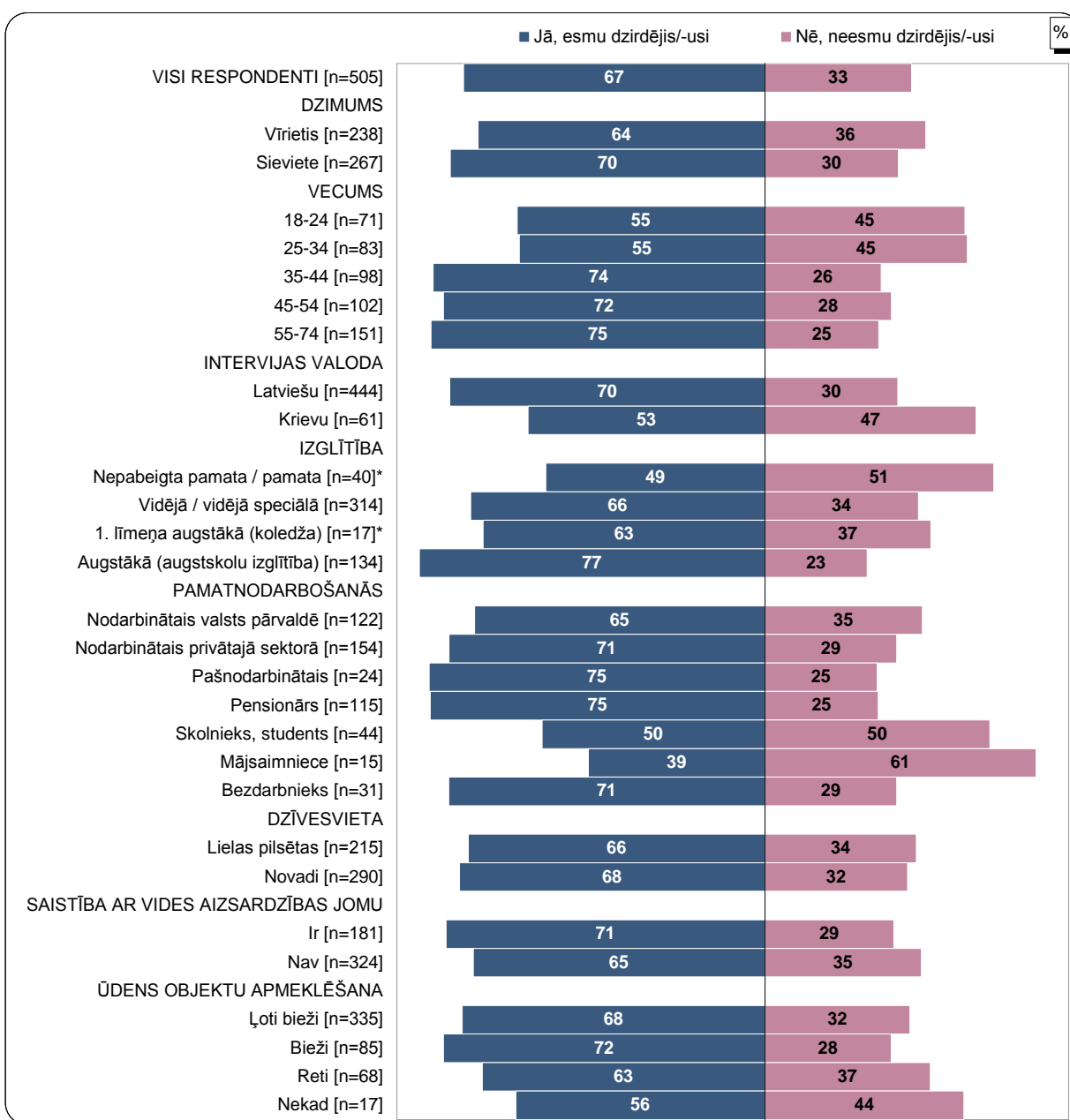
Bāze: respondenti attiecīgajā grupā [skat. "n" grafikā]

Jautājuma formulējums: *Vai Jūs esat dzirdējis/-usi par to, ka Latvijā pastāv ūdeņu eitrofikācijas problēmas?*

Divas trešdaļas respondentu pēc nolasītā paskaidrojuma: „Ūdeņu eitrofikācija ir pārmērīga augu savairošanās paaugstinātas biogēno vielu (slāpekļa un fosfora) koncentrācijas dēļ” atzīst, ka ir dzirdējuši par ūdeņu eitrofikācijas problēmu. Var izdarīt secinājumu, ka pati problēma ir plašāk zināma nekā termins.

Bāze: visi respondenti Latvijā, n=505

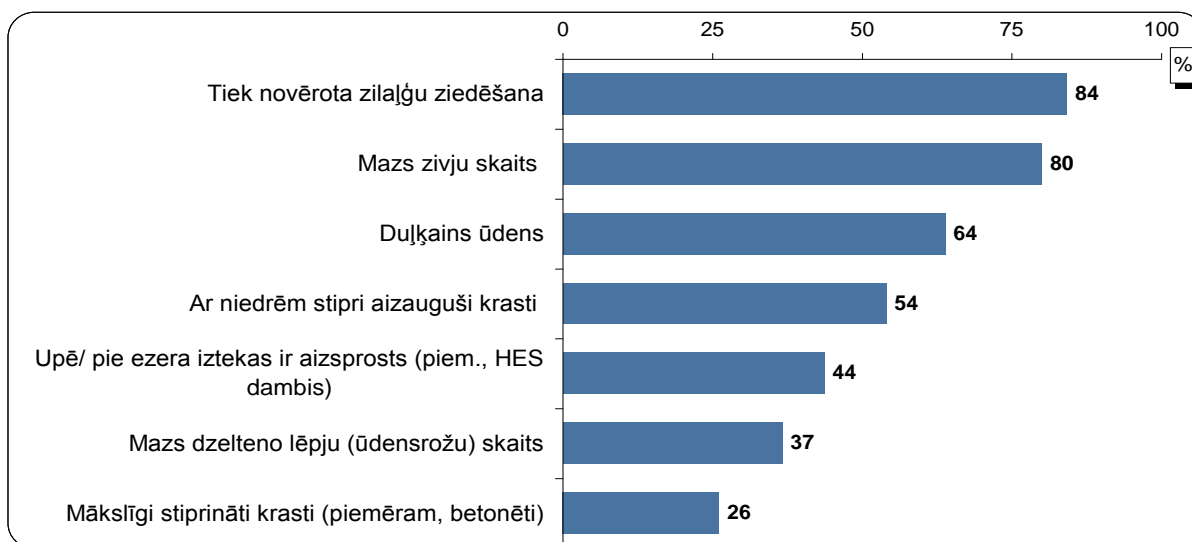
Bāze: respondenti attiecīgajā grupā [skat. "n" grafikā]

*Bāze attiecīgajās apakšgrupās ir salīdzinoši neliela, lai izdarītu secinājumus par šo grupu

Datos redzama sakarība: jaunāka gadu gājuma respondenti labāk zina terminu, toties, palielinoties respondentu vecumam, pieaug problēmas pēc būtības zinātāju īpatsvars. Var runāt par atšķirībām abu lingvistisko grupu starpā – respondenti, kuri par sev ērtāko intervijas valodu izvēlējušies latviešu valodu, 70% gadījumu ir dzirdējuši par ūdeņu eitrofikācijas problēmu, kamēr tie, kuriem ērtāk bijis atbildēt uz intervijas jautājumiem krievu valodā, par šo problēmu ir dzirdējuši 53% gadījumu. Biežāk par problēmu pēc būtības ir dzirdējuši respondenti, kuriem ir vidējā/ vidējā speciālā vai augstāka izglītība (jautājumā "Kas, Jūsaprāt, ir ūdeņu eitrofikācija?" izglītības griezumā termina izpratnes atšķirības neiezīmējas).

1.5. Sliktu ūdens kvalitāti raksturojošās pazīmes

Jautājuma formulējums: *Sakiet, kuras no sekojošām pazīmēm, Jūsaprāt, varētu norādīt uz sliktu ūdens kvalitāti upē vai ezerā?*

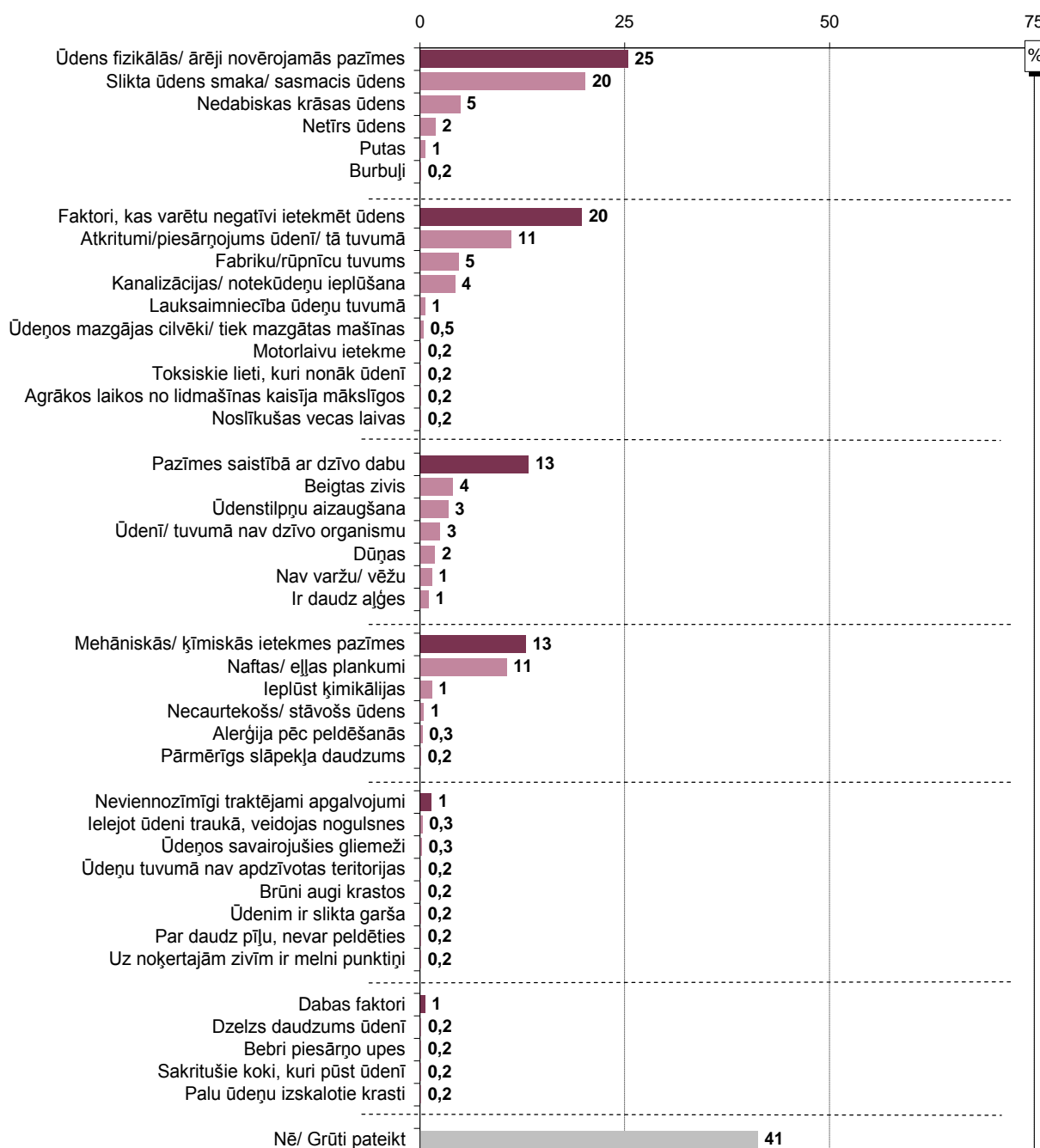

Bāze: visi respondenti Latvijā, n=505

Visbiežāk minētās atbildes ir 'zilaļģu ziedēšana' un 'mazs zivju skaits'. Iejaukšanās dabas procesos – 'mākslīgi stiprināti krasti' un 'aizsprosti' – daudz retāk tiek saistīta ar sliktu ūdens kvalitāti (attiecīgi 26% un 44% atbilžu 'jā'). Jautājums par dzeltenajām lēpēm un niedrēm ir zinātājam, tāpēc rezultāts ir uzskatāms par ļoti labu: vairāk nekā puse respondentu (54%) zina, ka ar niedrēm aizauguši krasti liecina par sliktu ūdens kvalitāti, savukārt tikai trešdaļa (37%) respondentu ir atbildējuši nepareizi - mazs dzelteno lēpju skaits patiesībā liecina par labu ūdens kvalitāti.

Jautājuma formulējums: Vai Jūs varat minēt vēl kādas parādības, kas varētu norādīt uz sliktu ūdens kvalitāti upē vai ezerā?

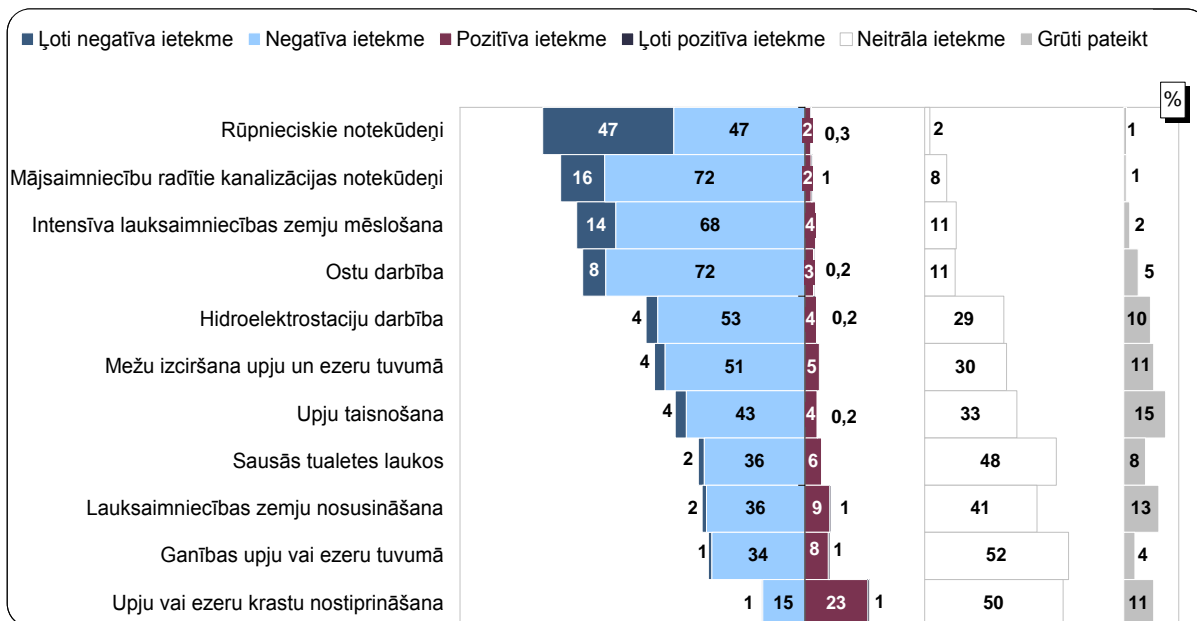
Respondentu biežāk spontāni minētās atbildes ir saistītas ar ūdens fizikālajām, ārēji novērojamajām pazīmēm (25% no visām atbildēm), piemēram, ūdens krāsa, smaka, redzami burbuļi un putas. 20% no visām atbildēm ir faktori, kas varētu negatīvi ietekmēt ūdens kvalitāti, piemēram, lauksaimniecība ūdeņu tuvumā vai motorlaivu ietekme. Tiem seko pazīmes saistībā ar dzīvo dabu (13% no visām atbildēm), piemēram, dūņas, beigtas zivis, nav varžu un/vai vēžu. Pazīmes, kas saistītas ar mehānisku vai ķīmisku ietekmi, veido 13% no visām atbildēm. Tie būtu, piemēram, naftas vai eļļas plankumi. Nenožīmīgs atbilžu skaits minēts saistībā ar dabas parādībām (1%), piemēram, bebru radītais kaitējums.

Bāze: visi respondenti Latvijā, n=505

1.6. Dažādu faktoru ietekmes uz ūdens kvalitāti vērtējums

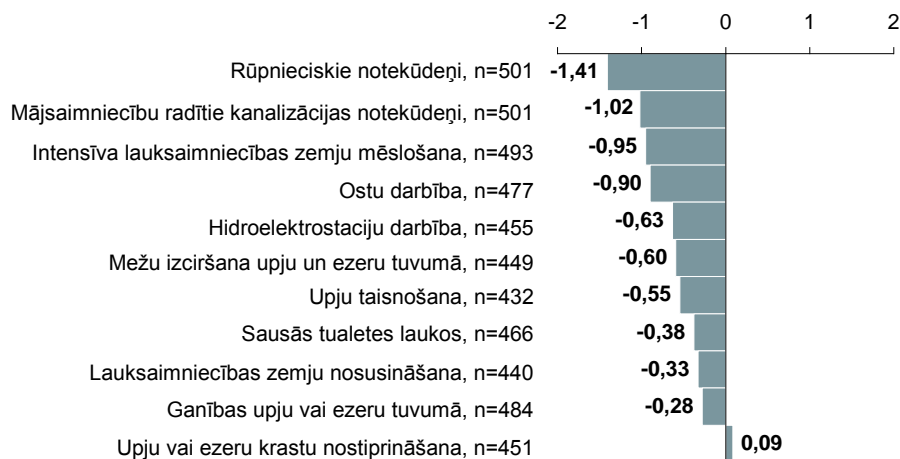
Jautājuma formulējums: Kādu ietekmi – pozitīvu vai negatīvu - Jūsaprāt, uz upju, ezeru, jūras piekrastes vai pazemes ūdeņu kvalitāti atstāj sekojošas cilvēku darbības?

Bāze: visi respondenti Latvijā, n=505

Redzams, ka gandrīz visi respondenti ir negatīvi vērtējuši rūpniecisko notekūdeņu radītās sekas (47% aptaujāto devuši vērtējumu „ļoti negatīvi”). Īpaši negatīvi tiek vērtēta arī mājsaimniecību kanalizācijas ūdeņu radītā ietekme, intensīva lauksaimniecības zemju mēslošana un ostu darbība.

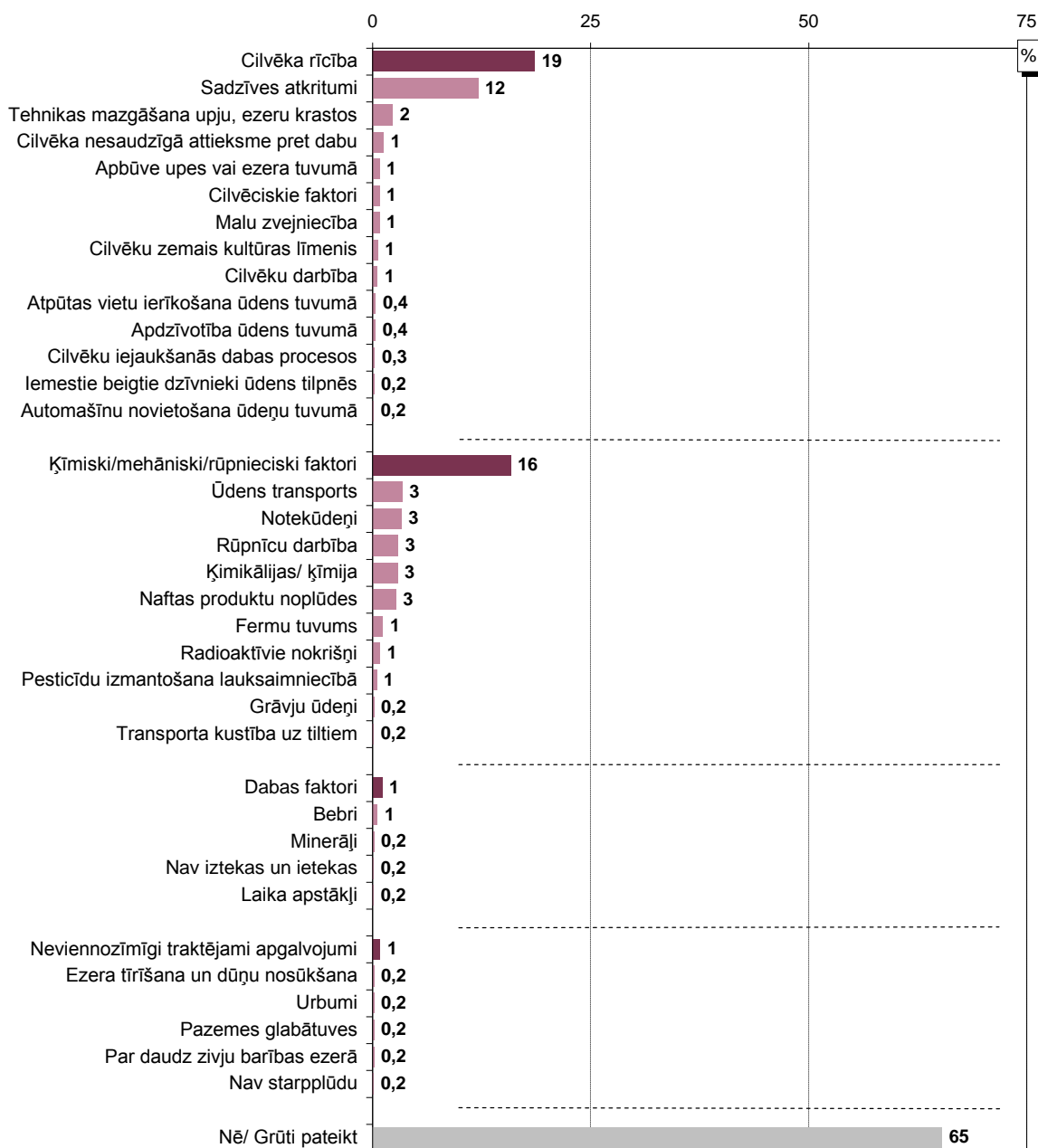
Vidējais vērtējums skalā no "-2 (ļoti negatīva nozīme)" līdz "+2 (ļoti pozitīva nozīme)".

Bāze: respondenti Latvijā, kuri snieguši noteiktu atbildi, [skat. "n=" grafikā]

Piešķirot katrai no minētajām darbībām indeksu, kur '-2' nozīmētu, ka pilnīgi visi respondenti ir snieguši atbildi 'ļoti negatīva ietekme', un '2' nozīmētu, ka pilnīgi visi respondenti snieguši atbildi 'ļoti pozitīva ietekme', redzams, ka vienīgā cilvēku darbība, kas tiek vērtēta drīzāk pozitīvi nekā negatīvi, ir upju vai ezeru krastu nostiprināšana. Mazāk izteikta negatīva attieksme ir pret darbībām, kādas ir pastāvējušas kopš seniem laikiem, piemēram, ganības upju vai ezeru tuvumā.

Jautājuma formulējums: Vai Jūs varat minēt vēl kādus faktorus, kas negatīvi ietekmē upju, ezeru, jūras piekrastes vai pazemes ūdeņu kvalitāti?

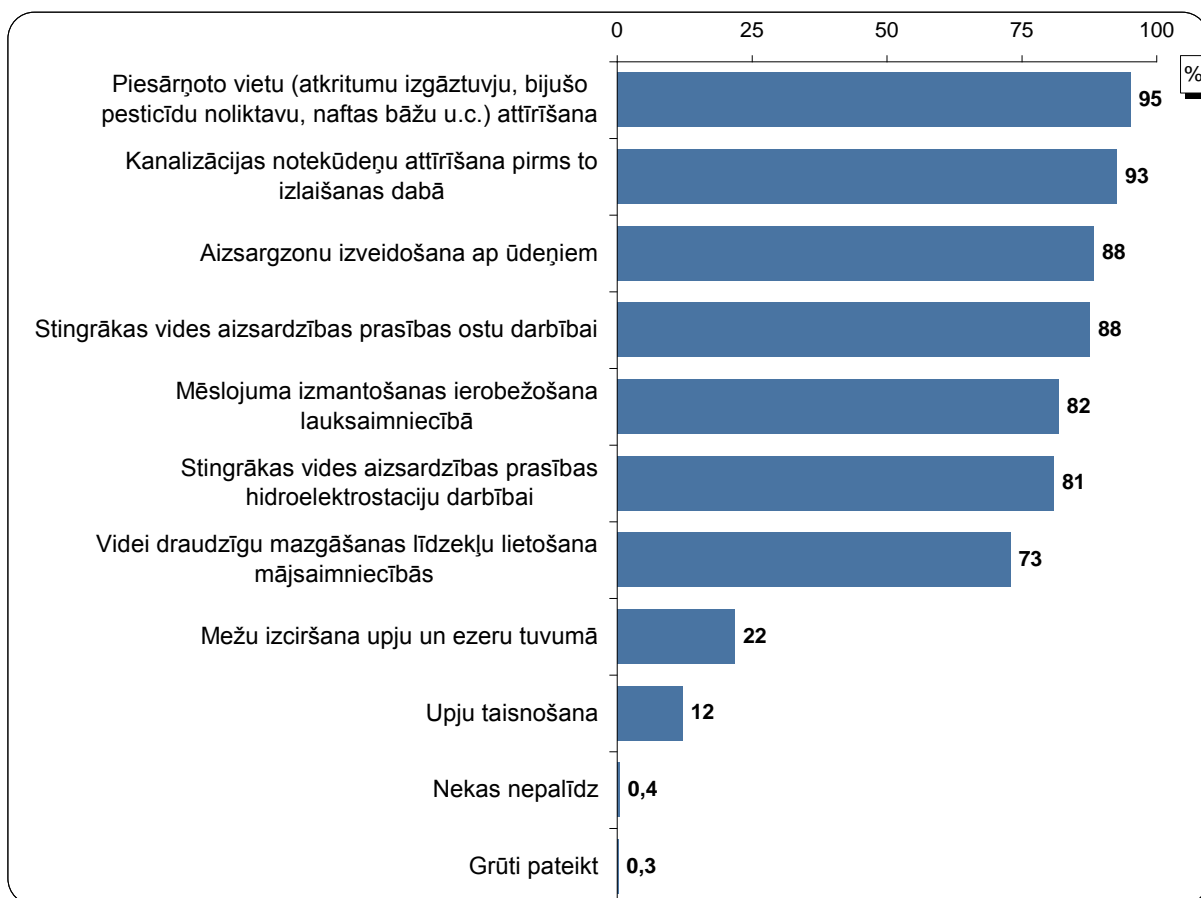
Bāze: visi respondenti Latvijā, n=505

Sagrupējot atbildes pa kategorijām, redzams, ka respondenti visbiežāk nosaukuši faktorus, kas saistīti ar cilvēka rīcību (19% no visām atbildēm). Nākamā faktoru kategorija pēc atbilžu biežuma ir 'ķīmiskie, mehāniskie, rūpnieciskie faktori' (16% no visām atbildēm). Nenožīmīgs atbilžu daudzums sadalīts pa kategorijām 'dabas faktori' un 'neviennozīmīgi traktējami apgalvojumi'.

Divas trešdaļas no visiem respondentiem (65%) nav varējuši vai arī nav vēlējušies nosaukt vēl kādus ūdens kvalitāti negatīvi ietekmējošus faktorus bez tiem, kas jau tika izvērtēti iepriekš.

1.7. Pasākumi ūdens stāvokļa aizsargāšanai un uzlabošanai

Jautājuma formulējums: Kādi pasākumi, Jūsaprāt, palīdz aizsargāt un uzlabot upju, ezeru, jūras piekrastes un pazemes ūdeņu stāvokli?

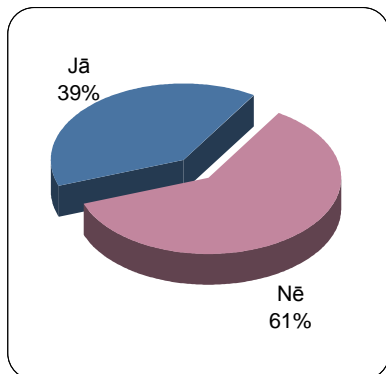

Bāze: visi respondenti Latvijā, n=505

Pasākumus, kas patiesībā nepalīdz aizsargāt un uzlabot upju, ezeru, jūras piekrastes un pazemes ūdeņu stāvokli, minējuši tikai neliela daļa respondentu: 'mežu izciršana upju un ezeru tuvumā' (22%) un 'upju taisnošana' (12%). Pasākumus, kas palīdz aizsargāt un uzlabot upju, ezeru, jūras piekrastes un pazemes ūdeņu stāvokli, minējuši vairāk kā divas trešdaļas respondentu (73%).

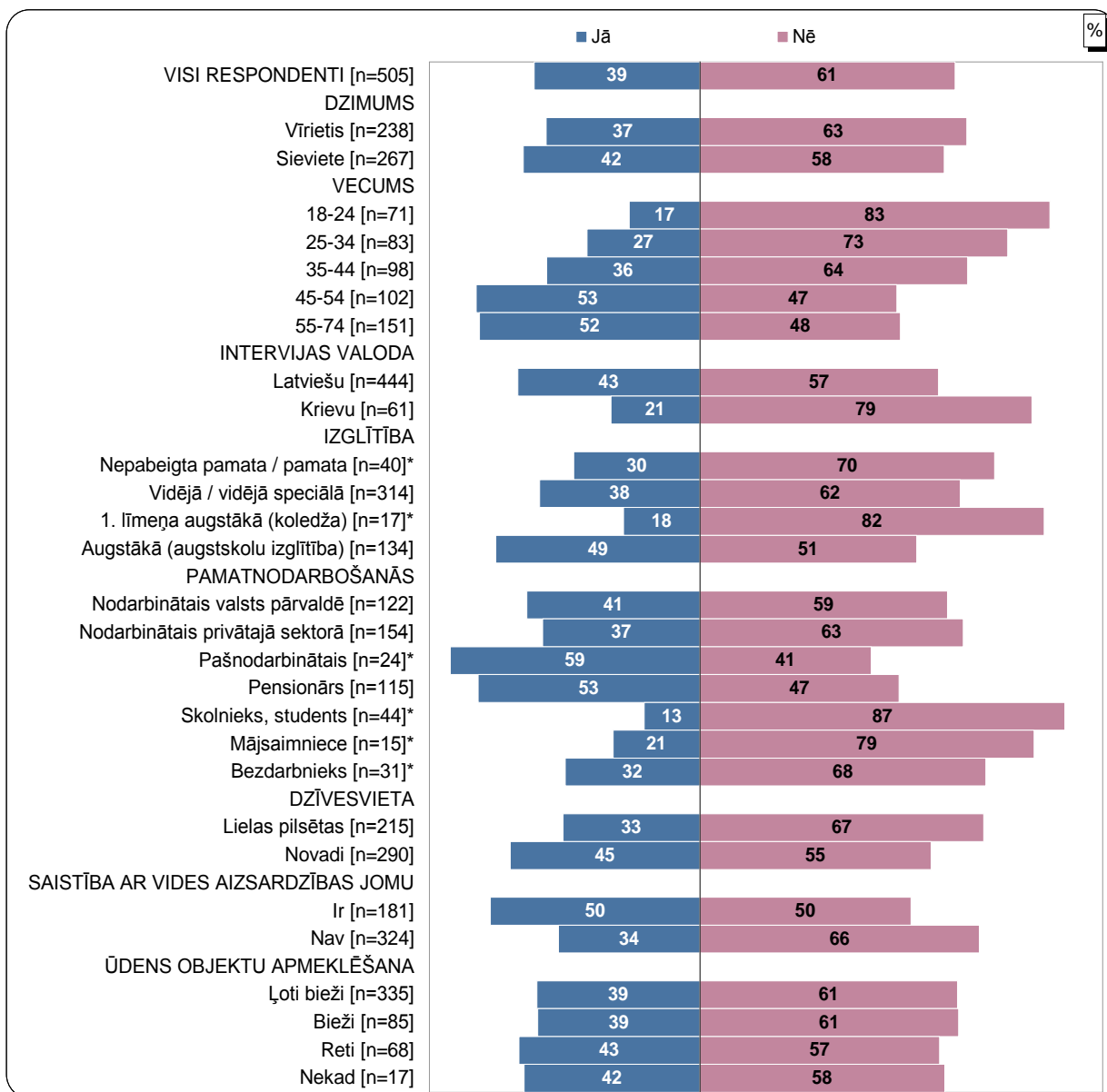
1.8. Iedzīvotāju informētība par īpaši aizsargājamo teritoriju apsaimniekošanas plāniem

Jautājuma formulējums: Vai Jūs esat dzirdējis/-usi par īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošanas plāniem?

Par īpaši aizsargājamo teritoriju apsaimniekošanas plāniem dzirdējuši vairāk kā trešā daļa respondentu. Informētība par apsaimniekošanas plāniem pieaug, palielinoties respondentu vecumam. Būtiski, ka latvieši par īpaši aizsargājamo teritoriju apsaimniekošanas plāniem ir ievērojami labāk informēti nekā krievvalodīgie (attiecīgi 43% un 21%).

Bāze: visi respondenti Latvijā, n=505

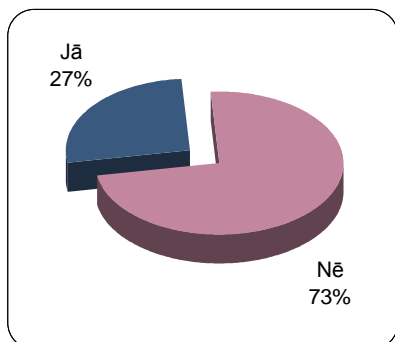

Bāze: respondenti attiecīgajā grupā [skat. "n" grafikā]

*Bāze attiecīgajās apakšgrupās ir salīdzinoši neliela, lai izdarītu secinājumus par šo grupu

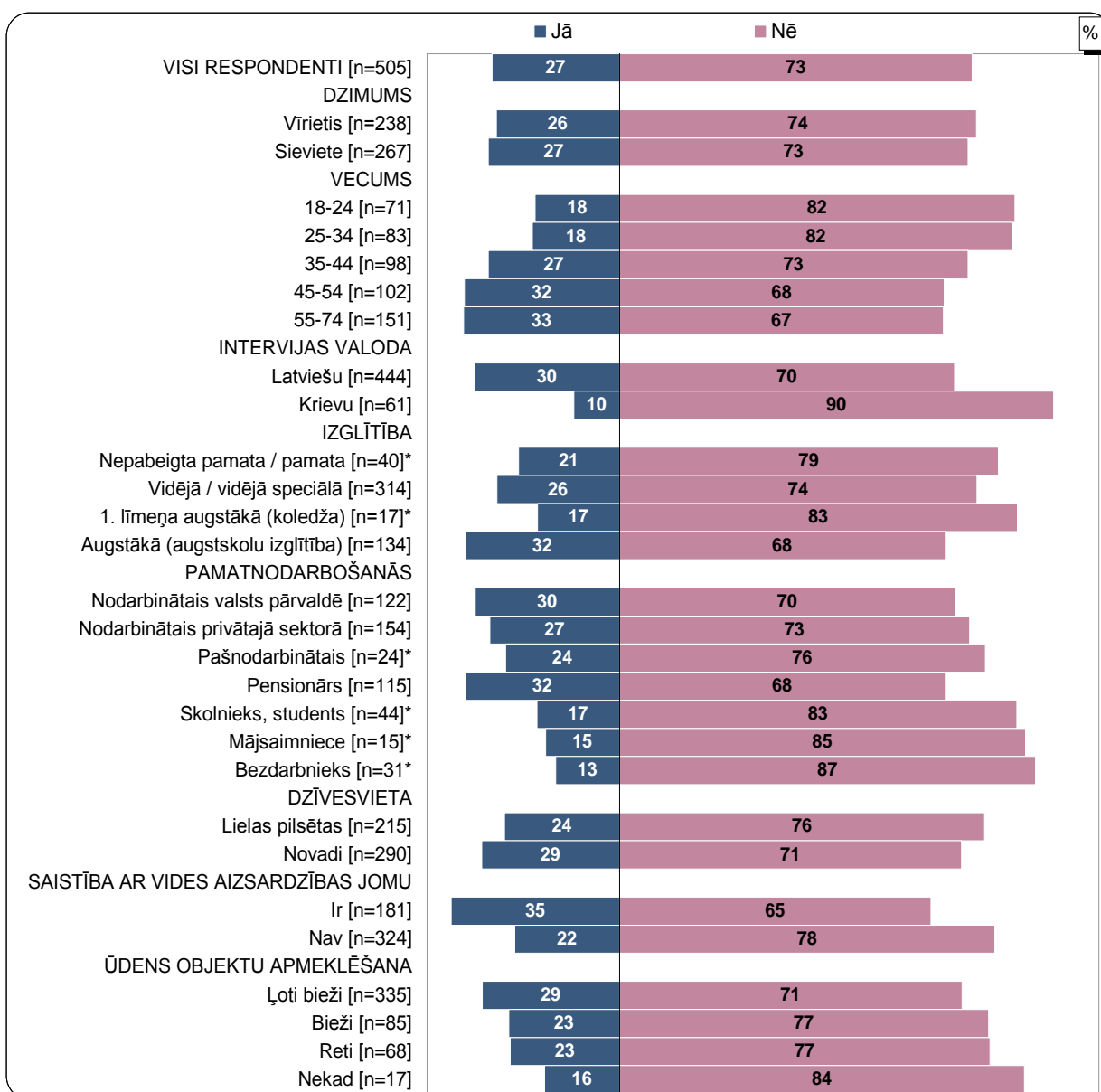
1.9. Iedzīvotāju informētība par upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāniem

Jautājuma formulējums: Vai Jūs esat dzirdējis/-usi par upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāniem?

Par upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāniem ir dzirdējusi aptuveni ceturtdaļa respondentu. Ievērojamas atšķirības vērojamas latviešu un krievvalodīgo starpā – latviešu informētības līmenis šai jautājumā ir ievērojami augstāks. Nelielas atšķirības ir arī dažādās vecuma grupās – vērojama tendence, ka informētība pieaug, palielinoties respondentu vecumam.

Bāze: visi respondenti Latvijā, n=505

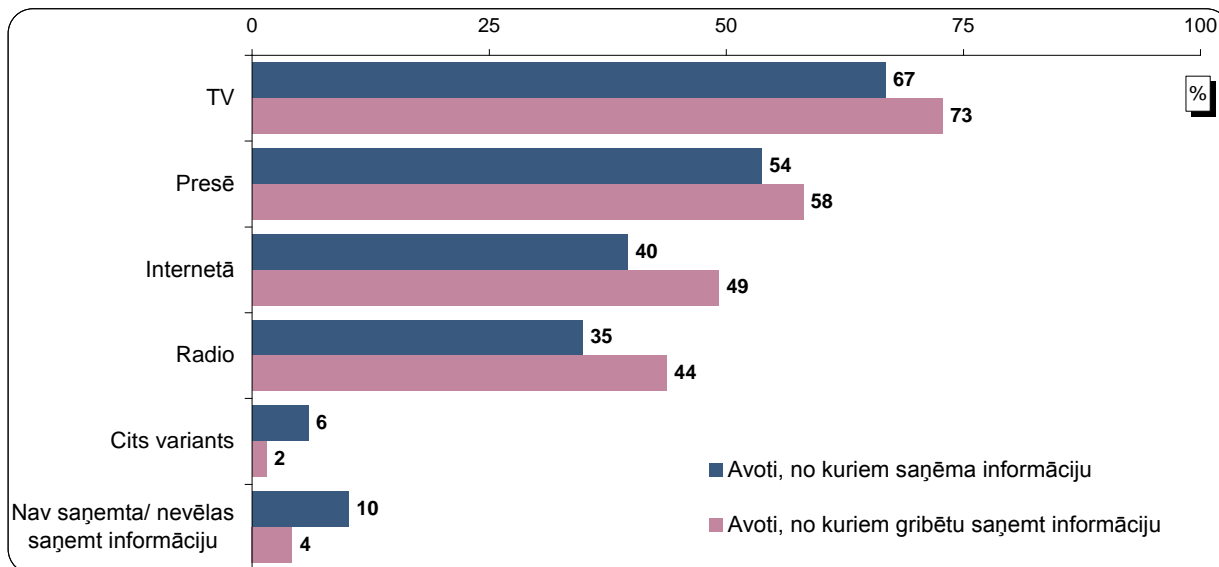
Bāze: respondenti attiecīgajā grupā [skat. "n" grafikā]

*Bāze attiecīgajās apakšgrupās ir salīdzinoši neliela, lai izdarītu secinājumus par šo grupu

1.10. Informācijas ieguves avoti par dabīgo ūdenstilpņu apsaimniekošanu

Jautājumu formulējumi: No kādiem avotiem līdz šim Jūs esat saņēmis/-usi informāciju par upju, ezeru, jūras piekrastes un pazemes ūdeņu apsaimniekošanas jautājumiem?

Kā Jūs gribētu saņemt aktuālo informāciju par upju, ezeru, jūras piekrastes un pazemes ūdeņu apsaimniekošanas jautājumiem?

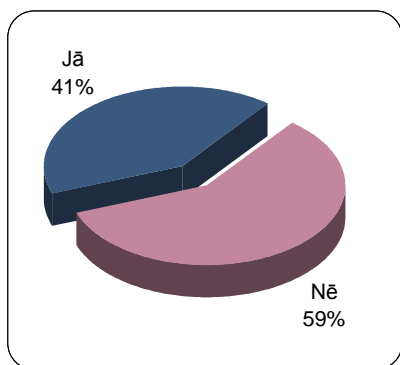
Bāze: visi respondenti Latvijā, n=505

Lielākā daļa aptaujāto informāciju par upju, ezeru, jūras piekrastes un pazemes ūdeņu apsaimniekošanas jautājumiem ir saņēmuši no televīzijas un preses, mazāk – no interneta un radio. Desmitā daļa aptaujāto atzinuši, ka šāda veida informāciju nav saņēmuši vai arī neinteresējas par ūdeņu apsaimniekošanas jautājumiem. Vecāka gadagājuma aptaujāto vidū izplatītākie informācijas saņemšanas kanāli ir TV, radio un prese, savukārt jauniešu vidū – internets. Kopumā 6% respondentu minējuši vēl arī citus informācijas ieguves kanālus - no citiem cilvēkiem, paša novērojumu rezultātā; arī darbā, izglītības iestādēs, semināros un pašvaldības iestādēs.

Salīdzinot rādītājus par to, kur respondenti informāciju saņem un kur gribētu saņemt, redzams, ka respondenti gribētu vēl vairāk informācijas gūt tajos pat masu informācijas līdzekļos, ko jau izmanto.

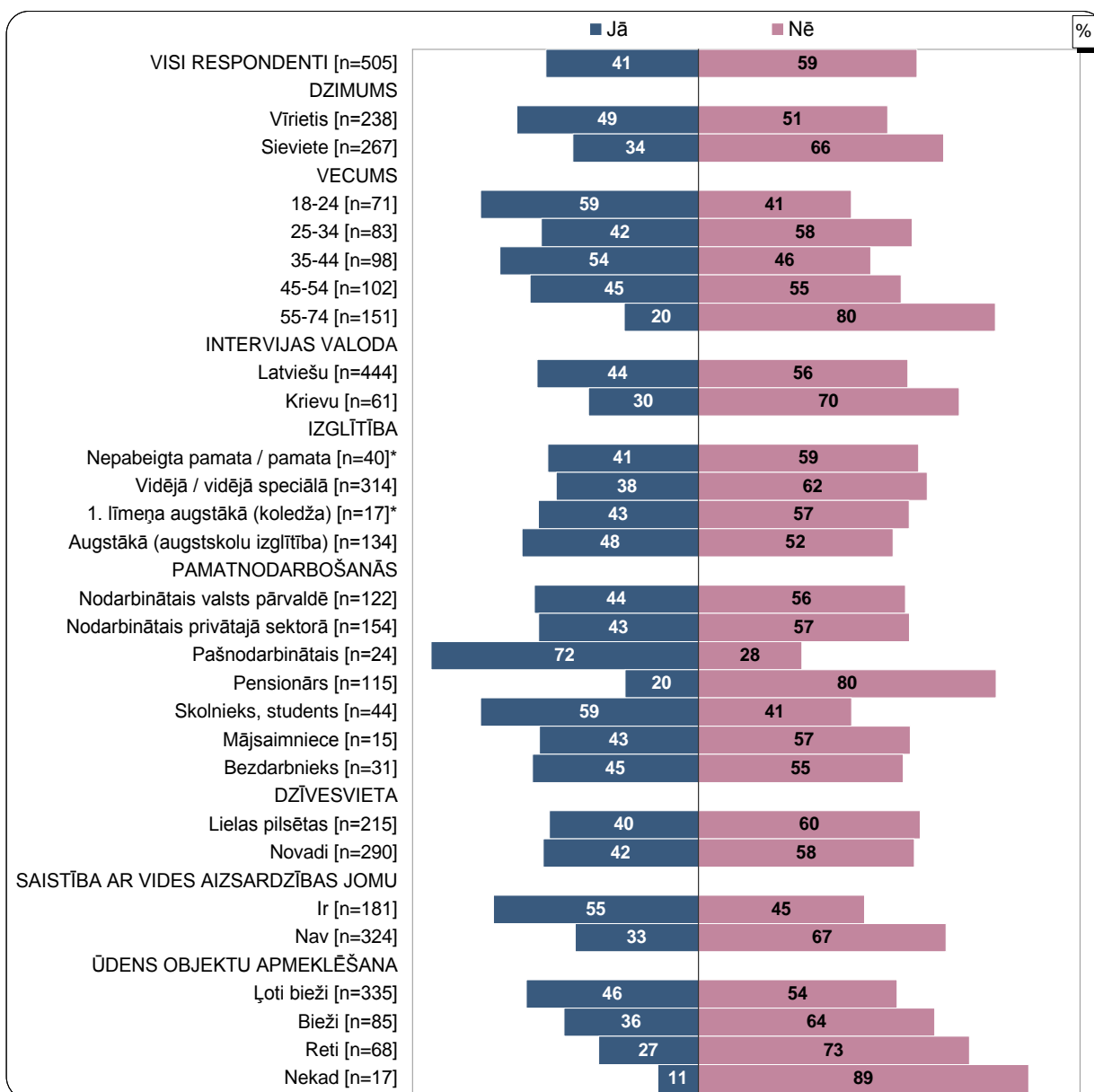
1.11. Iedzīvotāju ieinteresētība iesaistīties dabīgo ūdenstilpņu apsaimniekošanā

Jautājuma formulējums: Vai Jūs gribētu iesaistīties kādas upes, ezera vai jūras piekrastes apsaimniekošanā?

Gandrīz puse aptaujāto ir pauduši savu vēlmi iesaistīties kādas upes, ezera vai jūras piekrastes apsaimniekošanā. Lielāku ieinteresētību pauduši vīrieši, latvieši, cilvēki vecuma grupās 18-24 gadi un 35-44 gadi, kā arī ar vides jautājumiem saistīti Ventas upes apkārtnes iedzīvotāji. Dati neuzrāda statistiski nozīmīgas atšķirības atbildēs dalījumā pēc respondentu izglītības, nodarbošanās, dzīvesvietas (lielās pilsētas vai novadi).

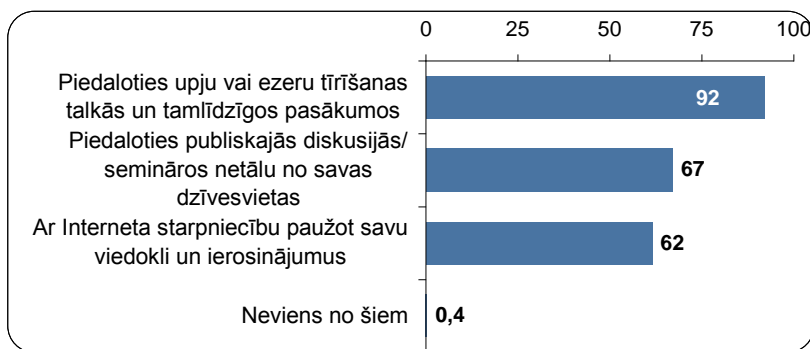
Bāze: visi respondenti Latvijā, n=505

Bāze: respondenti attiecīgajā grupā [skat. "n" grafikā]

*Bāze attiecīgajās apakšgrupās ir salīdzinoši neliela, lai izdarītu secinājumus par šo grupu

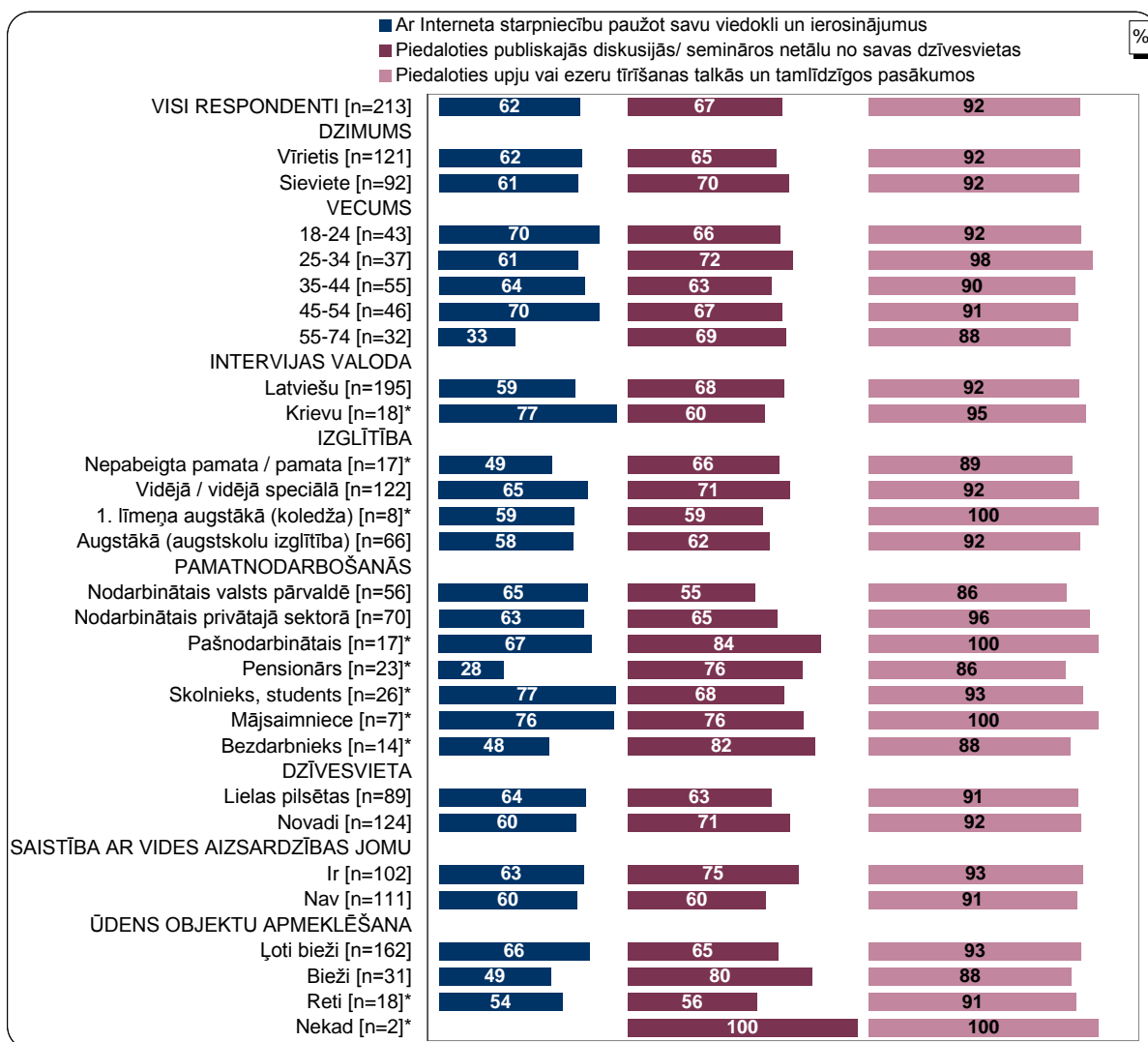
Jautājuma formulējums: Kuri no šiem aktivitāšu variantiem Jūs varētu interesēt?

Bāze: respondenti, kuri gribētu iesaistīties kādas upes, ezera vai jūras piekrastes apsaimniekošanā, n=213

Gandrīz visi aptaujātie, kuri gribētu iesaistīties kādās piekrastes apsaimniekošanas aktivitātēs, ir gatavi sniegt reālu ieguldījumu – piedalīties upju vai ezeru tīrīšanas talkās un tamlīdzīgos pasākumos (kopumā tas sastāda vairāk trešo daļu aptaujāto).

Piedalīties publiskajās diskusijās/ semināros netālu no savas dzīvesvietas lielāku ieinteresētību ir izrādījušas pašnodarbinātās personas, cilvēki, kuri caurmērā biežāk apmeklē ūdens objektus un tie aptaujātie, kuru darbs, mācības vai brīvā laika pavadīšana ir saistīta ar vides aizsardzības jomu. Savukārt paust savu viedokli ar interneta starpniecību vairāk nekā caurmērā ir ieinteresēti ir krievvalodīgie, studenti un mājsaimnieces.

Bāze: respondenti attiecīgajā grupā [skat. "n=" grafikā]

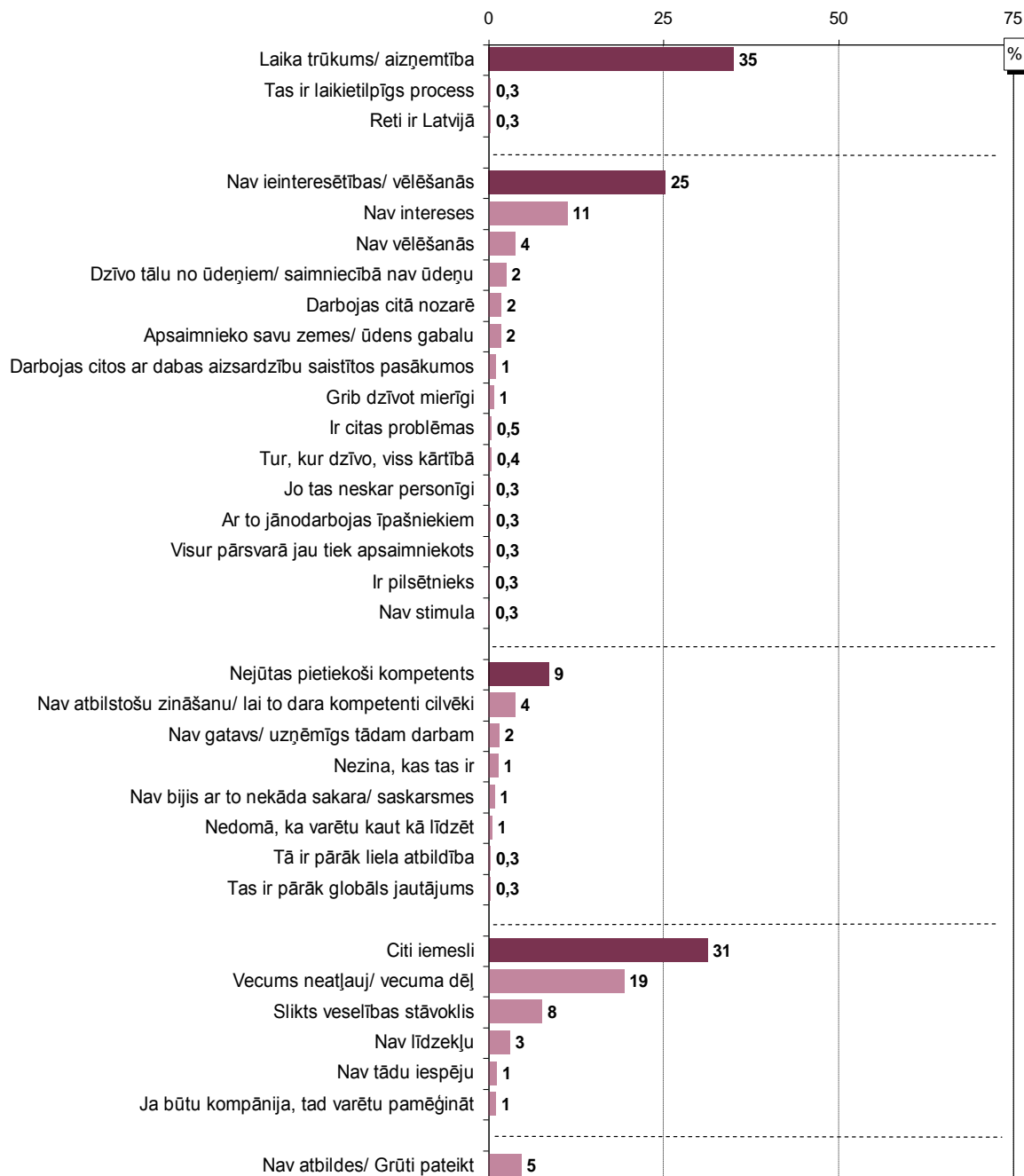
*Bāze attiecīgajās apakšgrupās ir salīdzinoši neliela, lai izdarītu secinājumus par šo grupu

Pētījums/ projekts: Ventas upes apkārtnes iedzīvotāju informētība par ūdens apsaimniekošanas jautājumiem

Respondentiem, kuri atbildēja, ka nevēlas iesaistīties kādas upes, ezera vai jūras piekrastes apsaimniekošanā, tika jautāts par iemesliem.

Biežāk minētās atbildes ir laika un intereses trūkums.

Jautājuma formulējums: *Lūdzu, paskaidrojiet, kāpēc nē?*

Bāze: respondenti, kuri negribētu iesaistīties kādas upes, ezera vai jūras piekrastes apsaimniekošanā, n=292

PĒTĪJUMA TEHNISKĀ INFORMĀCIJA

PĒTĪJUMS	Ventas upes apkārtnes iedzīvotāju informētība par ūdens apsaimniekošanas jautājumiem
PĒTĪJUMA VEICĒJS	Pētījumu centrs SKDS
MĒRĶA GRUPA	Kurzemes plānošanas reģiona iedzīvotāji vecumā no 18 līdz 74 gadiem
PLĀNOTĀS IZLASES APJOMS	500 respondenti
SASNIEGTĀS IZLASES APJOMS	505 respondenti
IZLASES METODE	Daudzpakāpju nejaušā stratificētā izlase
APTAUJAS METODE	CATI (telefonintervijas)
TELEFONINTERVIJU VEIKŠANAS VIETA	Rīgā, Baznīcas ielā 32, SKDS biroja telpas
ĢEOGRĀFISKAIS PĀRKLĀJUMS	Kurzemes plānošanas reģions
APTAUJAS LAIKS	26.04.2011. – 11.05.2011. (darba dienās no plkst.17.00 -21.00 un brīvdienās no plkst.11.00 -21.00)

Intervētāju skaits	17
Kopējais kontaktu skaits	3081
Realizēto interviju skaits	505
Vidējais intervijas ilgums	13 min. 39 sek.
Garākās intervijas ilgums	40 min. 20 sek.
Īsākās intervijas ilgums	3 min. 34 sek.
Kopējais nerespondences skaits	3667

SASNIEGTĀS IZLASES SALĪDZINĀJUMS AR IEDZĪVOTĀJU STATISTIKU

	Respondentu skaits izlasē (%) pirms svēršanas	Respondentu skaits izlasē (%) pēc svēršanas	LR leM PMLP Iedz. reģ. dati uz 23.09.10.
KOPĀ	100.0	100.0	100.0
DZIMUMS			
Vīrieši	47.1	47.8	47.8
Sievietes	52.9	52.2	52.2
TAUTĪBA			
Latvieši	81.2	72.2	72.2
Citi	18.8	27.8	27.8
VECUMS			
18 - 24 g.v.	14.1	15.5	15.5
25 - 34 g.v.	16.4	18.7	18.7
35 - 44 g.v.	19.4	18.1	18.1
45 - 54 g.v.	20.2	19.1	19.1
55 - 74 g.v.	29.9	28.6	28.6
IZGLĪTĪBA			
Pamatizglītība	7.9	7.7	
Vidējā, vidējā speciāla	62.2	62.5	
Augstākā	29.9	29.9	

Pētījums/ projekts: Ventas upes apkārtnes iedzīvotāju informētība par ūdens apsaimniekošanas jautājumiem

REĢIONS	Plānotais	Sasniegtais
Liepāja	140	140
Ventspils	73	75
Aizputes novads	17	17
Alsungas novads	3	5
Brocēnu novads	12	12
Dundagas novads	7	7
Durbes novads	6	6
Grobiņas novads	17	17
Kuldīgas novads	45	45
Mērsraga novads*	11	2
Nīcas novads	7	7
Pāvilostas novads	5	5
Priekules novads	11	11
Rojas novads*	9	9
Rucavas novads	3	3
Saldus novads	48	49
Skrundas novads	10	10
Talsu novads	57	57
Vaiņodes novads	5	5
Ventspils novads	23	23
	500	505

* Rojas un Mērsraga novads ir apvienots. Kopā pa abiem novadiem 11.

NERESPONDENCES IEMESLI

	Skaitis	Procentuālais sadalījums (%)
RESPONDENTS NAV SASNIEDZAMS:		
Telefona numurs nav saņemams (līnija ir aizņemta, neviens neatbild pēc 1+5 atkārtotiem zvaniem)	546	50.0
Fakss vai automātiskais atbildētājs	4	0.4
Nav adresāta	421	38.6
Telefona numurs ir slēgts	98	8.9
Slikta uztveršanas zona	5	0.5
Ar numuru nevar tikt savienots	17	1.56
KOPĀ	1091	100.0

INTERVIJA NAV NOTIKUSI:

Persona nevēlas piedalīties šajā aptaujā	622	24.1
Respondents aizbildinās ar laika trūkumu	167	6.5
Slims/noguris	16	0.6
Nav izlasei atbilstoša respondenta	1757	68.2
Pārtraukta intervijs (intervijas laikā respondents ir atteicies to turpināt)	14	0.6
KOPĀ	2576	100.0

Aptauju vadīja	Agnete Ignāte
Datu masīvu veidoja	Saiva Brežinska

PROJEKTA DARBA GRUPA

Projektu direktore	Diāna Kalniņa
Projekta vadītāja	Margita Otto
Projekta vadītājas asistenti	Andrejs Solopenko, Svetlana Grigorjeva

LIETUVA

RESPONDENTU SOCIĀLDEMOGRĀFISKAIS PROFILS

		VISI RESPONDENTI	
		Kol %	Skaitis
KOPĀ		100.0	501
DZIMUMS	Vīrietis	47.1	234
	Sieviete	52.9	267
VECUMS	18-24	16.1	52
	25-34	18.7	107
	35-44	19.4	122
	45-54	20.4	87
	55-74	25.5	133
IZGLĪTĪBA	Nepabeigta pamata / pamata	10.2	48
	Vidējā / vidējā speciālā	52.9	268
	1. līmeņa augstākā (koledža)	11.1	55
	Augstākā (augstskolu izglītība)	25.7	130
PAMATNODARBOŠANĀS	Nodarbinātais valsts pārvaldē (valsts/ pašvaldības iestādes)	21.6	113
	Nodarbinātais privātajā sektorā	23.9	132
	Pašnodarbinātais	7.8	41
	Pensionārs (-e)	17.7	93
	Skolnieks, students	13.7	48
	Mājsaimniece (-ks)	4.0	18
	Bezdarbnieks	11.0	54
	Atsakās atbildēt	.2	2
REĢIONS	Klaipēdas apriņķis	69.1	348
	Telšu apriņķis	30.9	153
DZĪVESVIETA	Lauku teritorija (līdz 2000)	32.8	165
	Pilsētu teritorija (vairāk par 2000)	67.2	336
SAISTĪBA AR VIDES AIZSARDZĪBAS JOMU	Ir	38.9	191
	Nav	61.1	310

Bāze: visi respondenti, Lietuvā

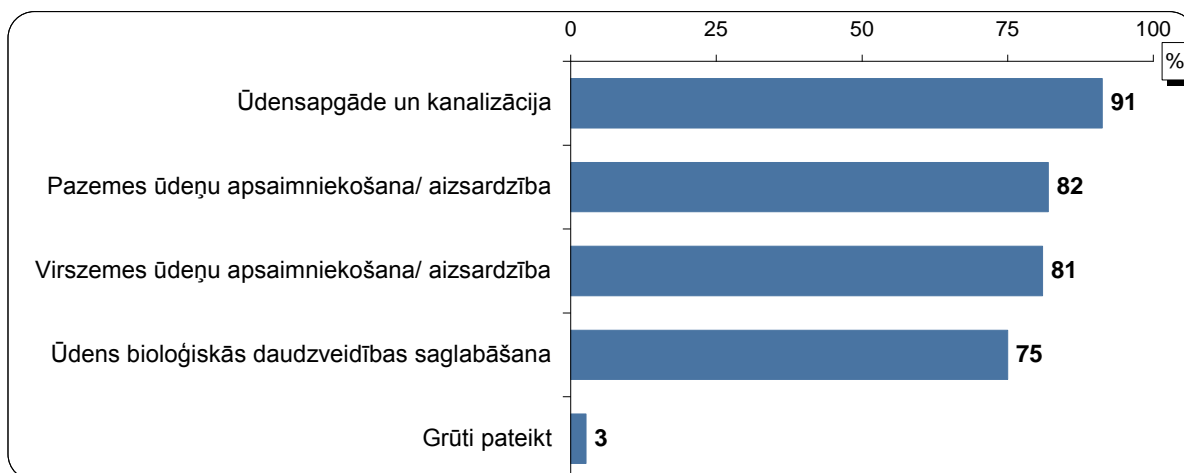
Šeit un turpmāk atskaitē - procenti svērti, skaits nesvērts

REZULTĀTI

2.1. Jēdziena „ūdens resursu apsaimniekošana” izpratne

Jautājuma formulējums: „Kas, Jūsaprāt, ietilpst jēdzienā „ūdens resursu apsaimniekošana”?”

Kopumā 60% respondentu zina, ka jēdzienā „ūdens resursu apsaimniekošana” ietilpst visi četri atbilžu varianti. Aplūkojot katru atbilžu variantu atsevišķi, redzams, ka to visu minēšanas biežums ir augsts. Visbiežāk nosauktais variants ir ‘Ūdensapgāde un kanalizācija’, ko minējuši gandrīz visi respondenti.

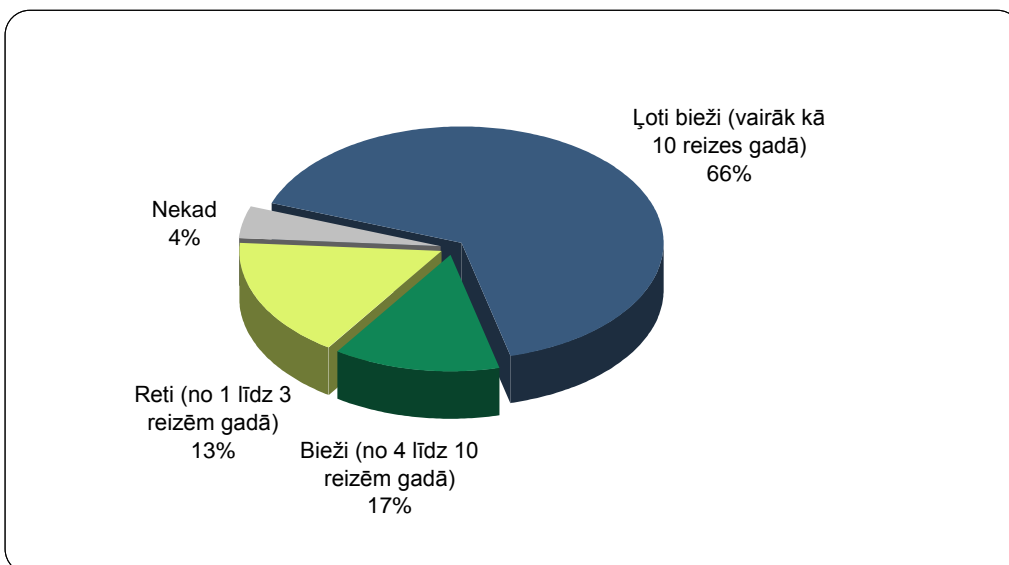

Bāze: visi respondenti Lietuvā, n=501

2.2. Ūdens objektu apmeklēšanas biežums

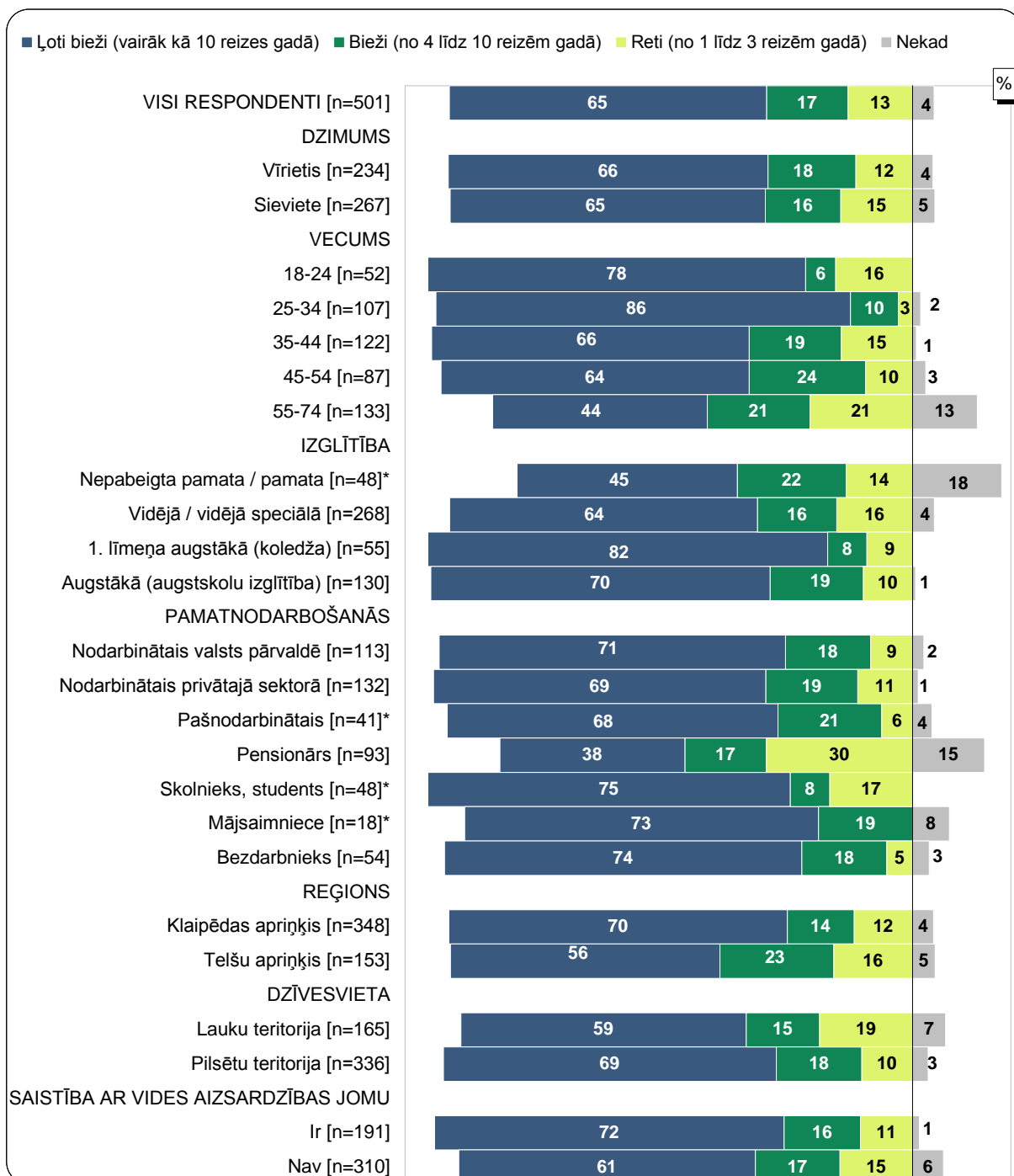
Jautājuma formulējums: Vidēji, cik reizes gadā pēdējo piecu gadu laikā Jūs esat apmeklējis/-usi kādus ūdens objektus, piemēram, lai nopeldētos, makšķerētu, izbrauktu ar laivu vai vienkārši atpūtai?

No visiem respondentiem 66% ūdens objektus apmeklē biežāk kā 10 reizes gadā. Ne reizi pēdējo piecu gadu laikā ūdens objektus nav apmeklējuši 4% aptaujāto.

Bāze: visi respondenti Lietuvā, n=501

Diezgan lielas atšķirības redzamas ūdens objektu apmeklējumu biežumā dažādās vecuma grupās. Biežākie ūdens objektu apmeklētāji ir respondenti, kuri pārstāv vecuma grupu 25-34 gadi. Salīdzinoši mazāk ūdens objektus apmeklē gados vecāki respondenti un pensionāri. Klaipēdas apriņķa iedzīvotāji ūdens objektus mēdz apmeklēt biežāk, nekā Telšu apriņķa iedzīvotāji.

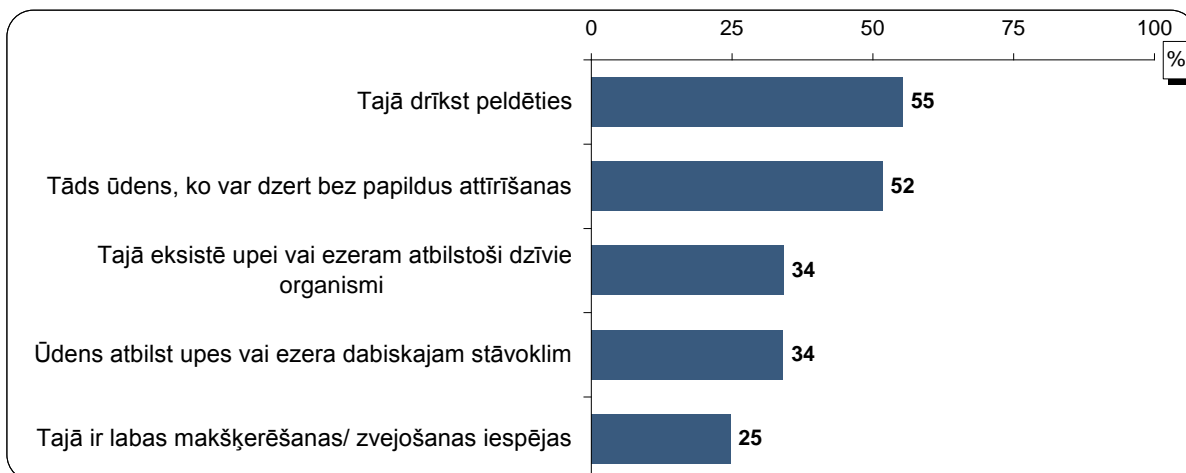

Bāze: respondenti attiecīgajā grupā [skat. "n=" grafikā]

*Bāze attiecīgajās apakšgrupās ir salīdzinoši neliela, lai izdarītu secinājumus par šo grupu

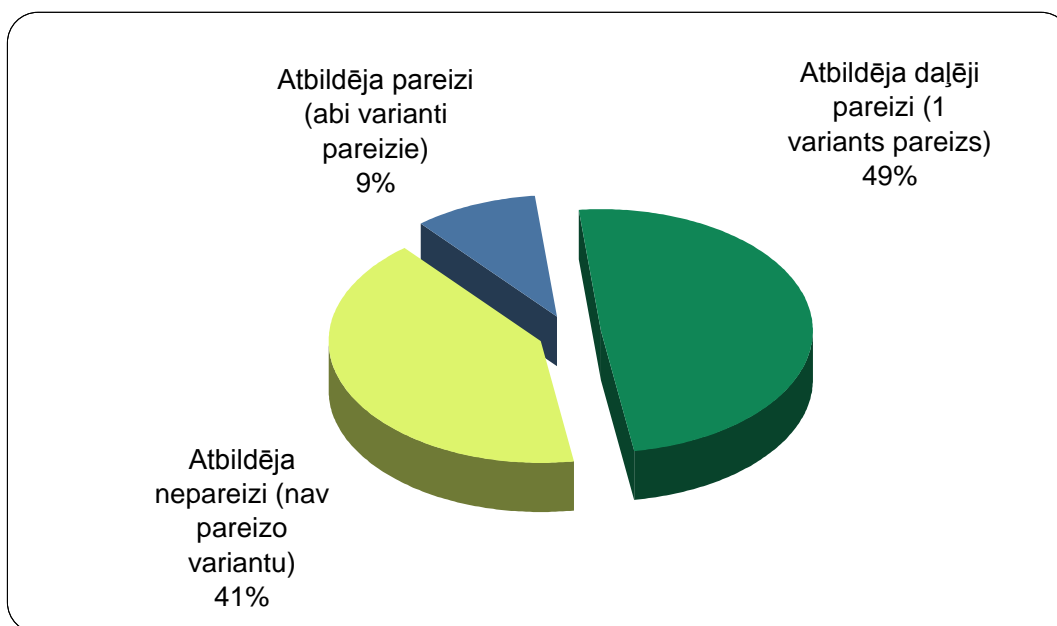
2.3. Izpratne par labu ūdens kvalitāti upē vai ezerā

Jautājuma formulējums: Tagad es Jums nolasišu piecus apgalvojumus. Sakiet, lūdzu, kuri divi no tiem, Jūsaprāt, vislabāk raksturotu labu ūdens kvalitāti upē vai ezerā?

Bāze: visi respondenti Lietuvā, n=501

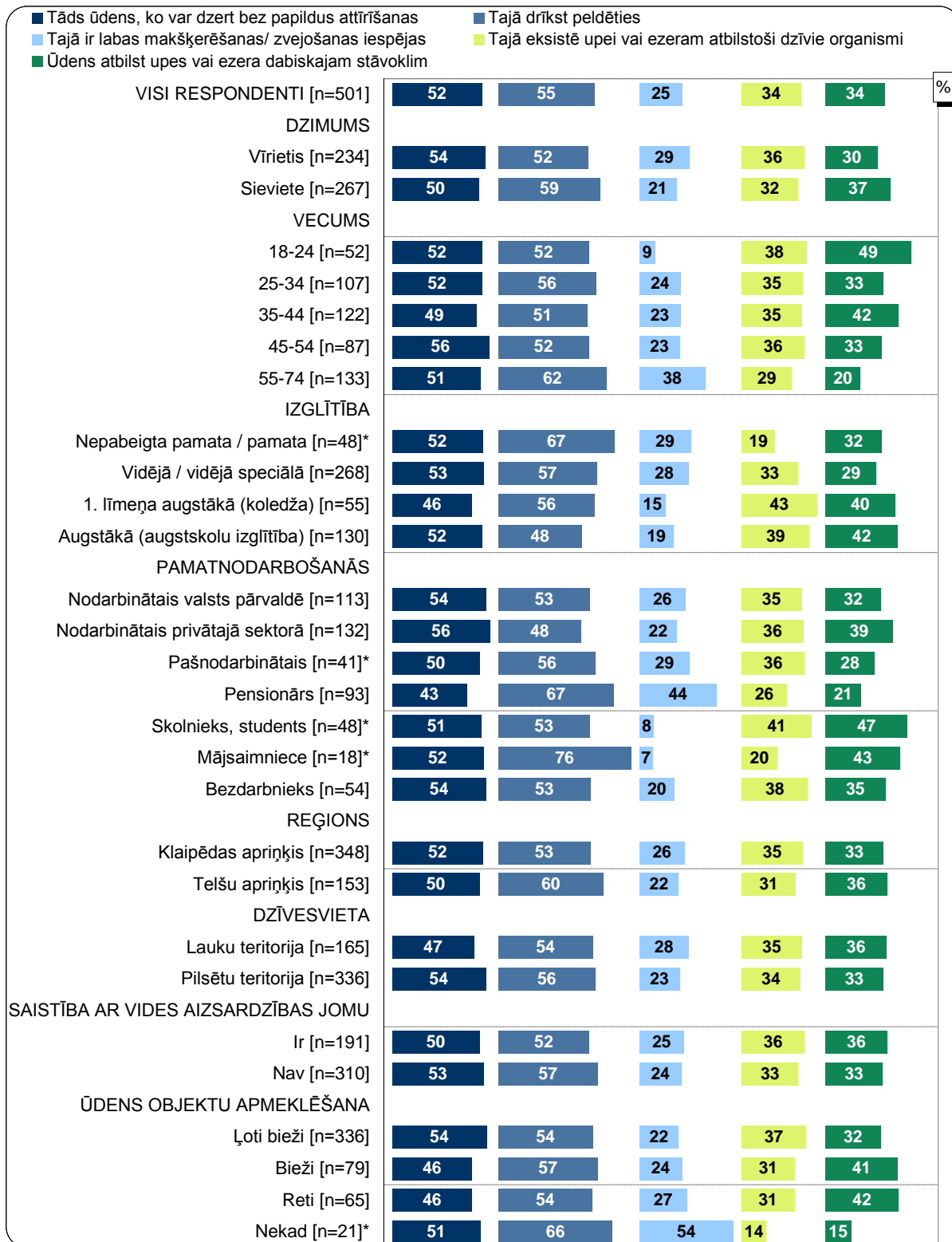
Dati rāda, ka 9% respondentu nosaukuši abus pareizos atbilžu variantus ('tajā eksistē upei vai ezeram atbilstoši dzīvie organismi' un 'ūdens atbilst upes vai ezera dabiskajam stāvoklim'), 49% respondentu nosaukuši vienu no abiem pareizajiem atbilžu variantiem, bet 41% respondentu nav nosaukuši nevienu no abiem pareizajiem atbilžu variantiem.

Bāze: visi respondenti Lietuvā, n=501

Lielāks pareizo atbilžu īpatsvars ir to respondentu grupās, kuriem ir augstāks izglītības līmenis, kā arī studentu vidū.

Kopumā visvairāk minēto atbilžu variantu 'tajā drīkst peldēties' biežāk kā vidēji ir minējuši respondenti ar zemāku izglītības līmeni, mājsaimnieces un pensionāri. Arī atbilžu variantu 'tajā ir labas makšķerēšanas/ zvejošanas iespējas' caurmērā biežāk ir minējuši vecāka gadagājuma cilvēki, kā arī tie, kuri ūdens objektus pēdējo gadu laikā nav apmeklējuši.

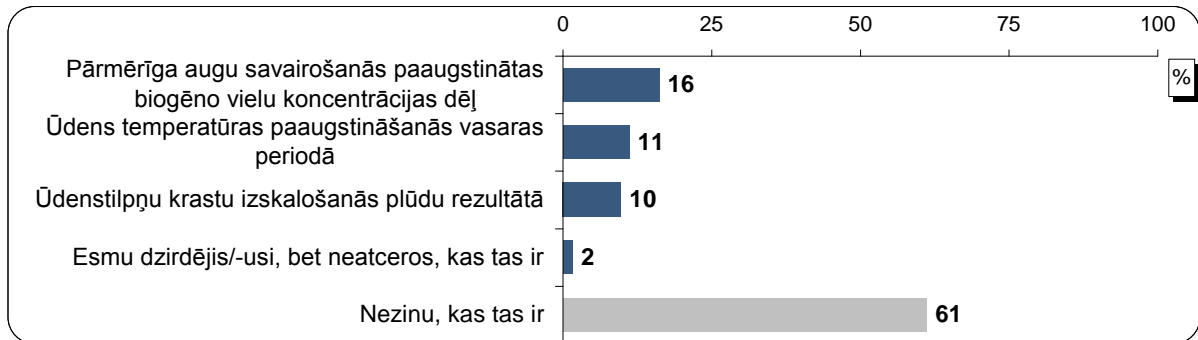

Bāze: respondenti attiecīgajā grupā [skat. "n=" grafikā]

*Bāze attiecīgajās apakšgrupās ir salīdzinoši neliela, lai izdarītu secinājumus par šo grupu

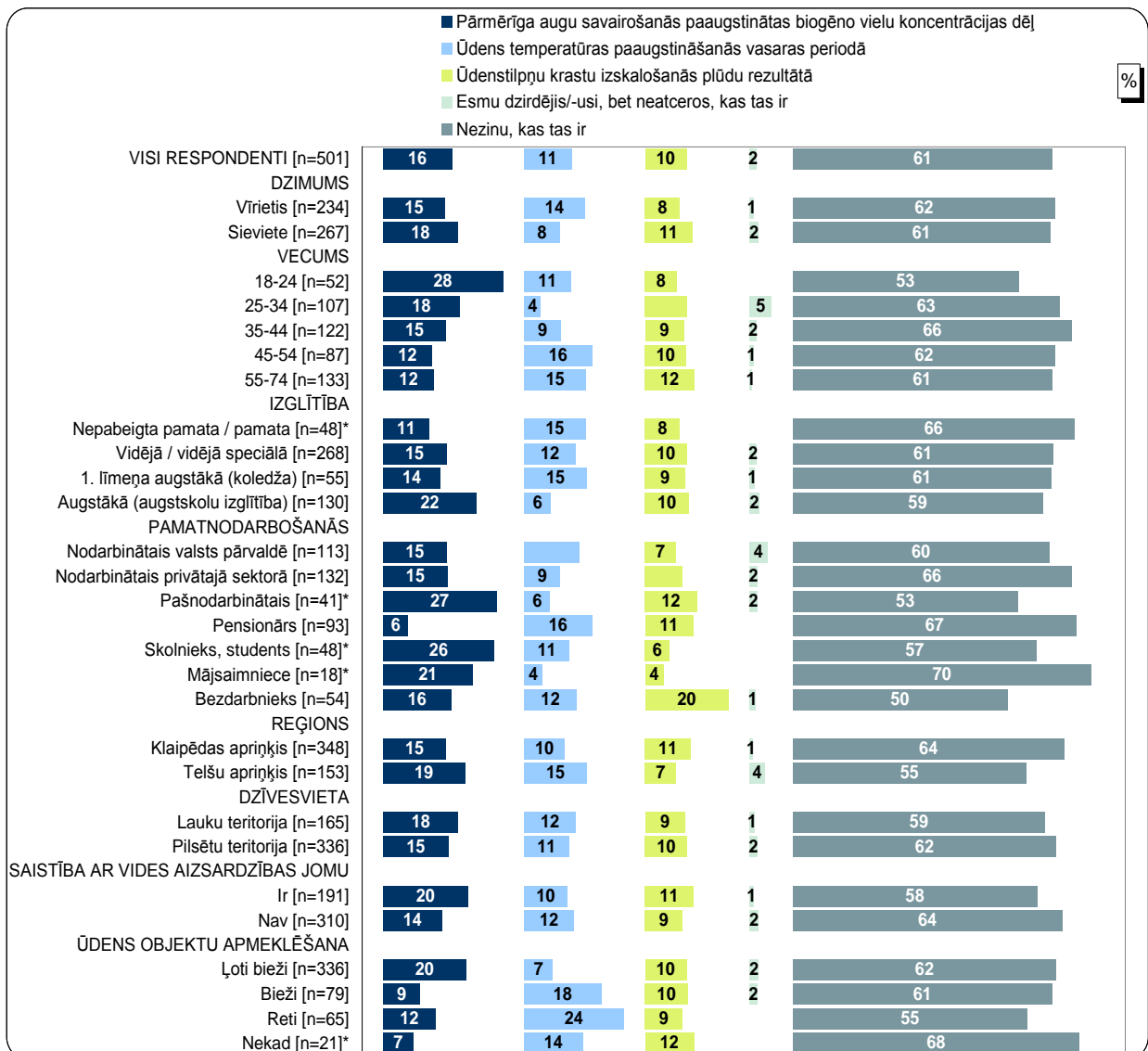
2.4. Jēdziena „ūdeņu eitrofikācija” izpratne

Jautājuma formulējums: Kas, Jūsaprāt, ir ūdeņu eitrofikācija?

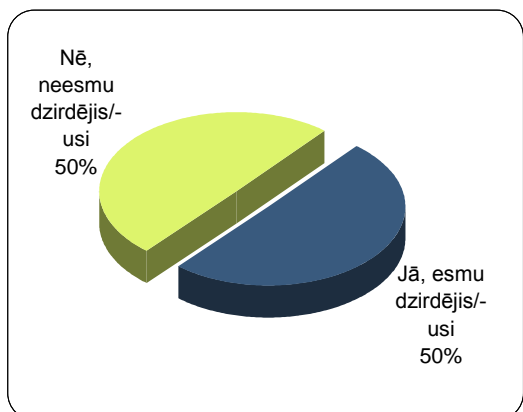
Bāze: visi respondenti Lietuvā, n=501

Pareizo atbilžu variantu, ka ūdeņu eitrofikācija ir pārmērīga augu savairošanās paaugstinātas biogēno vielu koncentrācijas dēļ, minējuši apmēram 16% respondentu. Arī pārējos anketā piedāvātos variantus ir minējis līdzīgs īpatsvars respondentu. Dati rāda, ka vislabāk informēti ir gados jaunākie respondenti (18-24) un, vecumam pieaugot, šī termina zinātāju īpatsvars samazinās. Pastāv tendence, ka labāk informēti ir respondenti ar augstāku izglītību.

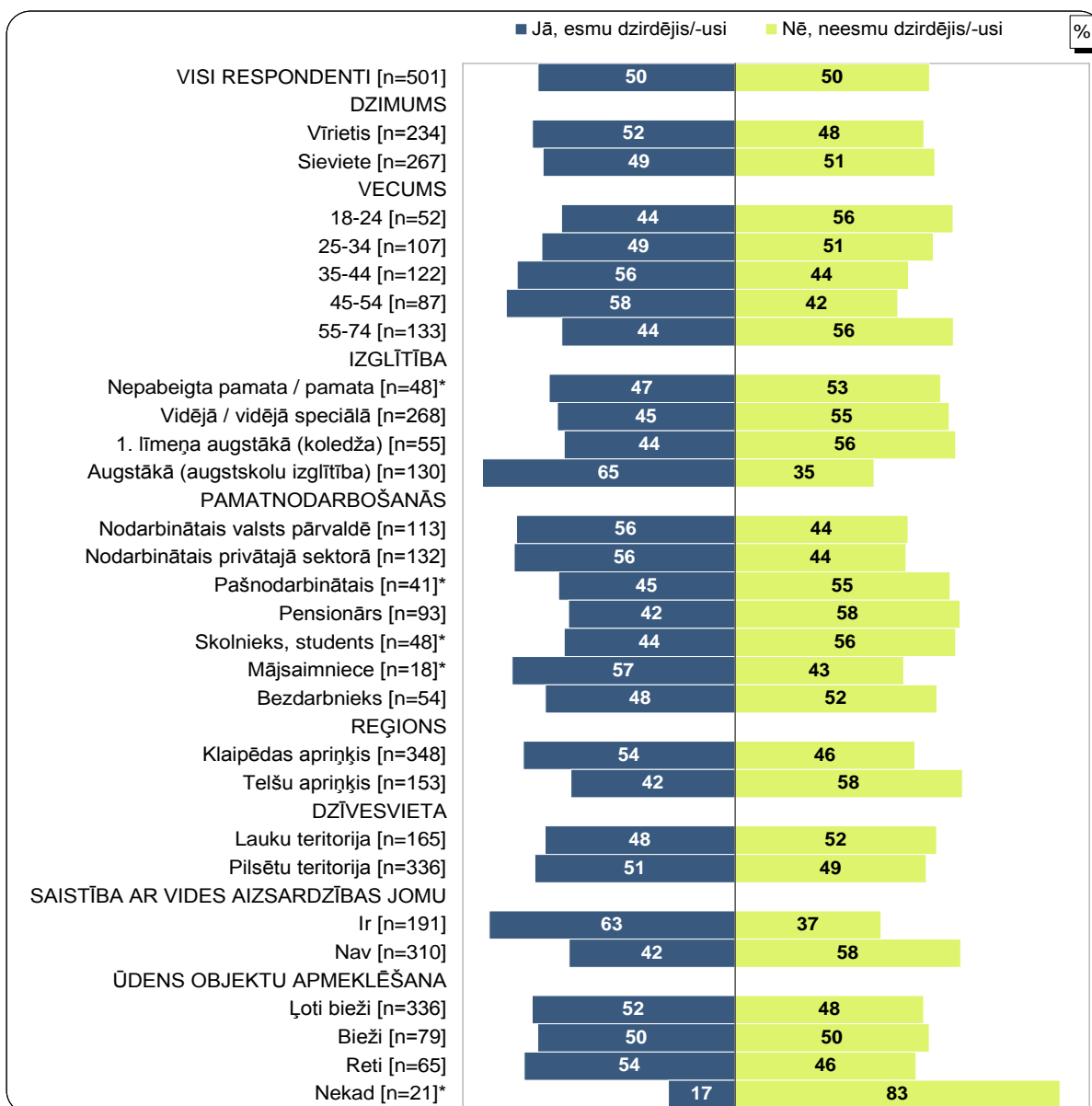
Bāze: respondenti attiecīgajā grupā [skat. "n=" grafikā]

Jautājuma formulējums: *Vai Jūs esat dzirdējis/-usi par to, ka Lietuvā pastāv ūdeņu eitrofikācijas problēmas?*

Bāze: visi respondenti Lietuvā, n=501

Pēc nolasītā paskaidrojuma: „Ūdeņu eitrofikācija ir pārmērīga augu savairošanās paaugstinātas biogēno vielu (slāpekļa un fosfora) koncentrācijas dēļ” puse no respondentiem atzīst, ka ir dzirdējuši par šīm problēmām. Par ūdeņu eitrofikāciju biežāk ir dzirdējuši respondenti ar augstāko izglītību un tie, kuriem ir saistība ar vides aizsardzības jomu. Informētība pieaug, pieaugot respondentu vecumam, izņemot vecuma grupu 55-74 gadi, kur vērojams kritums līdz tādām pat procentuālajam pozitīvo atbilžu īpatsvaram kā jauniešu vecuma grupā 18-24.

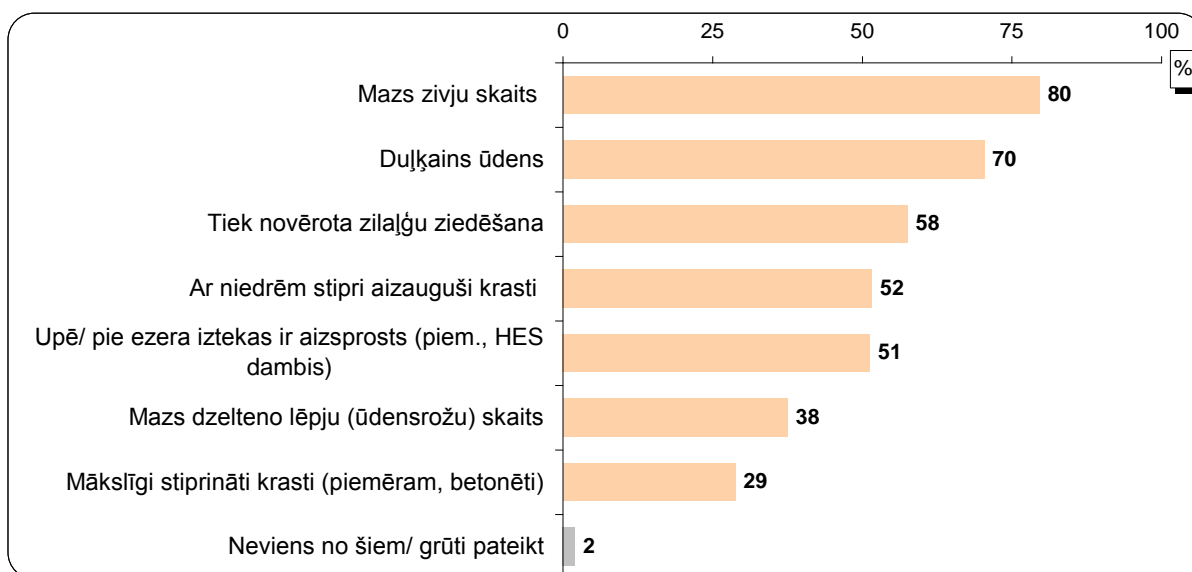

Bāze: respondenti attiecīgajā grupā [skat. "n=" grafikā]

*Bāze attiecīgajās apakšgrupās ir salīdzinoši neliela, lai izdarītu secinājumus par šo grupu

2.5. Sliktu ūdens kvalitāti raksturojošās pazīmes

Jautājuma formulējums: Sakiet, kuras no sekojošām pazīmēm, Jūsaprāt, varētu norādīt uz sliktu ūdens kvalitāti upē vai ezerā?

Bāze: visi respondenti Lietuvā, n=501

Respondentu visbiežāk minētās pazīmes ir 'mazs zivju skaits' un 'duļķains ūdens'. Vismazāk minēts - 'mākslīgi stiprināti krasti'.

Jautājuma formulējums: Vai Jūs varat minēt vēl kādas parādības, kas varētu norādīt uz sliktu ūdens kvalitāti upē vai ezerā?

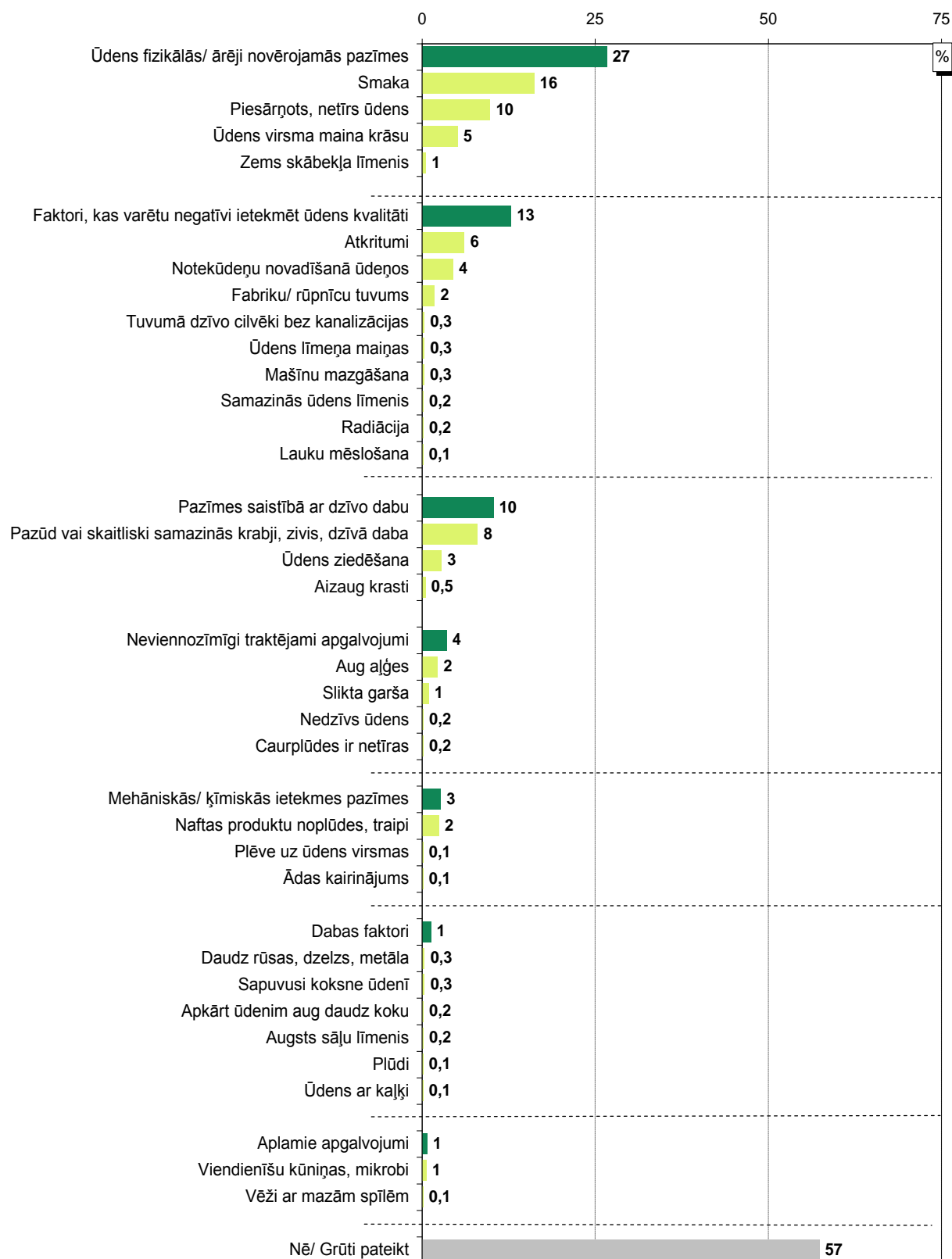
Atbilstošais grafiks nākamajā lapaspusē.

Biežāk minētās atbildes ir saistītas ar ūdens fizikālajām, ārēji novērojamajām pazīmēm (27% no visām atbildēm), piemēram, smaka. Nākamā lielākā grupa (13% no visām atbildēm) ir faktori, kas varētu negatīvi ietekmēt ūdens kvalitāti, piemēram, atkritumi. Seko pazīmes saistībā ar dzīvo dabu (10% no visām atbildēm), piemēram, pazūd vai skaitliski samazinās krabji, zivis, dzīvā daba.

Retāk minētas parādības ir pazīmes, kas saistītas ar mehānisku vai ķīmisku ietekmi – tās veido 3% no visām atbildēm (piemēram, naftas produktu noplūdes, traipi). Nenožīmīgs atbilžu skaits minēts saistībā ar dabas parādībām (1%), piemēram, daudz rūsas, dzelzs, metāla. Maz ir arī apgalvojumu, ko nevar traktēt viennozīmīgi (4%) - piemēram, ūdenim ir slikta garša; vai kas ir aplami (1%), piemēram, vēži ar mazām spīlēm.

Pētījums/ projekts: Ventas upes apkārtnes iedzīvotāju informētība par ūdens apsaimniekošanas jautājumiem

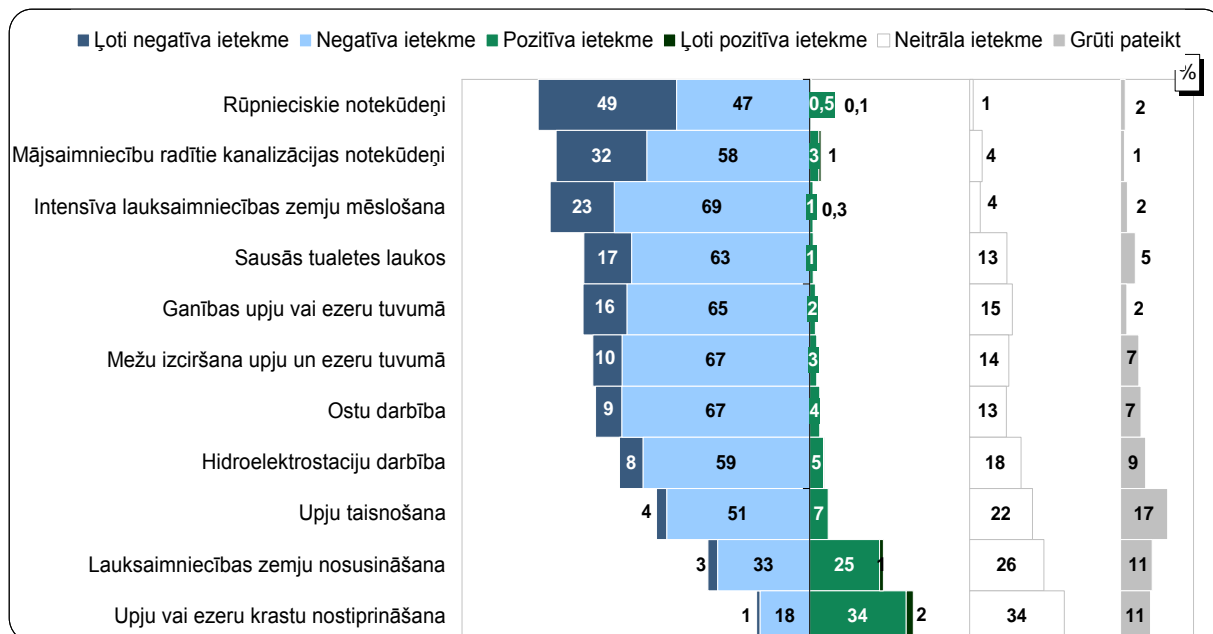
"Vai Jūs varat minēt vēl kādas parādības, kas varētu norādīt uz sliktu ūdens kvalitāti upē vai ezerā?"

Bāze: visi respondenti Lietuvā, n=501

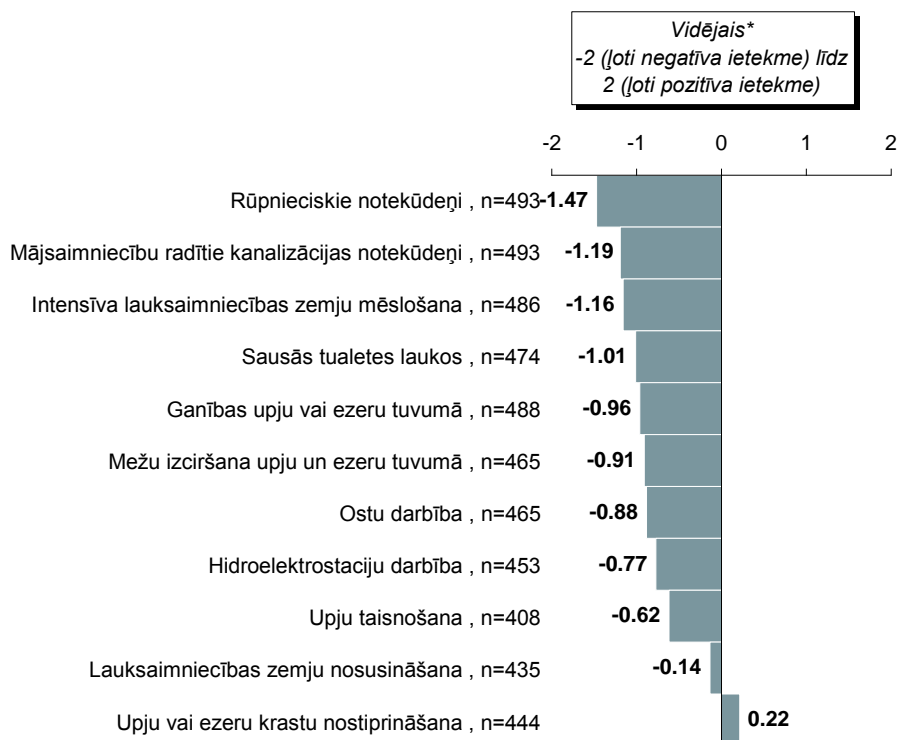
2.6. Dažādu faktoru ietekmes uz ūdens kvalitāti vērtējums

Jautājuma formulējums: Kādu ietekmi – pozitīvu vai negatīvu - Jūsaprāt, uz upju, ezeru, jūras piekrastes vai pazemes ūdeņu kvalitāti atstāj sekojošas cilvēku darbības?

Bāze: visi respondenti Lietuvā, n=501

Visnegatīvāk Lietuvas respondenti novērtējuši rūpniecisko notekūdeņu radītās sekas (49% aptaujāto devuši vērtējumu „ļoti negatīvi”). Īpaši negatīvi tiek vērtēta arī mājsaimniecību kanalizācijas ūdeņu radītā ietekme un intensīva lauksaimniecības zemju mēslošana. Savukārt upju vai ezeru krastu nostiprināšana kopumā tiek vērtēta ar pozitīvu koeficientu.

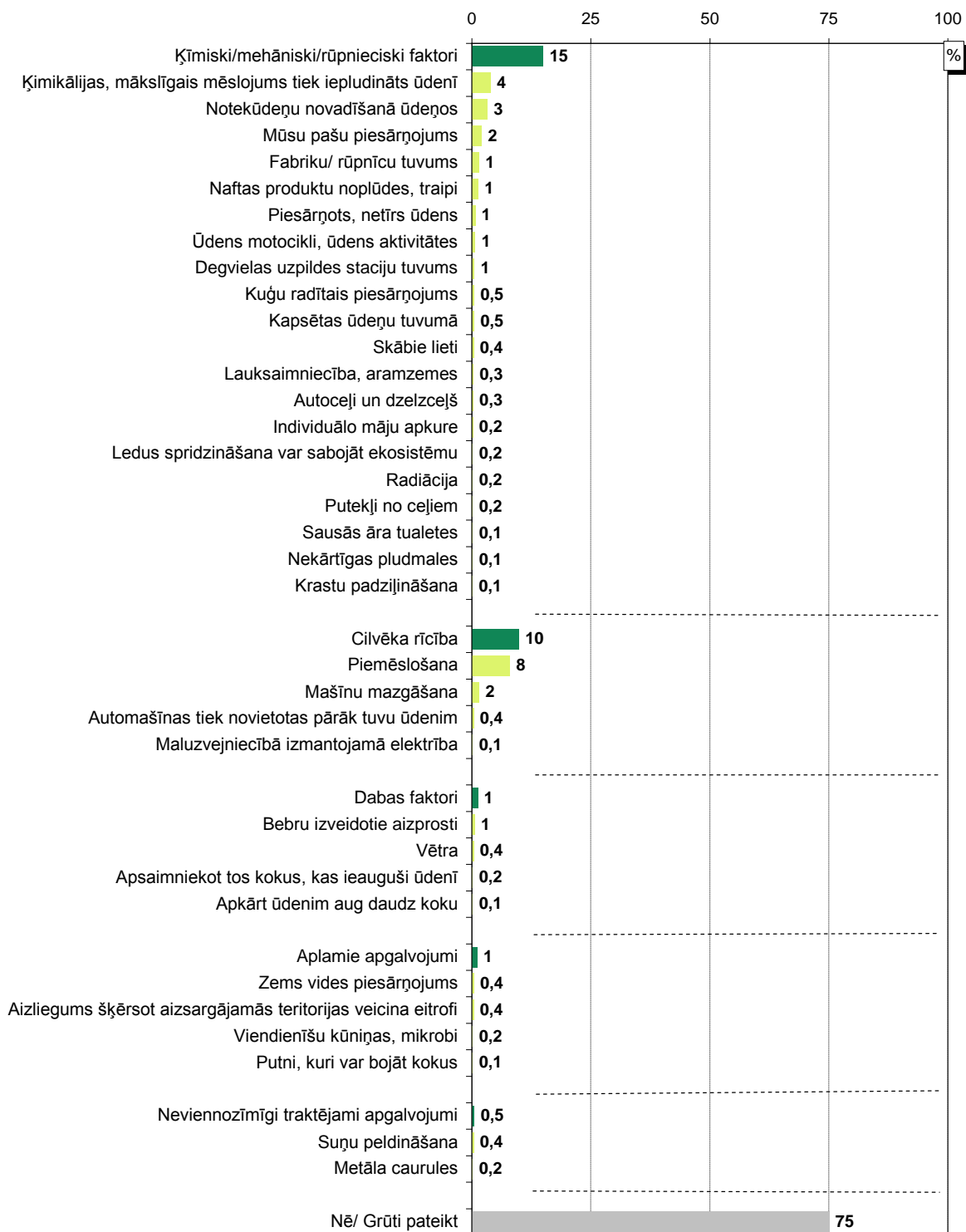

Bāze: respondenti Lietuvā, kuri snieguši noteiktu atbildi, [skat. "n=" grafikā]

Pētījums/ projekts: Ventas upes apkārtnes iedzīvotāju informētība par ūdens apsaimniekošanas jautājumiem

Jautājuma formulējums: Vai Jūs varat minēt vēl kādus faktorus, kas negatīvi ietekmē upju, ezeru, jūras piekrastes vai pazemes ūdeņu kvalitāti?

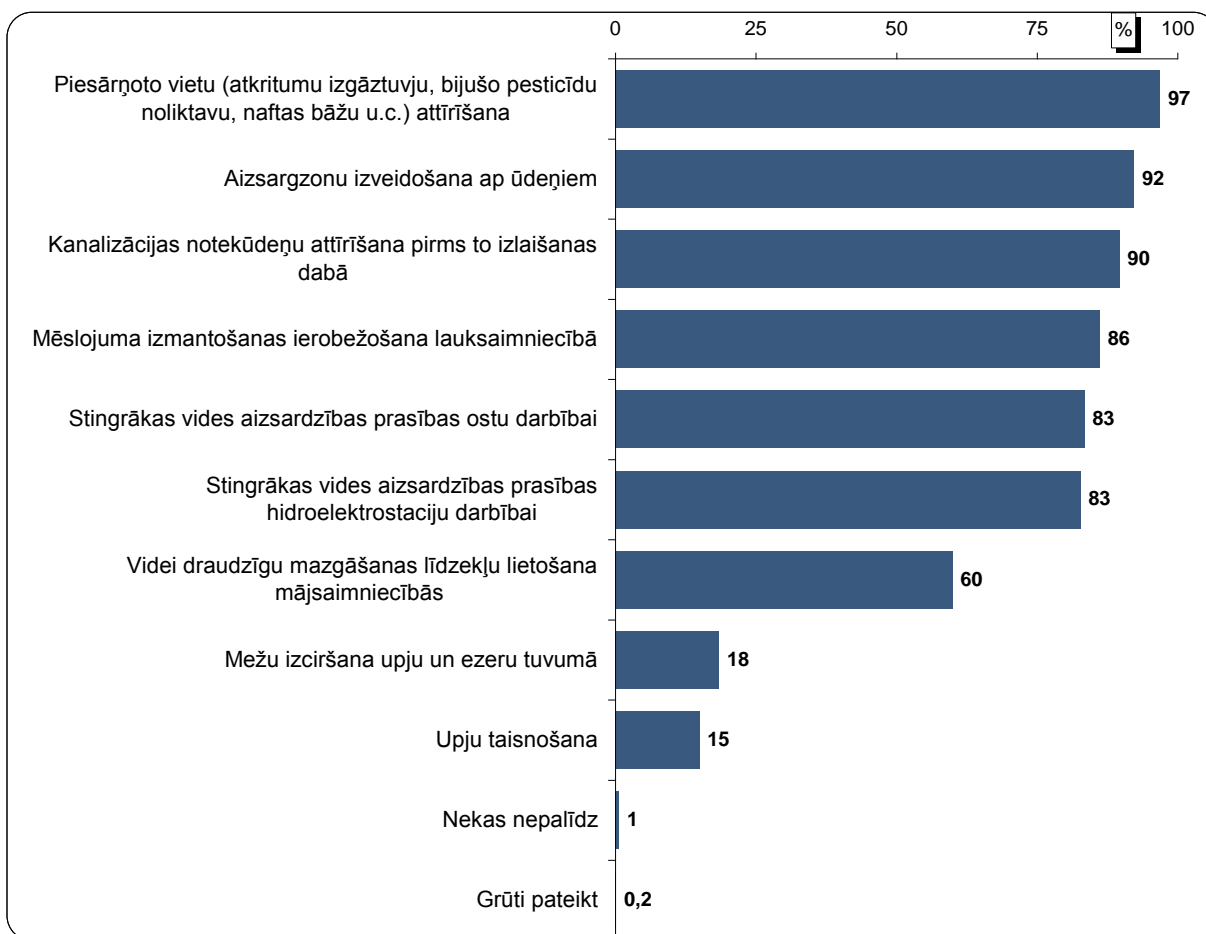
Ļoti lielai respondentu daļai – trim ceturtdaļām no visiem – nav bijis nekas piebilstams. Tie, kuri minējuši vēl kādus faktorus, visbiežāk nosaukuši tādus, ko varētu apzīmēt ar ‘ķīmiski/ mehāniski/ rūpnieciski faktori’ (15% no visam atbildēm) un ‘cilvēka rīcība’ (10%).

Bāze: visi respondenti Lietuvā, n=501

2.7. Pasākumi ūdens stāvokļa aizsargāšanai un uzlabošanai

Jautājuma formulējums: Kādi pasākumi, Jūsaprāt, palīdz aizsargāt un uzlabot upju, ezeru, jūras piekrastes un pazemes ūdeņu stāvokli?

Bāze: visi respondenti Lietuvā, n=501

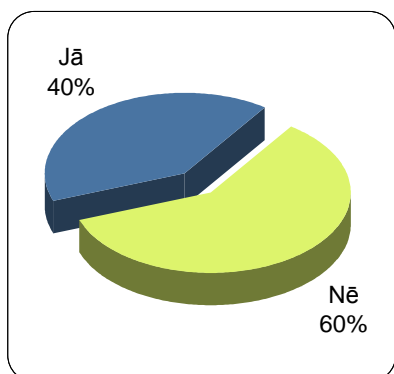
Gandrīz visi respondenti Lietuvā ir minējuši, ka aizsargāt un uzlabot upju, ezeru, jūras piekrastes un pazemes ūdeņu stāvokli palīdz piesārņoto vietu attīrīšana, aizsargzonu izveidošana ap ūdeņiem, kanalizācijas notekūdeņu attīrīšana pirms to izlaišanas dabā. Vairāk kā 80% aptaujāto minējuši mēslojuma izmantošanas ierobežošanu lauksaimniecībā, stingrākas vides aizsardzības prasības ostu un hidroelektrostaciju darbībai.

Videi draudzīgu mazgāšanas līdzekļu lietošana mājāsaimniecībās kā efektīvu pasākumu ūdeņu stāvokļa uzlabošanai minējuši mazāks skaits respondentu (60%).

Līdzīgi kā Latvijā, divi retāk minētie pasākumi ir tie, kas nepalīdz aizsargāt un uzlabot upju, ezeru, jūras piekrastes un pazemes ūdeņu stāvokli: 'mežu izciršana upju un ezeru tuvumā' (18%) un 'upju taisnošana' (15%).

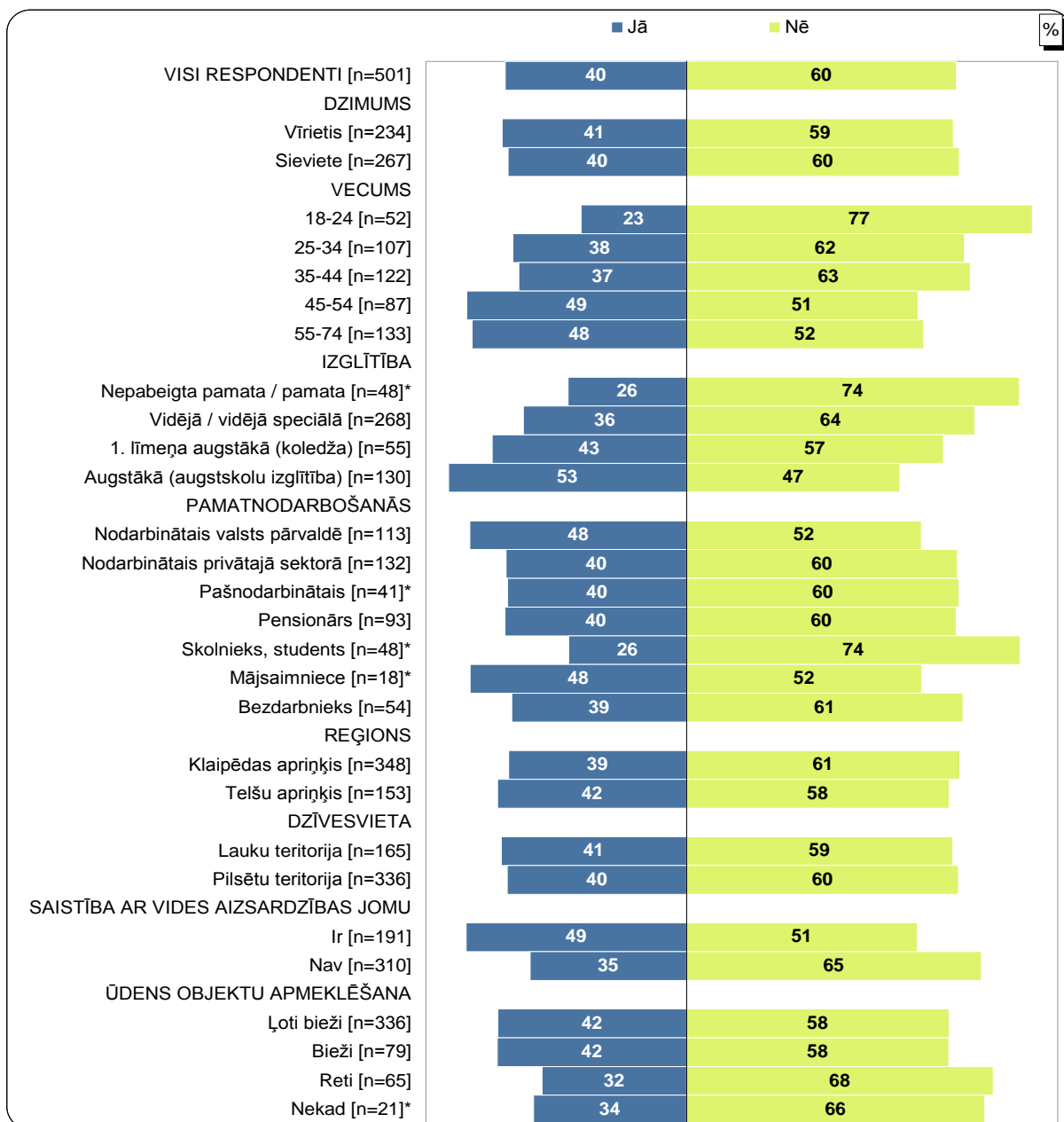
2.8. Iedzīvotāju informētība par īpaši aizsargājamo teritoriju apsaimniekošanas plāniem

Jautājuma formulējums: Vai Jūs esat dzirdējis/-usi par īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošanas plāniem?

Par īpaši aizsargājamo teritoriju apsaimniekošanas plāniem dzirdējuši 40% respondentu. Labāk informēti ir gados vecākie, kā arī labāk izglītītie respondenti. Likumsakarīgi, ka biežāk par īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošanas plāniem dzirdējuši tie respondenti, kuriem ir saistība ar vides aizsardzības jomu.

Bāze: visi respondenti Lietuvā, n=501

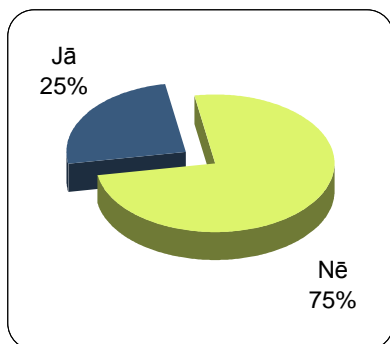

Bāze: respondenti attiecīgajā grupā [skat. "n=" grafikā]

*Bāze attiecīgajās apakšgrupās ir salīdzinoši neliela, lai izdarītu secinājumus par šo grupu

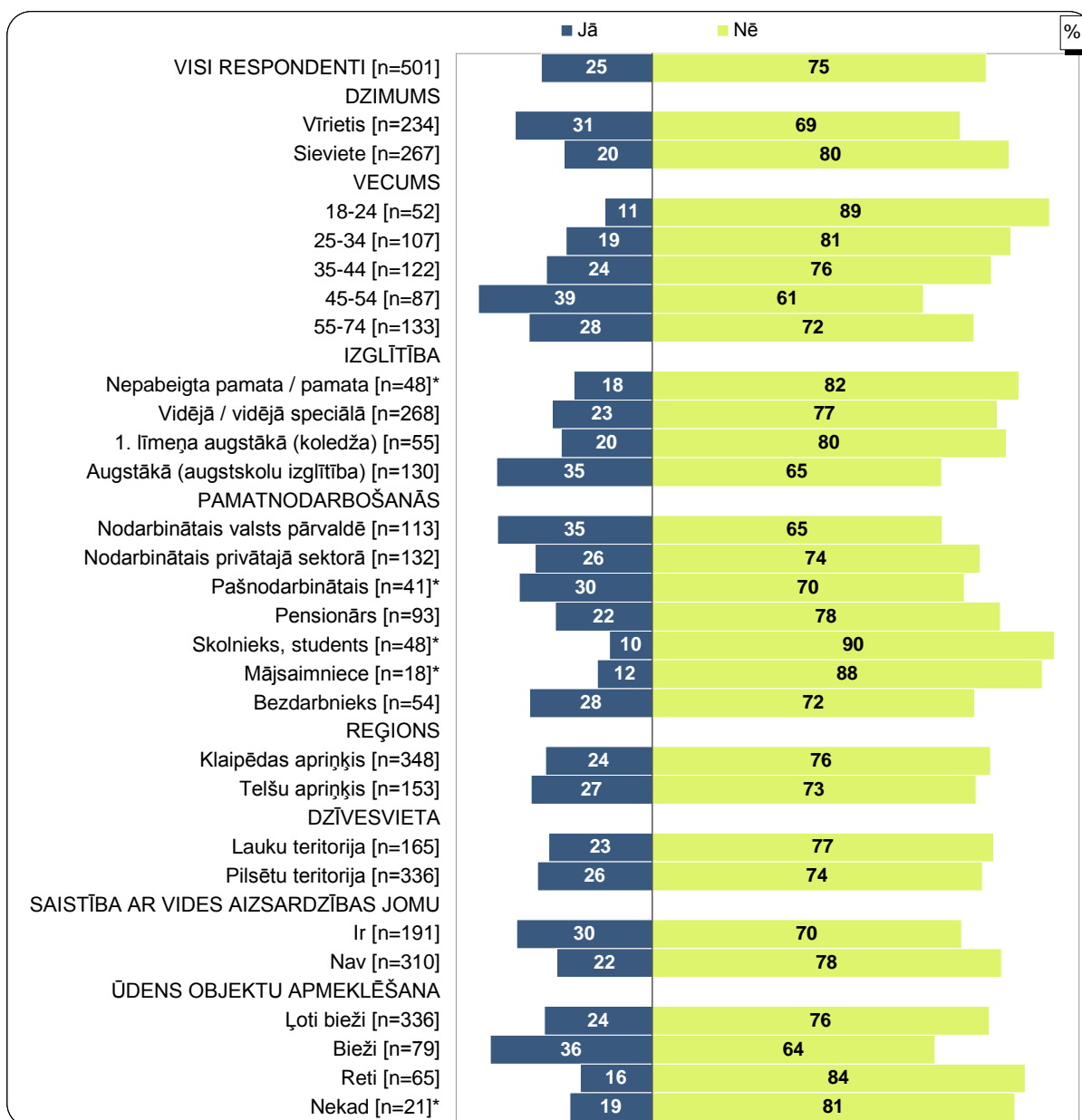
2.9. Iedzīvotāju informētība par upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāniem

Jautājuma formulējums: *Vai Jūs esat dzirdējis/-usi par upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāniem?*

Bāze: visi respondenti Lietuvā, n=501

Par upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāniem ir dzirdējis tieši katrs ceturtais respondents (25%). Informētība par upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāniem pieaug, pieaugot respondentu vecumam. Šī tendence saglabājas līdz 54 gadu vecumam. Vecākās paaudzes (55-74 gadi) respondentu informētība jau ir nedaudz zemāka. Labāk informēti ir vīrieši, respondenti ar augstāko izglītību, kā arī respondenti, kuriem ir saistība ar vides aizsardzības jomu.

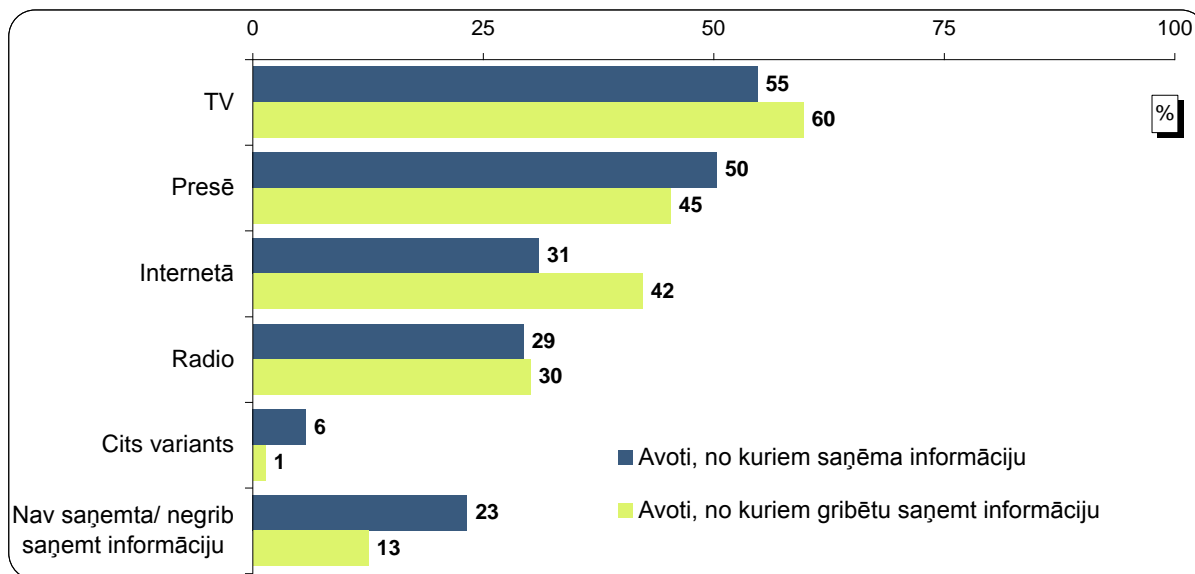
Bāze: respondenti attiecīgajā grupā [skat. "n=" grafikā]

*Bāze attiecīgajās apakšgrupās ir salīdzinoši neliela, lai izdarītu secinājumus par šo grupu

2.10. Informācijas ieguves avoti par dabīgo ūdenstilpņu apsaimniekošanu

Jautājumu formulējumi: No kādiem avotiem līdz šim Jūs esat saņēmis/-usi informāciju par upju, ezeru, jūras piekrastes un pazemes ūdeņu apsaimniekošanas jautājumiem?

Kā Jūs gribētu saņemt aktuālo informāciju par upju, ezeru, jūras piekrastes un pazemes ūdeņu apsaimniekošanas jautājumiem?

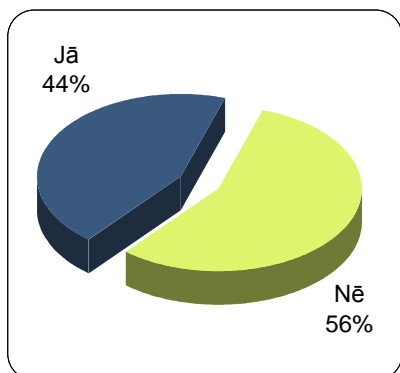
Bāze: visi respondenti Lietuvā, n=501

Vairāk kā puse respondentu informāciju par upju, ezeru, jūras piekrastes un pazemes ūdeņu apsaimniekošanas jautājumiem ir saņēmuši no TV (55%) un preses (50%). Nedaudz mazāk kā trešdaļa – no interneta (31%) un radio (29%). Nedaudz vairāk kā piektā daļa respondentu atbildējuši, ka šāda veida informācija nav saņemta vai, ka viņi par šiem jautājumiem neinteresējas.

Nākotnē aptaujātie Lietuvas Ventas upes apkārtnes iedzīvotāji informāciju par upju, ezeru, jūras piekrastes un pazemes ūdeņu apsaimniekošanas jautājumiem vislabprātāk saņemtu pa TV (60%), presē vai internetā – apmēram 40%. Trešā daļa aptaujāto kā vēlamo informācijas saņemšanas kanālu minējuši radio. Tikai 13% aptaujāto minējuši, ka šāda veida informāciju nevēlas saņemt.

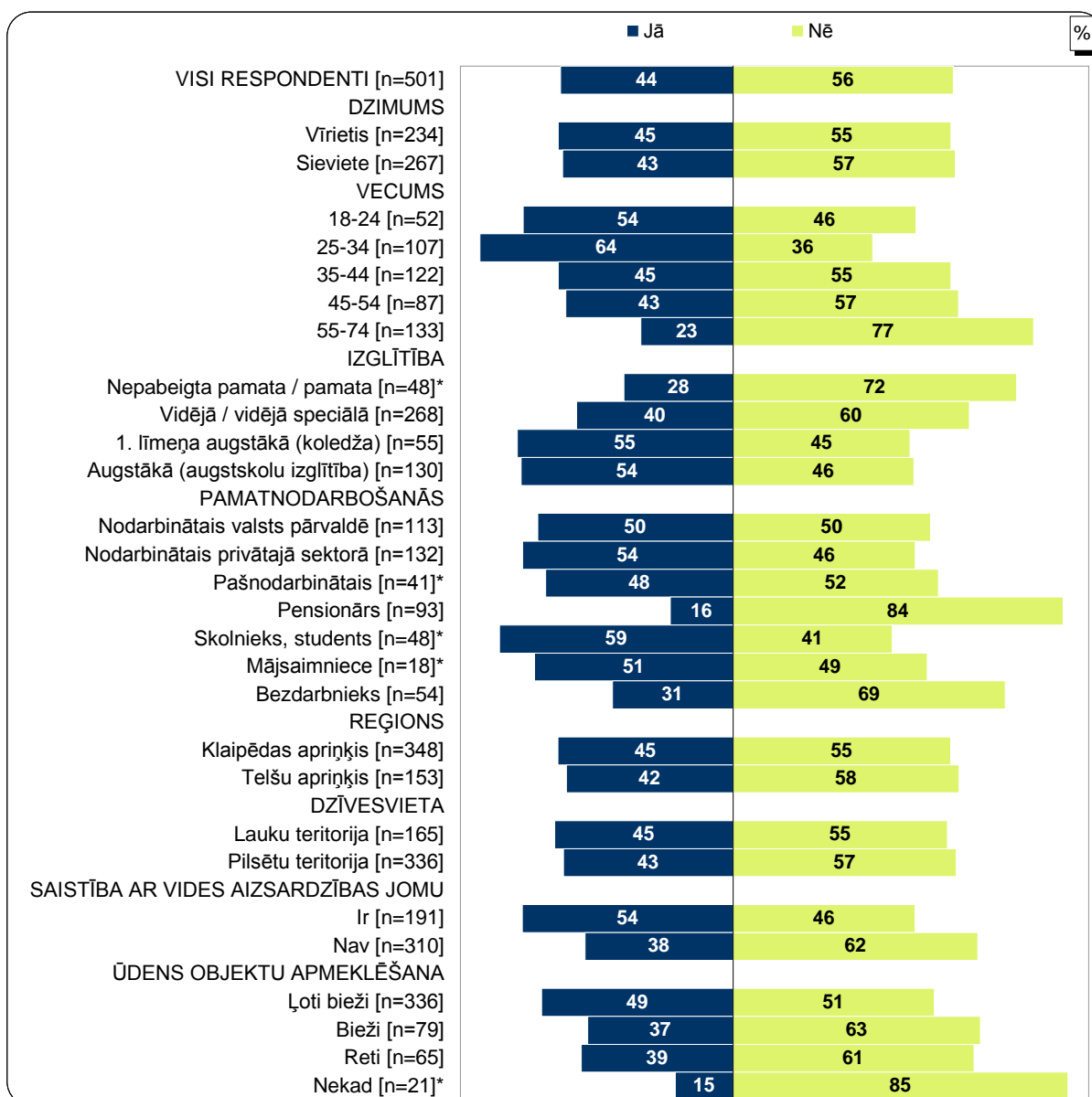
2.11. Iedzīvotāju ieinteresētība iesaistīties dabīgo ūdenstilpņu apsaimniekošanā

Jautājuma formulējums: Vai Jūs gribētu iesaistīties kādas upes, ezera vai jūras piekrastes apsaimniekošanā?

Gandrīz puse aptaujāto ir pauduši savu vēlmi iesaistīties kādas upes, ezera vai jūras piekrastes apsaimniekošanā. Lielāku ieinteresētību pauduši cilvēki ar augstāko izglītību, skolnieki/ studenti, cilvēki vecuma grupā 25-34 gadi, kā arī ar vides jautājumiem saistīti Ventas upes apkārtnes iedzīvotāji un biežie ūdens objektu apmeklētāji.

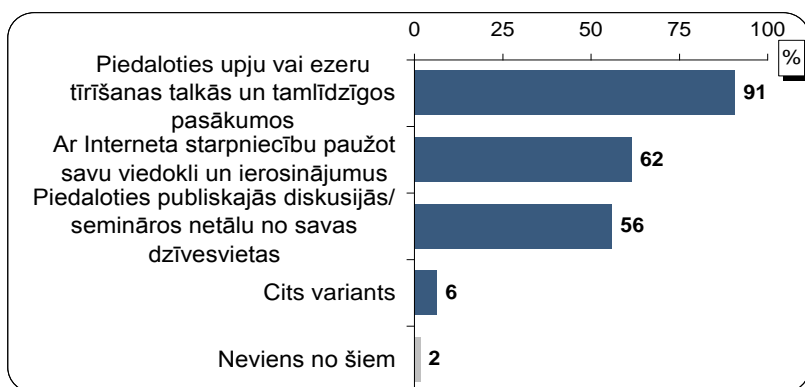
Bāze: visi respondenti Lietuvā, n=501

Bāze: respondenti attiecīgajā grupā [skat. "n=" grafikā]

*Bāze attiecīgajās apakšgrupās ir salīdzinoši neliela, lai izdarītu secinājumus par šo grupu

Jautājuma formulējums: Kuri no šiem aktivitāšu variantiem Jūs varētu interesēt?

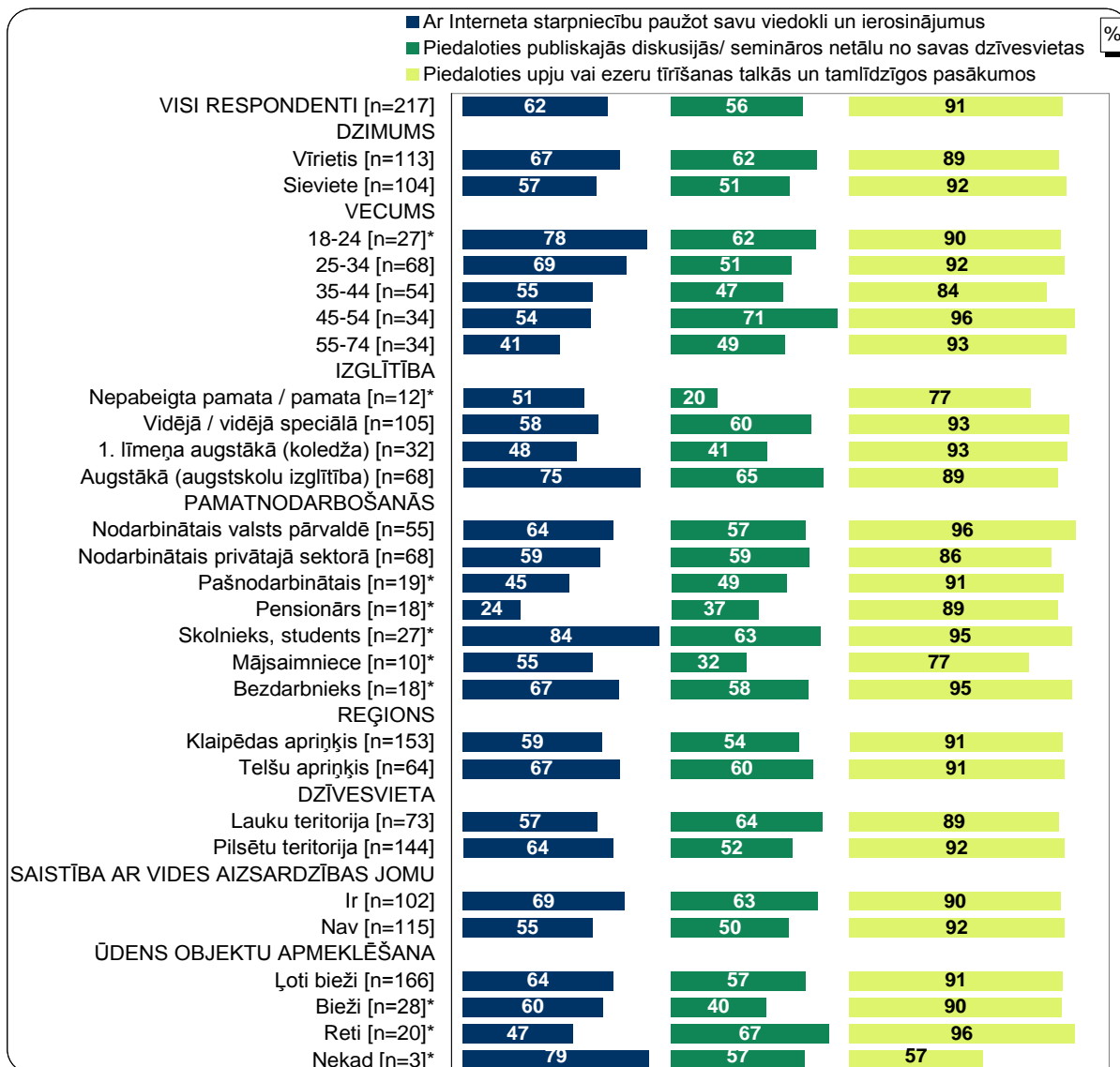

Bāze: respondenti, kuri gribētu iesaistīties kādas upes, ezera vai jūras piekrastes apsaimniekošanā, n=217

Gandrīz visi aptaujātie, kuri gribētu iesaistīties kādās piekrastes apsaimniekošanas aktivitātēs, ir gatavi arī paši piedalīties upju vai ezeru tīrīšanas talkās un tamlīdzīgos pasākumos (kopumā tas sastāda 40% visu aptaujāto).

Vēlmi paust viedokli internetā biežāk izteikuši cilvēki ar

augstāko izglītību un gados jaunākie respondenti. Vecumam pieaugot, interese par šo iesaistes veidu samazinās. Publiskajās diskusijās vai semināros netālu no savas dzīvesvietas biežāk vēlētos piedalīties respondenti vecumā no 45-54 gadiem.

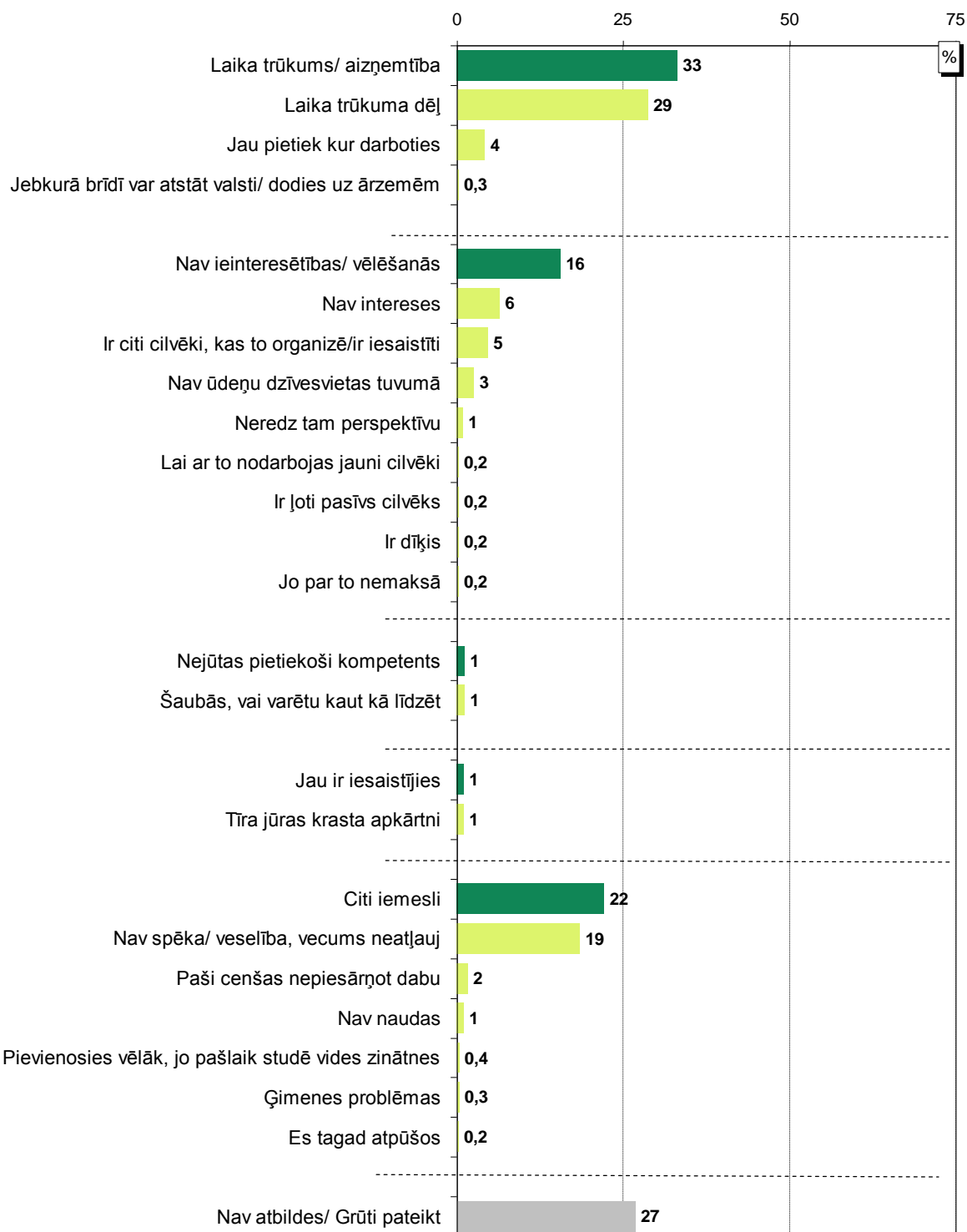
Bāze: respondenti attiecīgajā grupā [skat. "n=" grafikā]

*Bāze attiecīgajās apakšgrupās ir salīdzinoši neliela, lai izdarītu secinājumus par šo grupu

Respondentiem, kuri atbildēja, ka nevēlas iesaistīties kādas upes, ezera vai jūras piekrastes apsaimniekošanā, tika jautāts par iemesliem.

Biežāk minētās atbildes ir laika un intereses trūkums.

Jautājuma formulējums: Lūdzu, paskaidrojiet, kāpēc nē?

Bāze: respondenti, kuri negribētu iesaistīties kādas upes, ezera vai jūras piekrastes apsaimniekošanā, n=284

PĒTĪJUMA TEHNISKĀ INFORMĀCIJA

PĒTĪJUMS	Ventas upes apkārtnes iedzīvotāju informētība par ūdens apsaimniekošanas jautājumiem
APTAUJAS VEICĒJS	RAIT Ltd.
MĒRĶA GRUPA	Lietuvas iedzīvotāji, kuri dzīvo Klaipēdas un Telšu apriņķos, vecumā no 18 līdz 74 gadiem
PLĀNOTĀS IZLASES APJOMS	500 respondenti
SASNIEGTĀS IZLASES APJOMS	501 respondenti
IZLASES METODE	Daudzpakāpju nejaušā stratificētā izlase
APTAUJAS METODE	CATI (telefonintervijas)
ĢEOGRĀFISKAIS PĀRKLĀJUMS	Klaipēdas un Telšu apriņķi
APTAUJAS LAIKS	27.04.2011. – 15.05.2011.

Kopējais kontaktu skaits	2993
Realizēto interviju skaits	501
Kopējais nerespondences skaits	4516

SASNIEGTĀS IZLASES SALĪDZINĀJUMS AR IEDZĪVOTĀJU STATISTIKU

	Respondentu skaits izlasē (%) pirms svēršanas	Respondentu skaits (%) pēc svēršanas	Lietuvas 2010. gada statistika
KOPĀ	100.0	100.0	100.0
DZIMUMS			
Vīrieši	46.7	47.1	47.1
Sievietes	53.3	52.9	52.9
VECUMS			
18 - 24 g.v.	10.4	16.1	16.1
25 - 34 g.v.	21.4	18.7	18.7
35 - 44 g.v.	24.4	19.4	19.3
45 - 54 g.v.	17.4	20.4	20.3
55 - 64 g.v.	15.0	13.9	13.9
65 - 74 g.v.	11.6	11.6	11.6
REĢIONS			
Klaipēdas apriņķis	69.5	69.1	69.6
Telšu apriņķis	30.5	30.9	30.4
DZĪVESVIETA			
Pilsētu teritorija	67.1	67.2	69.4
Lauku teritorija	32.9	32.8	30.6
IZGLĪTĪBA			
Pamatizglītība	9.6	10.2	
Vispārējā vidējā	27.1	27.8	
Vidējā speciālā, 1. līmeņa austākā (koledža)	37.3	36.3	
Augstākā	25.9	25.7	

NERESPONDENCES IEMESLI

	Skaitis	Procentuālais sadalījums (%)
RESPONDENTS NAV SASNIEDZAMS:		
Nav atbildes	372	18.4
Aizņemts/ nepareizs numurs	1652	81.6
KOPĀ	2024	100.0
INTERVIJA NAV NOTIKUSI:		
Neatbilst mērķa grupai	1144	45.9
Persona nevēlas piedalīties šajā aptaujā	1199	48.1
Citi iemesli	149	6.0
KOPĀ	2492	100.0

Aptauju vadīja	Laura Paskočinaitē
Datu masīvu veidoja	Martynas Zenkevičius

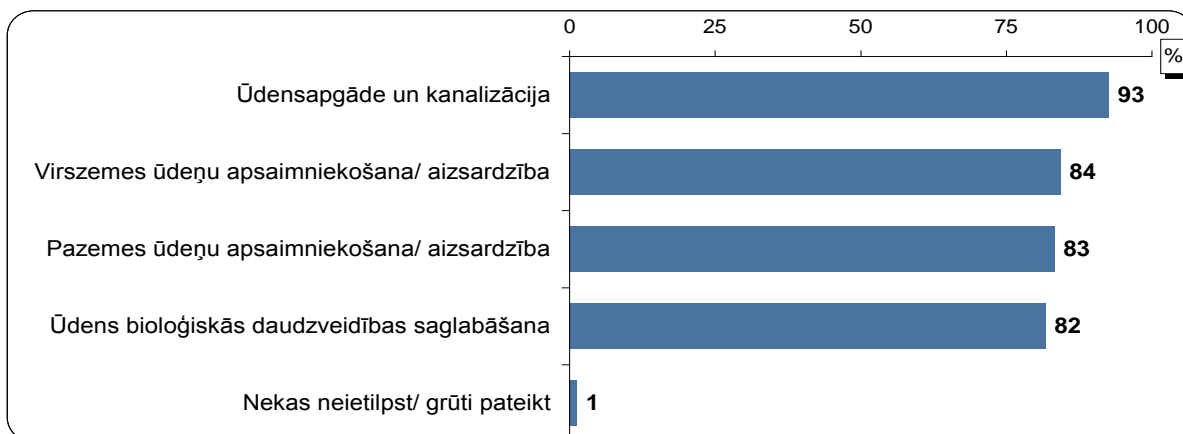
LATVIJA UN LIETUVA – KOPĒJĀ PĒTĪJUMA TERITORIJA

REZULTĀTI

3.1. Jēdziena „ūdens resursu apsaimniekošana” izpratne

Jautājuma formulējums: „Kas, Jūsaprāt, ietilpst jēdzienā „ūdens resursu apsaimniekošana”?”

Kopumā 65% respondentu zina, ka jēdzienā „ūdens resursu apsaimniekošana” ietilpst visi četri atbilžu varianti. Aplūkojot katru atbilžu variantu atsevišķi, redzams, ka to visu minēšanas biežums ir augsts. Visbiežāk nosauktais variants ir ‘Ūdensapgāde un kanalizācija’, ko minējuši gandrīz visi respondenti Latvijā un Lietuvā.

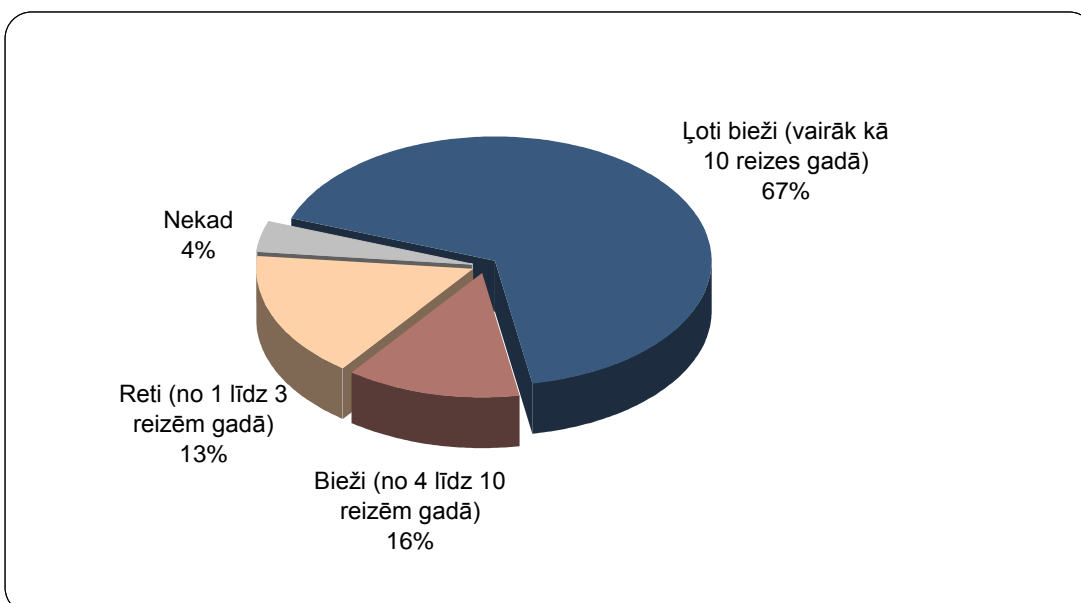

Bāze: visi respondenti Latvijā un Lietuvā, n=1006

3.2. Ūdens objektu apmeklēšanas biežums

Jautājuma formulējums: Vidēji, cik reizes gadā pēdējo piecu gadu laikā Jūs esat apmeklējis/-usi kādus ūdens objektus, piemēram, lai nopeldētos, makšķerētu, izbrauktu ar laivu vai vienkārši atpūtai?

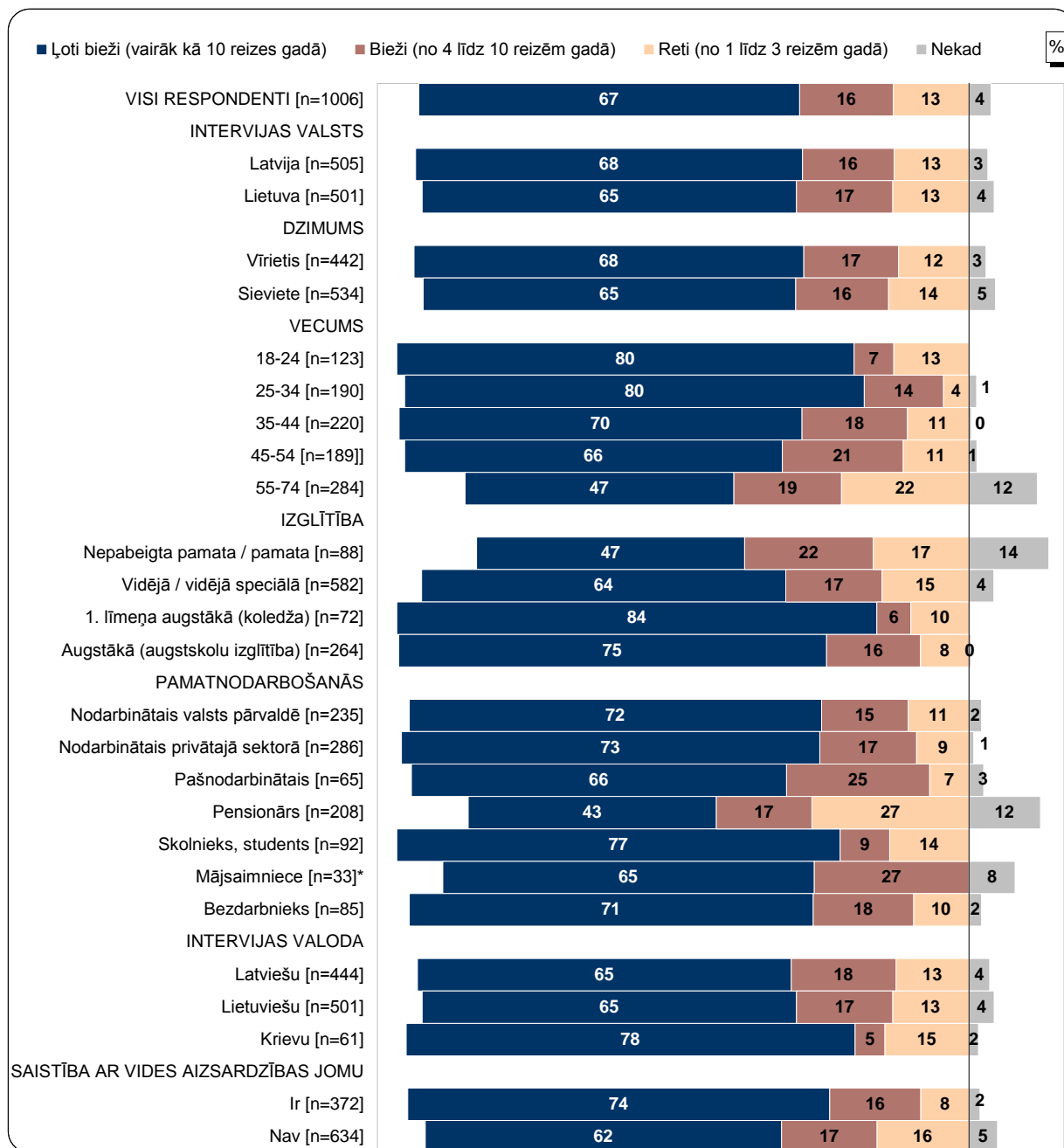
No visiem respondentiem divas trešdaļas ūdens objektus apmeklē biežāk kā 10 reizes gadā. Ne reizi pēdējo piecu gadu laikā ūdens objektus nav apmeklējuši tikai 4% aptaujāto.

Bāze: visi respondenti Latvijā un Lietuvā, n=1006

Pētījums/ projekts: Ventas upes apkārtnes iedzīvotāju informētība par ūdens apsaimniekošanas jautājumiem

"Vidēji, cik reizes gadā pēdējo piecu gadu laikā Jūs esat apmeklējis/-usi kādus ūdens objektus, piemēram, lai nopeldētos, makšķerētu, izbrauktu ar laivu vai vienkārši atpūtai?"

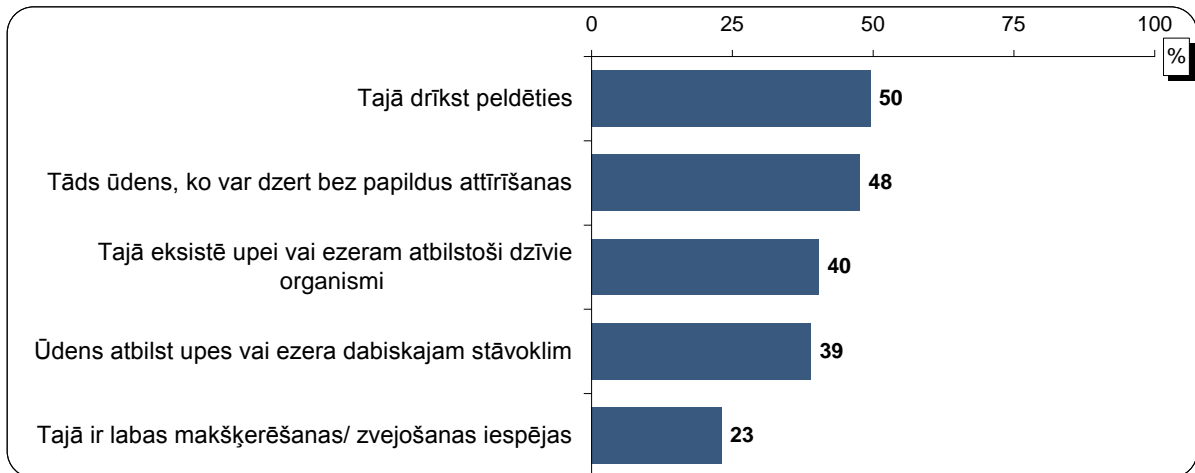
Bāze: respondenti attiecīgajā grupā [skat. "n=" grafikā]

*Bāze attiecīgajās apakšgrupās ir salīdzinoši neliela, lai izdarītu secinājumus par šo grupu

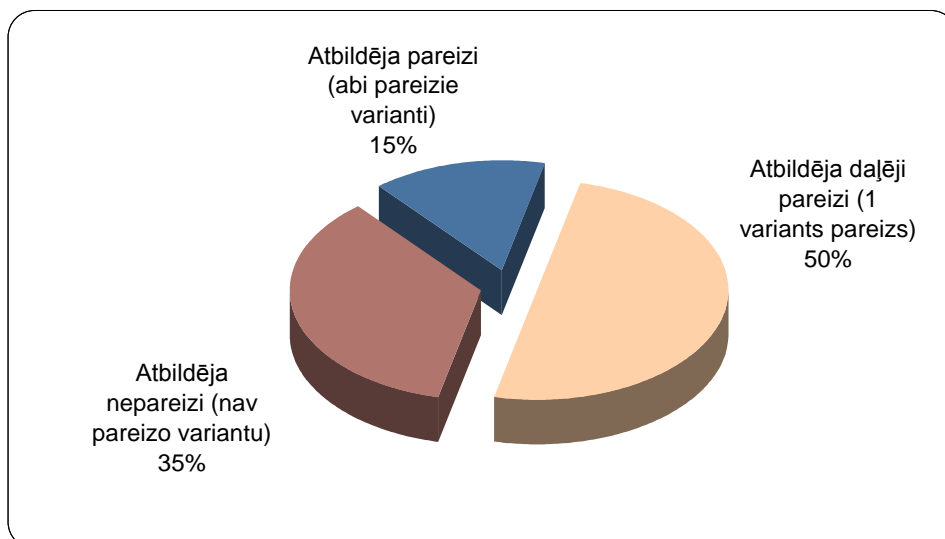
Ūdens objektu apmeklēšanas paradumi atšķiras dažādās vecuma un izglītības līmeņa grupās. Palielinoties iedzīvotāju vecumam, samazinās ūdenstilpņu apmeklēšanas biežums; kā arī vērojama tendence, ka iedzīvotāji ar augstāku izglītības līmeni izrāda lielāku interesi par laika pavadīšanu pie ūdens.

3.3. Izpratne par labu ūdens kvalitāti upē vai ezerā

Jautājuma formulējums: Tagad es Jums nolasišu piecus apgalvojumus. Sakiet, lūdzu, kuri divi no tiem, Jūsaprāt, vislabāk raksturotu labu ūdens kvalitāti upē vai ezerā?

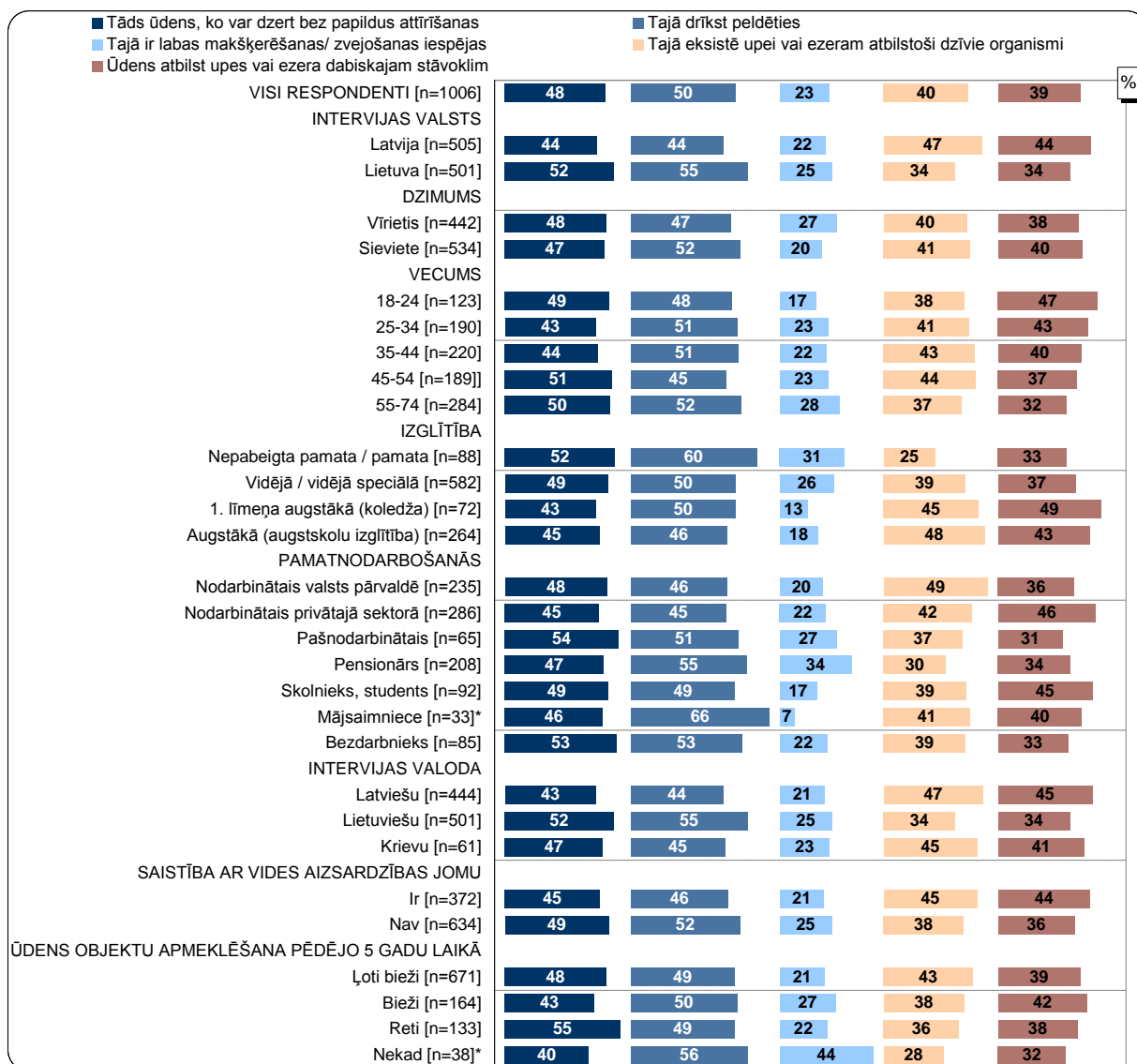
Bāze: visi respondenti Latvijā un Lietuvā, n=1006

Bāze: visi respondenti Latvijā un Lietuvā, n=1006

‘Atbildēja pareizi’ šajā gadījumā nozīmē to, ka respondenti sniegušai abas divas pareizās atbildes - ‘tajā eksistē upei vai ezeram atbilstoši dzīvie organismi’ un ‘ūdens atbilst upes vai ezera dabiskajam stāvoklim’. ‘Viens pareizs variants’ nozīmē, ka no divām respondenta atbildēm viena ir ‘tajā eksistē upei vai ezeram atbilstoši dzīvie organismi’ vai ‘ūdens atbilst upes vai ezera dabiskajam stāvoklim’. ‘Nav pareizo variantu’ nozīmē, ka respondents nav sniedzis nevienu no abām minētajām atbildēm.

Dati rāda, ka izpratnes par labu ūdens kvalitāti līmenis Latvijā ir augstāks nekā Lietuvā.

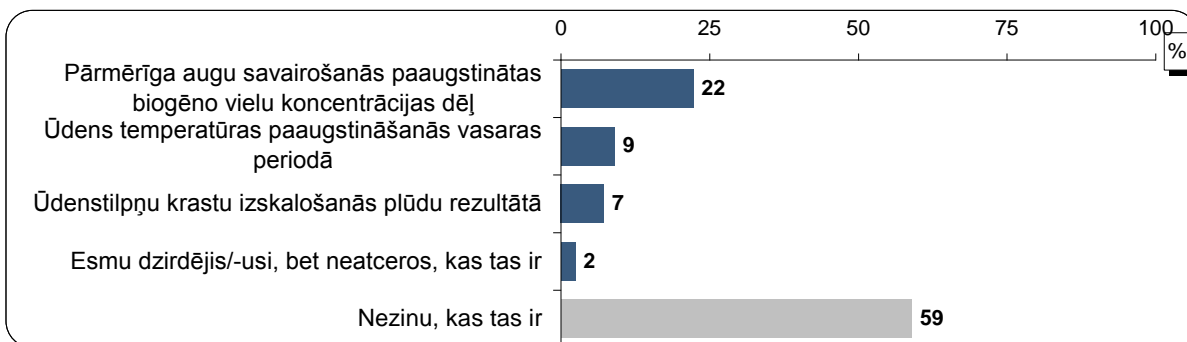
Bāze: respondenti attiecīgajā grupā [skat. "n=" grafikā]

*Bāze attiecīgajās apakšgrupās ir salīdzinoši neliela, lai izdarītu secinājumus par šo grupu

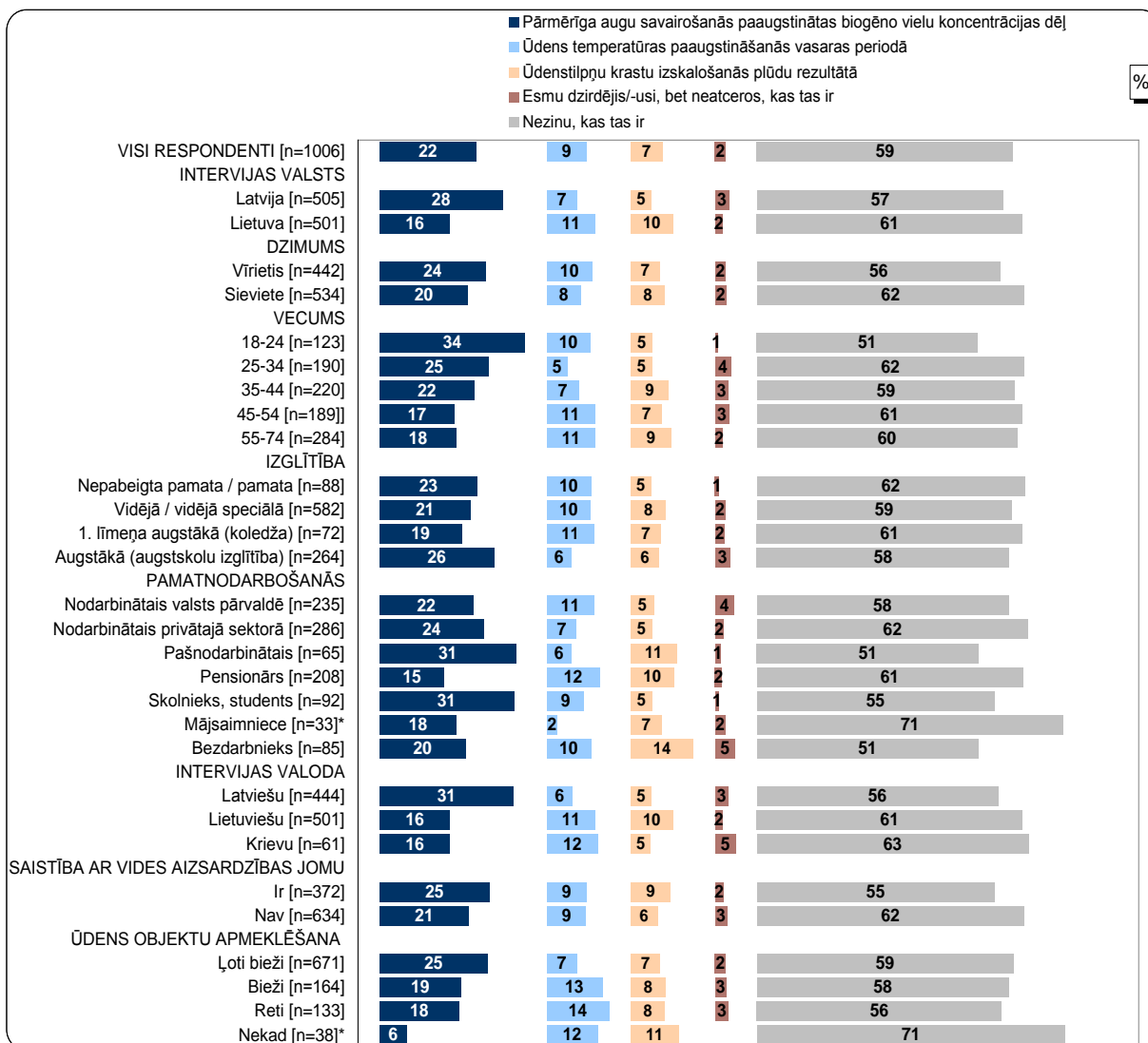
3.4. Jēdziena „ūdeņu eitrofikācija” izpratne

Jautājuma formulējums: Kas, Jūsaprāt, ir ūdeņu eitrofikācija?

Atbildi, ka ūdeņu eitrofikācija ir pārmērīga augu savairošanās paaugstinātas biogēno vielu koncentrācijas dēļ minējuši apmēram piektā daļa aptaujāto. Vairāk šis termins un tā nozīme ir zināma jaunāka gadagājuma cilvēkiem, tiem, kuri atbildes snieguši latviešu valodā, kā arī tiem, kuri ūdensobjektus caurmērā apmeklē biežāk.

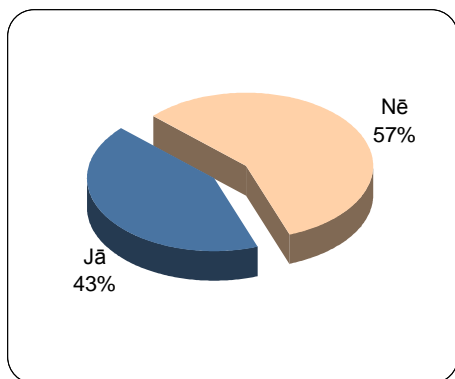
Bāze: visi respondenti Latvijā un Lietuvā, n=1006

Bāze: respondenti attiecīgajā grupā [skat. "n=" grafikā]

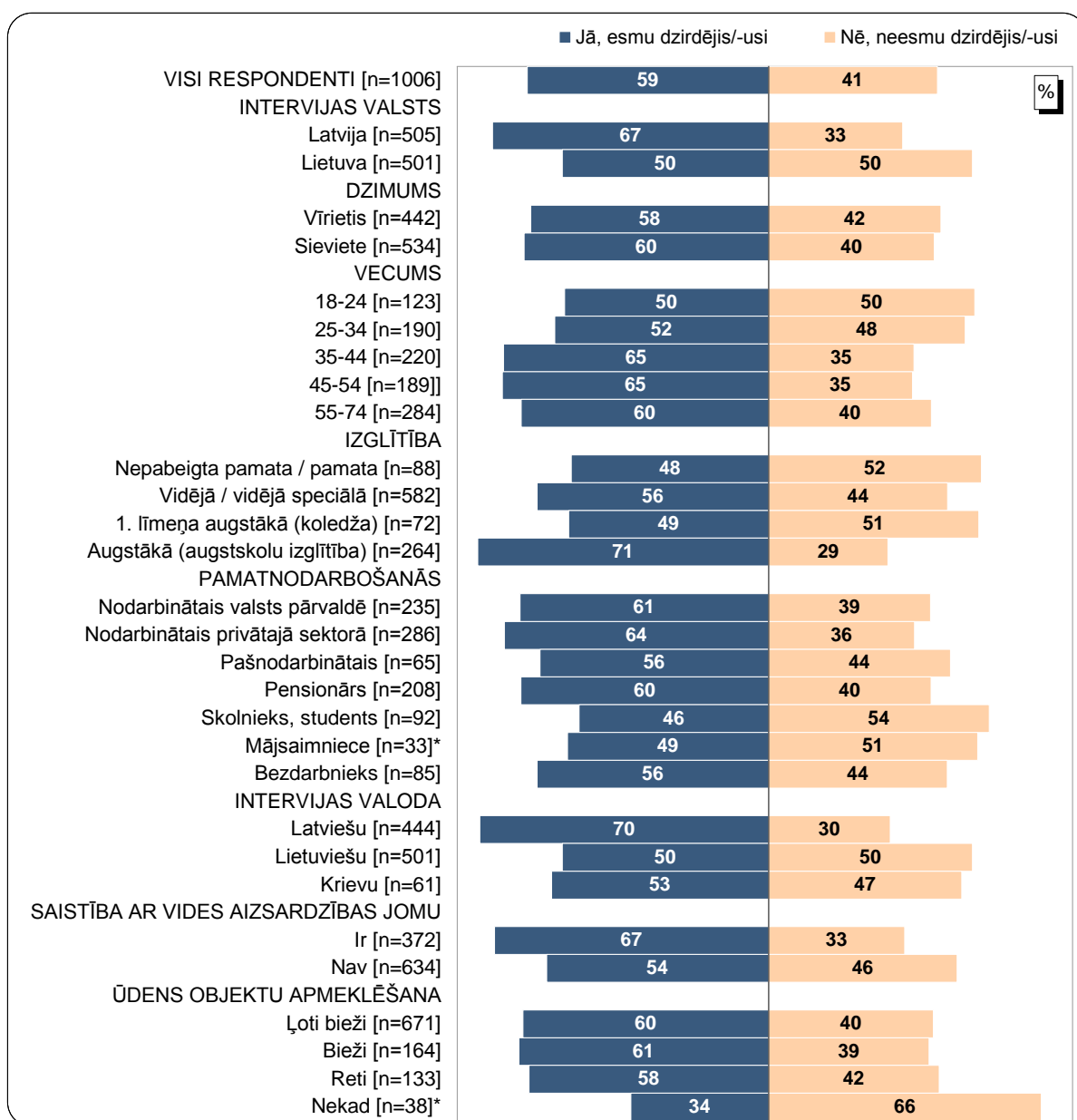
Pētījums/ projekts: Ventas upes apkārtnes iedzīvotāju informētība par ūdens apsaimniekošanas jautājumiem

Jautājuma formulējums: Vai Jūs esat dzirdējis/-usi par to, ka Latvijā/ Lietuvā pastāv ūdeņu eitrofikācijas problēmas?

Vairāk kā puse respondentu Latvijā un Lietuvā pētījumā ietvertajā teritorijā pēc nolasītā paskaidrojuma: „Ūdeņu eitrofikācija ir pārmērīga augu savairošanās paaugstinātas biogēno vielu (slāpekļa un fosfora) koncentrācijas dēļ” atzīst, ka ir dzirdējuši par ūdeņu eitrofikācijas problēmu.

Bāze: visi respondenti Latvijā un Lietuvā, n=1006

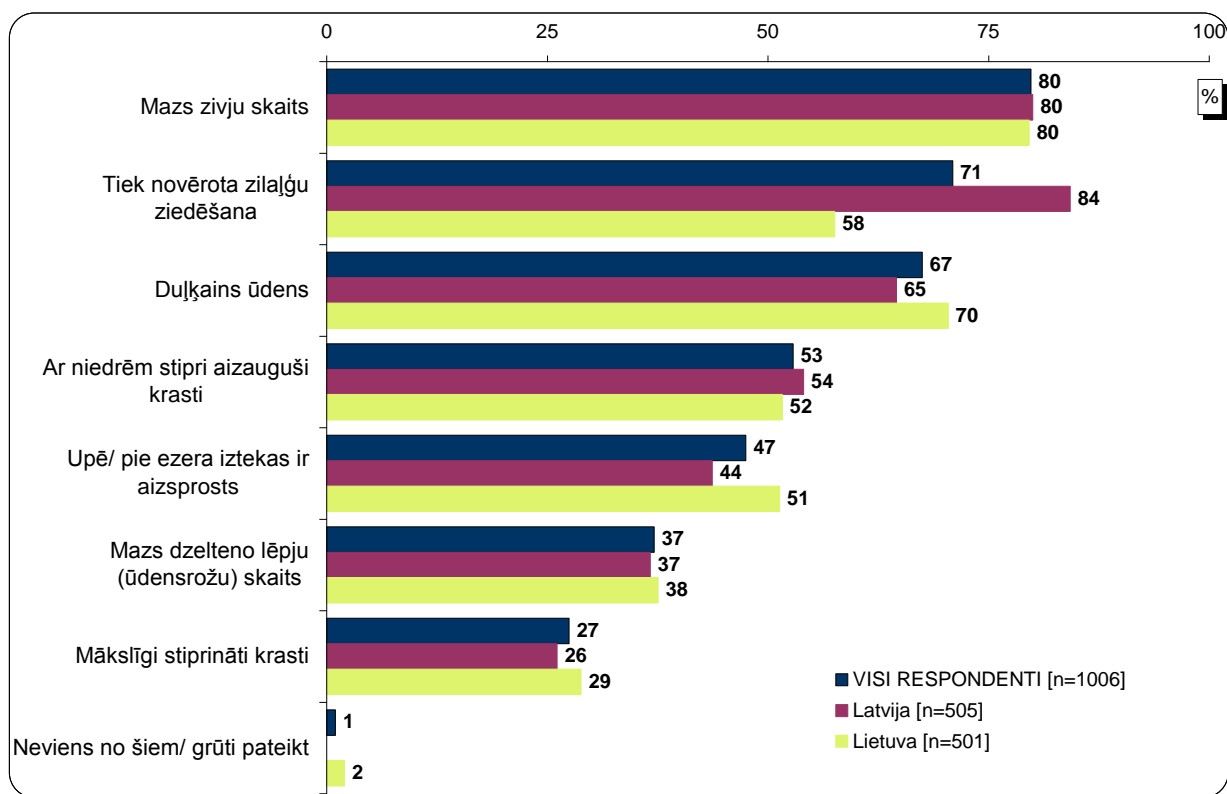

Bāze: respondenti attiecīgajā grupā [skat. "n=" grafikā]

*Bāze attiecīgajās apakšgrupās ir salīdzinoši neliela, lai izdarītu secinājumus par šo grupu

3.5. Sliktu ūdens kvalitāti raksturojošās pazīmes

Jautājuma formulējums: Sakiet, kuras no sekojošām pazīmēm, Jūsaprāt, varētu norādīt uz sliktu ūdens kvalitāti upē vai ezerā?

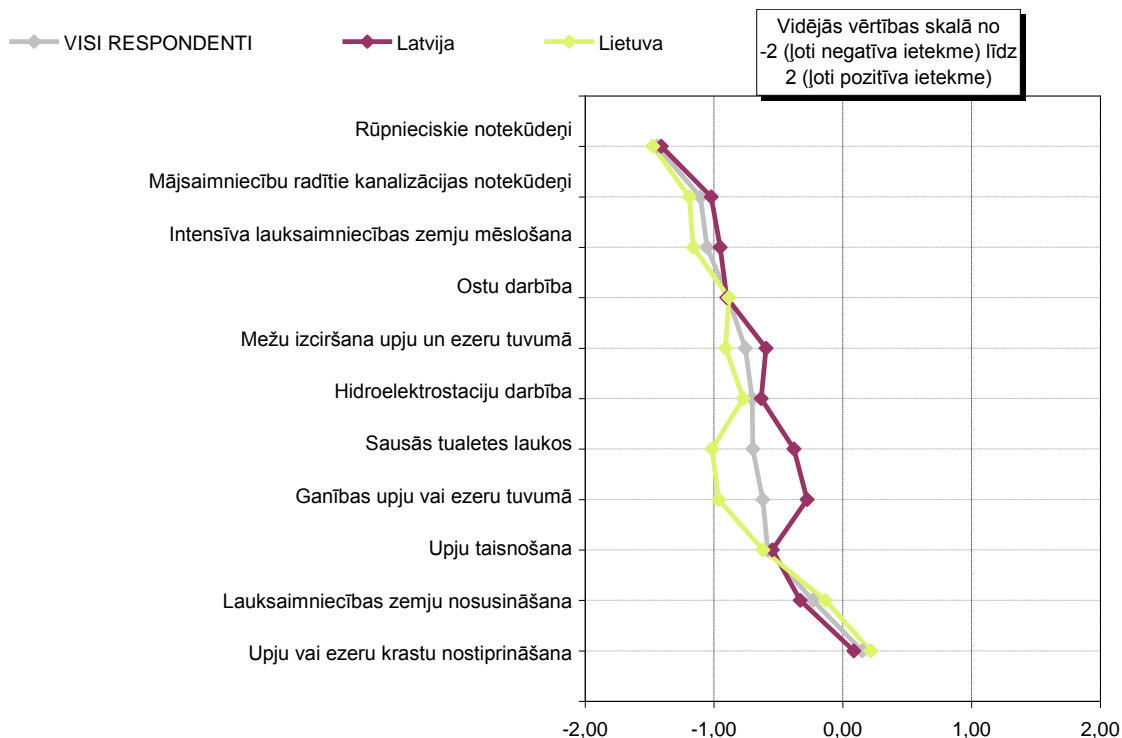
Bāze: respondenti attiecīgajā grupā [skat. "n=" grafikā]

Šajā grafikā redzams atšķirīgais Latvijas un Lietuvas respondentu vērtējums.

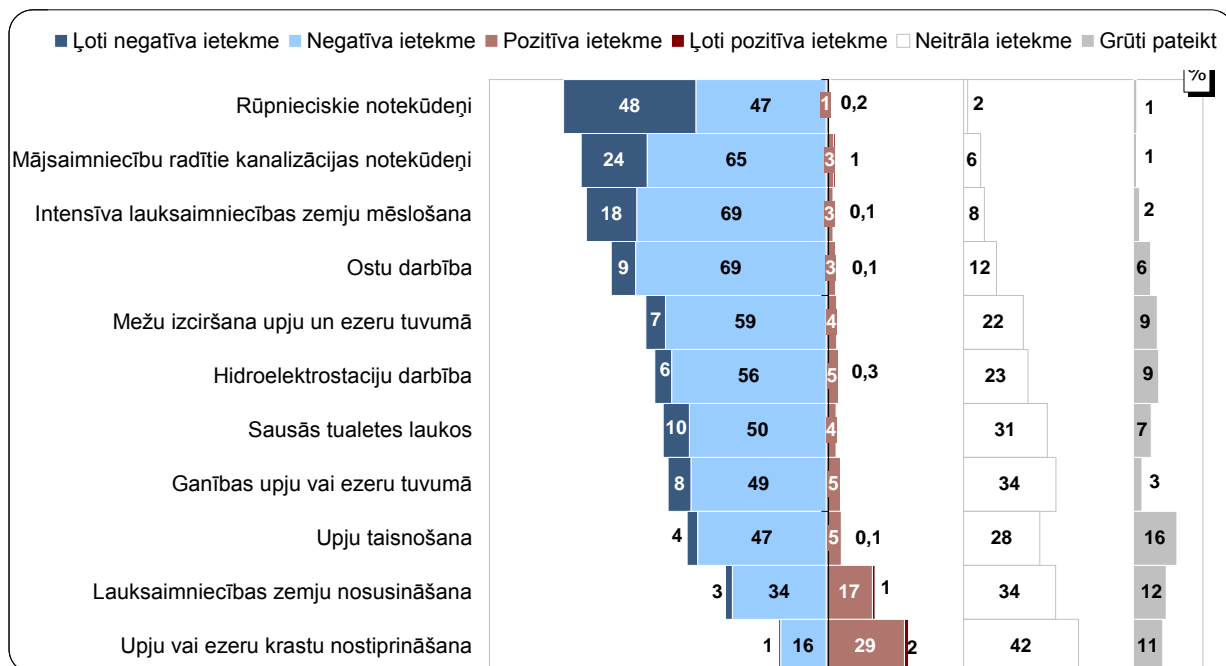
3.6. Dažādu faktoru ietekmes uz ūdens kvalitāti vērtējums

Jautājuma formulējums: Kādu ietekmi – pozitīvu vai negatīvu - Jūsaprāt, uz upju, ezeru, jūras piekrastes vai pazemes ūdeņu kvalitāti atstāj sekojošas cilvēku darbības?

Kopējās pētījuma teritorijas respondentu atbildes rāda to pašu tendenci, kas iepriekš parādījās Latvijas un Lietuvas respondentu sniegtajās atbildēs, proti - visnegatīvāk respondenti novērtējuši rūpniecisko notekūdeņu radīto ietekmi uz ūdeņu kvalitāti.

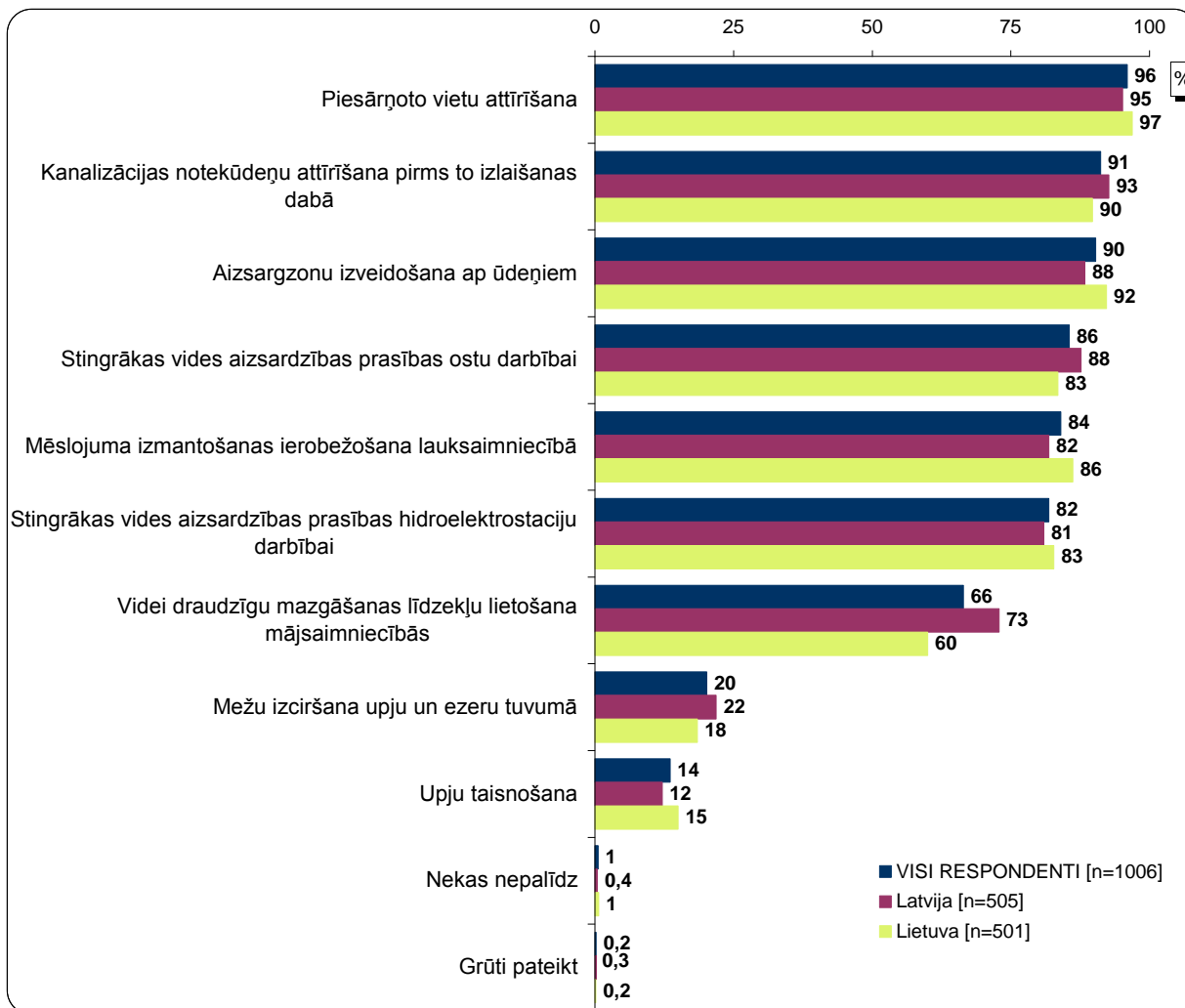
Bāze: respondenti, kuri snieguši konkrētu vērtējumu

Bāze: visi respondenti Latvijā un Lietuvā, n=1006

3.7. Pasākumi ūdens stāvokļa aizsargāšanai un uzlabošanai

Jautājuma formulējums: Kādi pasākumi, Jūsaprāt, palīdz aizsargāt un uzlabot upju, ezeru, jūras piekrastes un pazemes ūdeņu stāvokli?

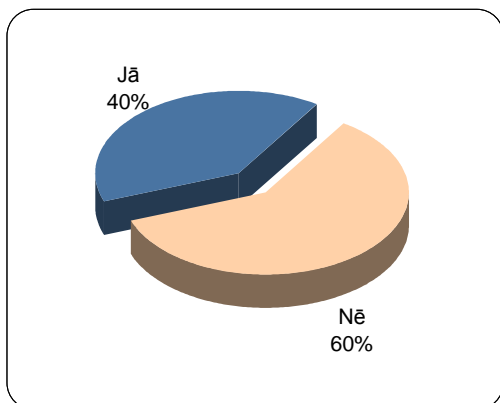

Bāze: respondenti attiecīgajā grupā [skat. "n=" grafikā]

Lielākās atšķirības Latvijas un Lietuvas respondentu sniegtajās atbildēs parādās jautājumā par videi draudzīgu mazgāšanas līdzekļu izmantojumu mājās. Pārējās atšķirības nav statistiski nozīmīgas.

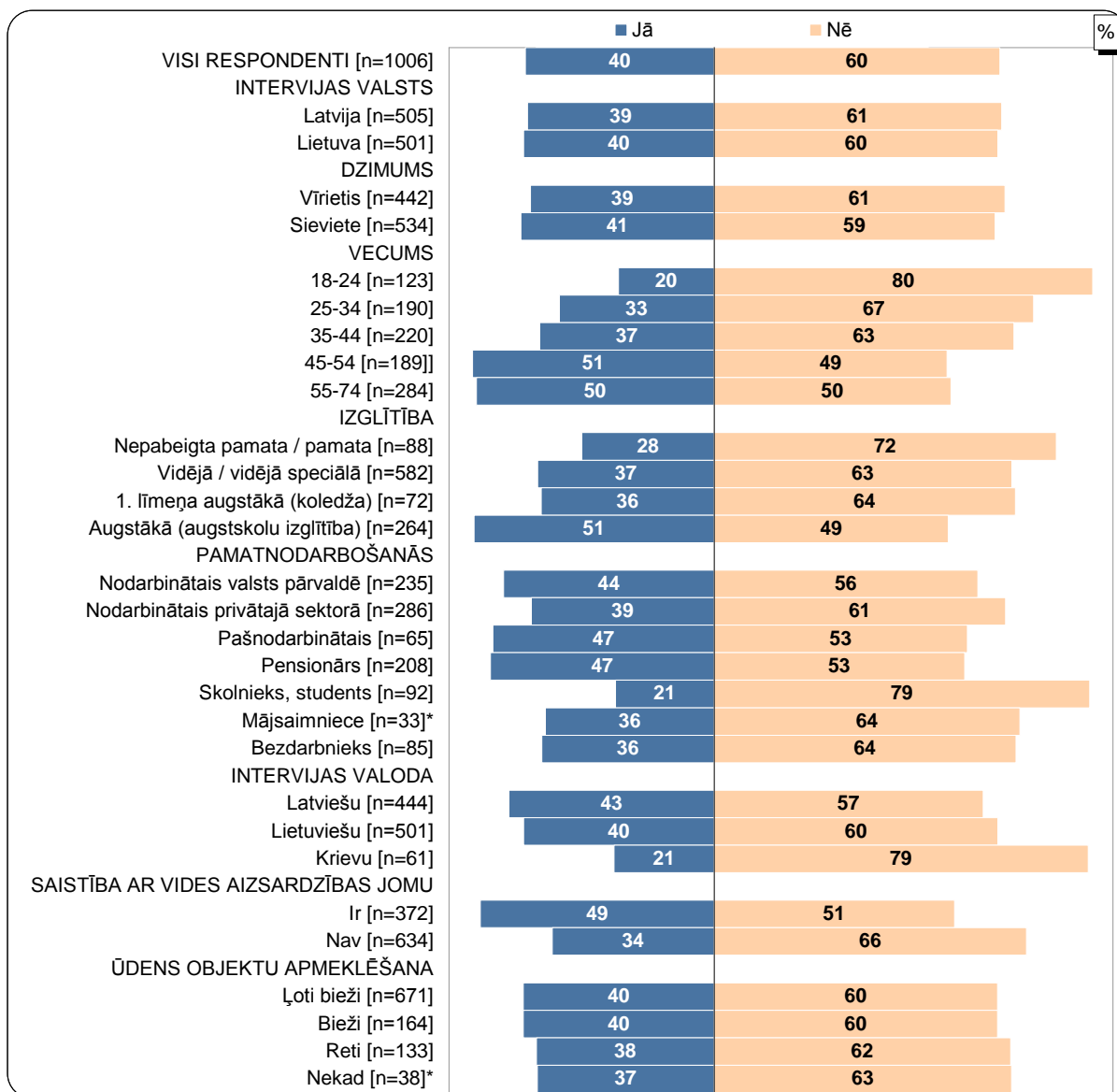
3.8. Iedzīvotāju informētība par īpaši aizsargājamo teritoriju apsaimniekošanas plāniem

Jautājuma formulējums: Vai Jūs esat dzirdējis/-usi par īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošanas plāniem?

Par īpaši aizsargājamo teritoriju apsaimniekošanas plāniem dzirdējuši 40% respondentu. Informētība par apsaimniekošanas plāniem pieaug, palielinoties respondentu vecumam un iegūtās izglītības līmenim. Labāk informēti ir respondenti, kuri atbildējuši latviešu un lietuviešu valodā, kā arī tie, kuriem ir kāda saistība ar vides aizsardzības jomu.

Bāze: visi respondenti Latvijā un Lietuvā, n=1006

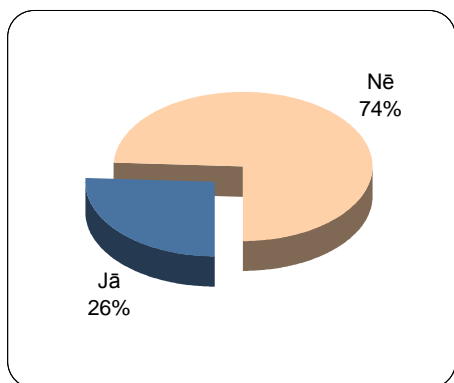

Bāze: respondenti attiecīgajā grupā [skat. "n=" grafikā]

*Bāze attiecīgajās apakšgrupās ir salīdzinoši neliela, lai izdarītu secinājumus par šo grupu

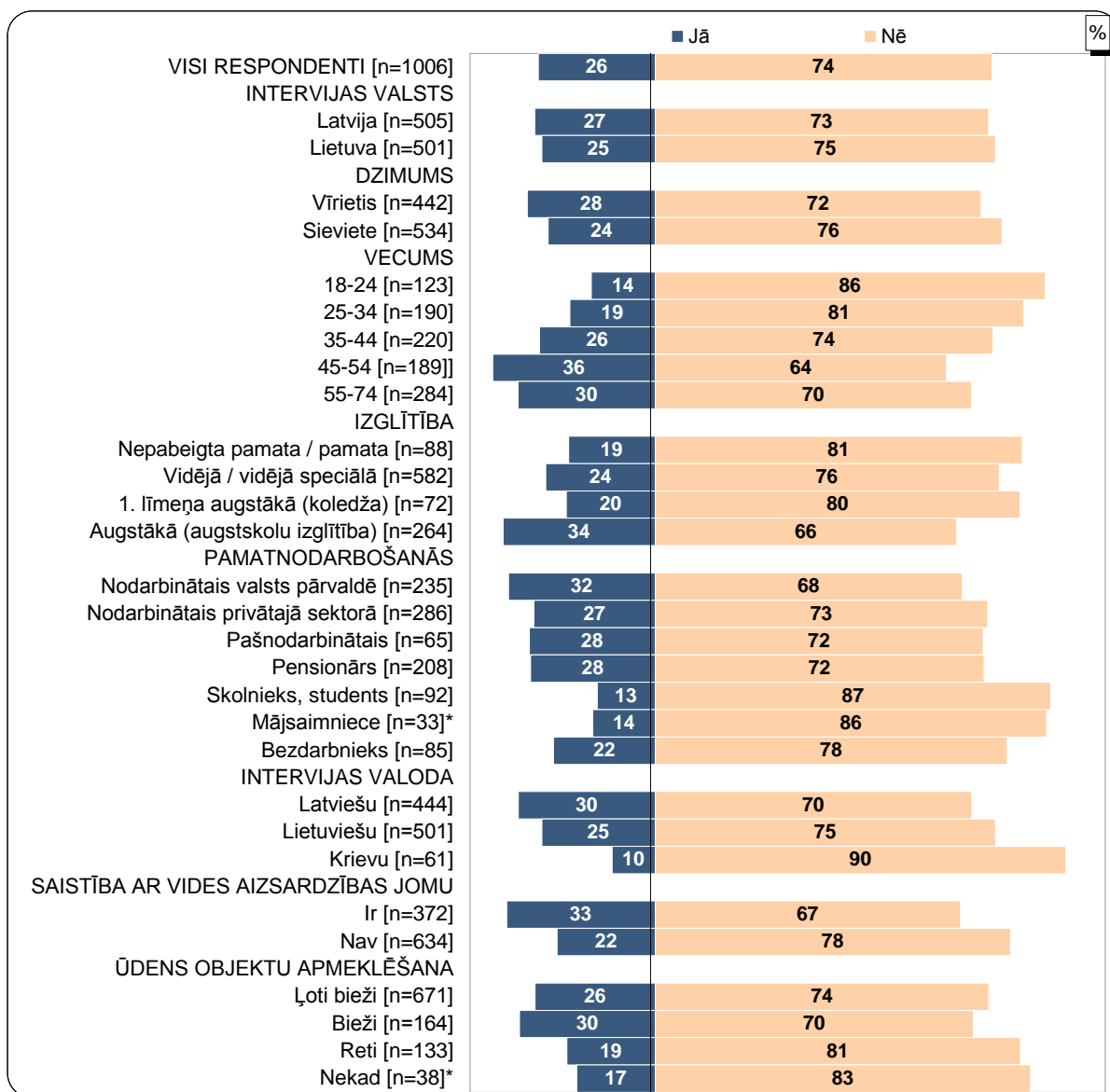
3.9. Iedzīvotāju informētība par upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāniem

Jautājuma formulējums: *Vai Jūs esat dzirdējis/-usi par upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāniem?*

Par upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāniem ir dzirdējuši aptuveni ceturtdaļa respondentu. Vērojama tendence, ka informētības līmenis pieaug, palielinoties respondentu vecumam.

Bāze: visi respondenti Latvijā un Lietuvā, n=1006

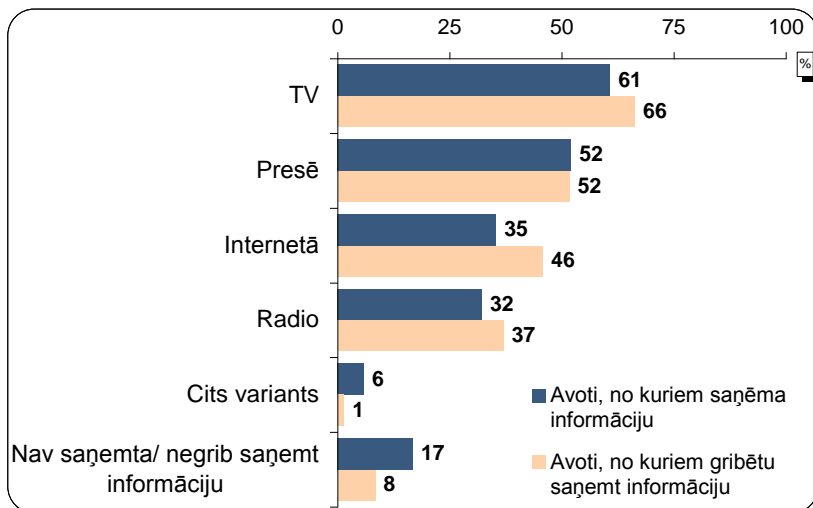
Bāze: respondenti attiecīgajā grupā [skat. "n=" grafikā]

*Bāze attiecīgajās apakšgrupās ir salīdzinoši neliela, lai izdarītu secinājumus par šo grupu

3.10. Informācijas ieguves avoti par dabīgo ūdenstilpņu apsaimniekošanu

Jautājumu formulējumi: No kādiem avotiem līdz šim Jūs esat saņēmis/-usi informāciju par upju, ezeru, jūras piekrastes un pazemes ūdeņu apsaimniekošanas jautājumiem?

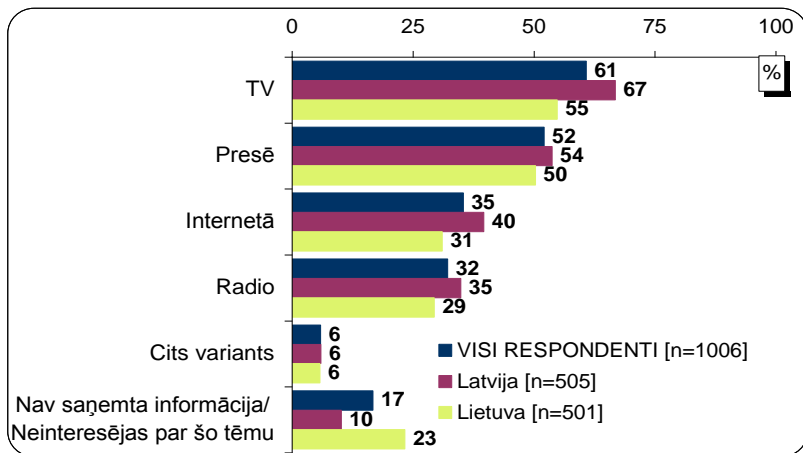
Kā Jūs gribētu saņemt aktuālo informāciju par upju, ezeru, jūras piekrastes un pazemes ūdeņu apsaimniekošanas jautājumiem?

Salīdzinot rādītājus par to, kur respondenti informāciju saņem un kur gribētu saņemt, redzams, ka respondenti gribētu vēl vairāk informācijas gūt tajos masu informācijas līdzekļos, ko jau izmanto, izņemot presi, kur respondentu vērtējumā informācijas ir pietiekoši.

Bāze: visi respondenti Latvijā un Lietuvā, n=1006

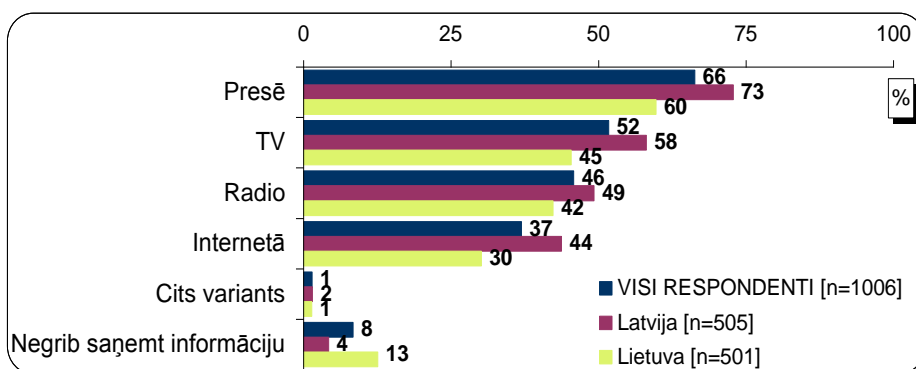
a) Līdz šim.

Respondenti Latvijā vairāk izmanto visus plašsaziņas līdzekļus, nekā respondentiem Lietuvā. Kopumā 17% aptaujāto atzinuši, ka šāda veida informāciju nav saņēmuši vai arī neinteresējas par ūdeņu apsaimniekošanas jautājumiem.

Bāze: respondenti attiecīgajā grupā [skat. "n=" grafikā]

b) Vēlētos

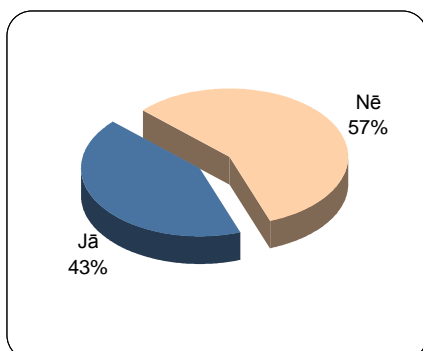

Respondenti Latvijā ir paiduši lielāku interesi saņemt vēl papildus informāciju, izmantojot klasiskos mediju kanālus.

Bāze: respondenti attiecīgajā grupā [skat. "n=" grafikā]

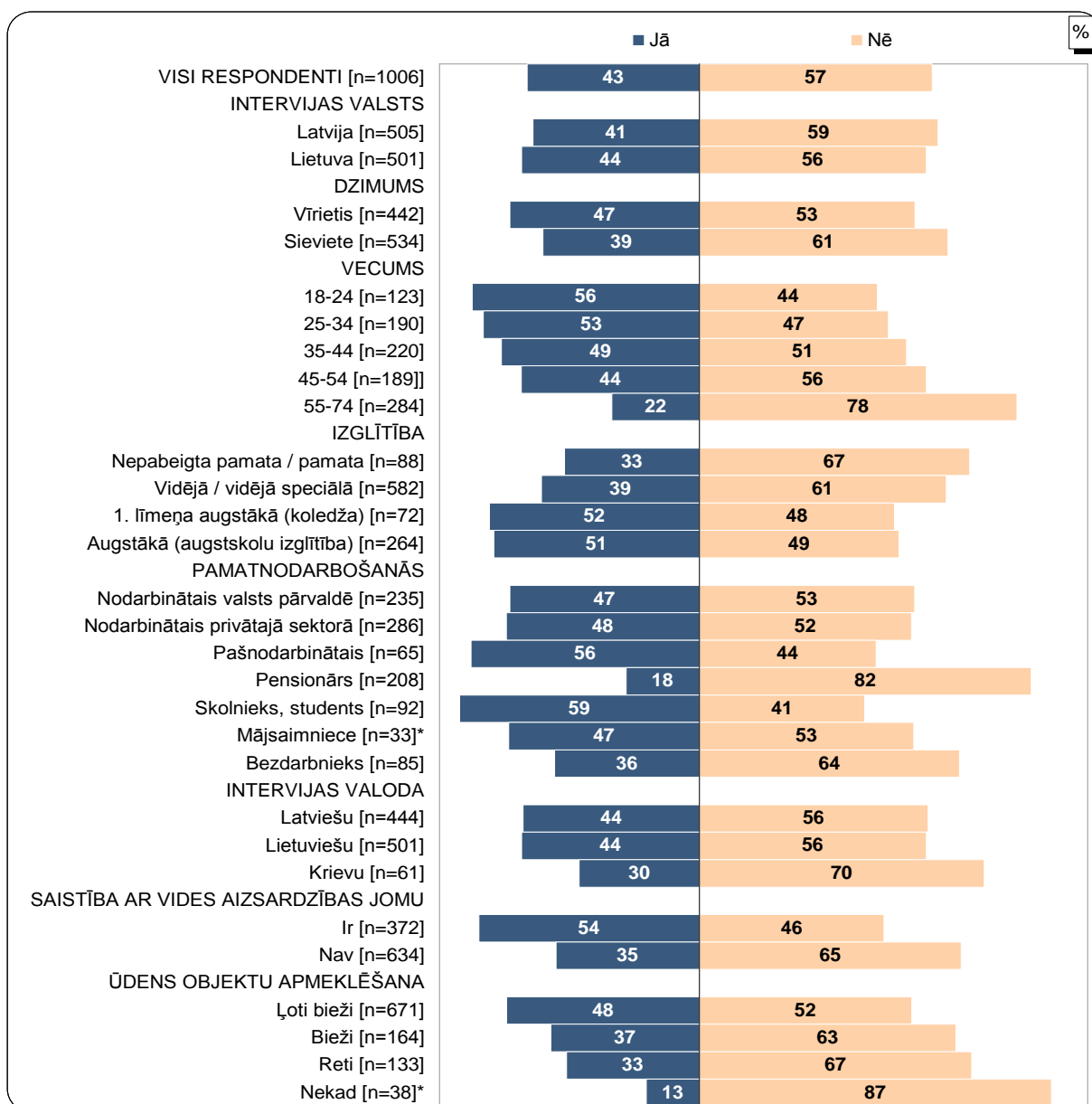
3.11. Iedzīvotāju ieinteresētība iesaistīties dabīgo ūdenstilpņu apsaimniekošanā

Jautājuma formulējums: Vai Jūs gribētu iesaistīties kādas upes, ezera vai jūras piekrastes apsaimniekošanā?

Bāze: visi respondenti Latvijā un Lietuvā, n=1006

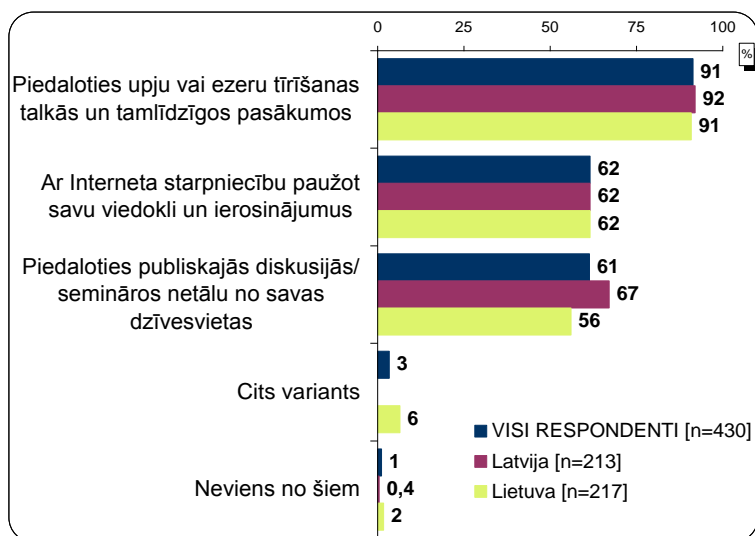
Gandrīz puse aptaujāto ir pauduši savu vēlmi iesaistīties kādas upes, ezera vai jūras piekrastes apsaimniekošanā. Lielāku ieinteresētību pauž respondenti ar augstāku iegūtās izglītības līmeni, kuriem ir saistība ar vides aizsardzības jomu un kuri biežāk pavada laiku pie ūdeņiem. Dati rāda, ka ieinteresētība sarūk, pieaugot respondentu vecumam.

Bāze: respondenti attiecīgajā grupā [skat. "n=" grafikā]

*Bāze attiecīgajās apakšgrupās ir salīdzinoši neliela, lai izdarītu secinājumus par šo grupu

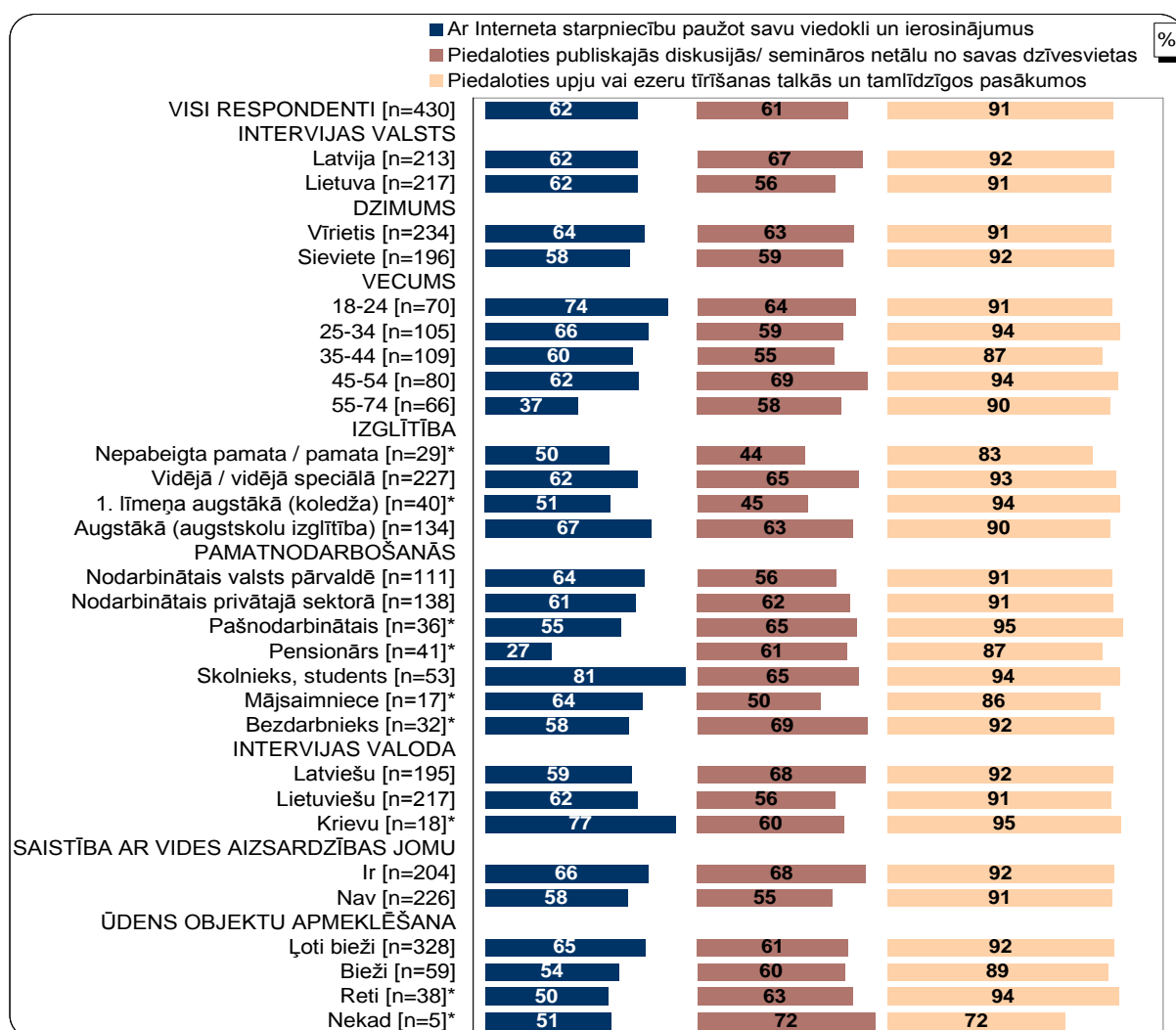
Jautājuma formulējums: Kuri no šiem aktivitāšu variantiem Jūs varētu interesēt?

Bāze: respondenti, kuri gribētu iesaistīties kādas upes, ezera vai jūras piekrastes apsaimniekošanā [skat. "n=" grafika]

Lielākā daļa respondentu pauduši gatavību piedalīties upju vai ezeru tīrīšanas talkās un tamlīdzīgos pasākumos. Nedaudz vairāk respondenti Latvijā, salīdzinot ar respondentiem Lietuvā, vēlētos piedalīties publiskajās diskusijās un semināros netālu no savas dzīves vietas. Publiskās diskusijās netālu no savas dzīves vietas vairāk vēlētos piedalīties respondenti Latvijā, kuri runā latviešu valodā un kuriem ir

saistība ar vides aizsardzības jomu. Ar interneta starpniecību paust savu viedokli biežāk vēlētos jaunāka gadagājuma iedzīvotāji, respondenti, kuri biežāk apmeklē ūdens objektus un krievvalodīgie.

Bāze: respondenti attiecīgajā grupā [skat. "n=" grafika]

*Bāze attiecīgajās apakšgrupās ir salīdzinoši neliela, lai izdarītu secinājumus par šo grupu

PIELIKUMS

PIEZĪMES UN PIEBILDES

Jautājuma formulējums: Vai Jums ir kādas piezīmes vai kas piebilstams saistībā ar šīs aptaujas jautājumiem?

Latvija.

	Skaitis
Aptaujas novērtējums	62
Saturīga aptauja/ izzinoši, visaptveroši jautājumi	15
Interesanta/ laba aptauja	12
Svarīga aptauja, lai cilvēki ir vairāk informēti par esošo situāciju	5
Daži neskaidri, specifiski termini	5
Diezgan nogurdinoša/ par garu aptauja	4
Sarežģīta aptauja	3
Daži jautājumi atkārtojās	3
Daži jautājumi varētu būt detalizētāki	3
Vajadzēja padomāt, lai atbildētu uz dažiem jautājumiem	3
Jautājumi, liek domāt par dabas aizsardzību	2
Pārāk daudz jautājumu	2
Daudz nevajadzīgu jautājumu	2
Šaubās, vai šādas aptaujas palīdzēs dabai	2
Jautājumi pārāk vispusīgi	1
Daži jautājumi prasa dziļākas zināšanas attiecīgajā nozarē	1
Šādai aptaujai vajadzēja būt internetā, lai varētu apdomāt atbilžu variantus	1
Jautājumi sastādīti tendenciozi	1
Nav skartas daudzas sfēras	1
Mērķauditorijai vajadzēja būt vidusskolu skolēniem, jauniešiem	1
Izteiktās vēlmēs/ieteikumi dabas aizsardzības jomā	26
Lai situācija uzlabotos, jāmaina valdības attieksme šajā jautājumā	4
Vajadzētu vairāk izglītēt cilvēkus vides aizsardzības jautājumos	3
Cilvēkiem jāievēro kārtība un tīrība, uzturoties pie ūdens krātuvēm	3
Cilvēkus vajadzētu izglītēt sākot no bērnības, rūpēties par dabu un domāt zaļi	2
Visiem patīk tīrs ūdens	2
Priecājas, ka kāds nodarbojas ar vides aizsardzību	2
Likumi par ūdenstilpņu aizsardzību nestrādā, jo ir par maz kontroles	1
Būtu jāaizliedz minerālmēslu lietošana	1
Būtu jāslēdz lielākā daļa mazo hidroelektrostaciju	1
Liela daļa privāto ezeru tiek iznīcināti, jo īpašnieki par tiem nerūpējas	1
Vēlētos, lai vairāk uzmanību pievērstu apkārtējai videi	1
Interesēties vajadzēja jau agrāk <i>Perestroikas</i> laikā	1
Vajadzētu aktualizēt labiekārtošanas lietas ūdens malās - piemēram, atkritumu urnu izvietošanu	1
Cilvēkiem būtu vēlams vairāk iesaistīties talkās un uzņemt ūdens piekrastes	1
Dabai jābūt dabīgai, lai tā tiktu arī bērnu bērniem	1
Vēlētos iepazīties ar aptaujas rezultātiem	1
Varētu būt informācija, kur zvanīt, kad redz, ka notiek ūdens piesārņošana, vai atkritumu izgāšana ūdens tuvumā	1
Nekas nav piebilstams	420

Lietuva.

	Skaitis
Aptaujas novērtējums	62
Labā aptauja, interesanti, aktuāli jautājumi	21
Sarežģīti vārdi/ frāzes	7
Uz šādiem jautājumiem jāatbild profesionāļiem	7
Daži jautājumi bija nepareizi/ viltīgi	5
Ir grūti atbildēt spontāni	4
Tas aizņēma daudz laika	3
Esmu apmierināts/-a ar aptauju	2
Šaubās, vai tas palīdzēs	2
Pārāk daudz jautājumu	2
Daudz atbilžu variantu	2
Daži jautājumi atkārtojās	2
Pārāk gara aptauja	1
Nezināja, ko atbildēt uz dažiem jautājumiem	1
Uz šādiem jautājumiem jāatbild jauniešiem	1
Tas nav mērķtiecīgi	1
Primitīvi jautājumi	1
Šādai aptaujai vajadzēja būt internetā	1
Interesanti uzzināt ko jaunu	1
Maz atvērto jautājumu	1
Izteiktās vēlmes/ieteikumi dabas aizsardzības jomā	1
Valdībai vajadzētu tam pievērst vairāk uzmanības	1
Nekas nav piebilstams	438

APTAUJAS ANKETA

Ventas upes apkārtnes iedzīvotāju aptauja

IEVADS

Labdien/ labvakar! Jums zvina _____ un es pārstāvu pētījumu centru SKDS. Pašlaik mēs veicam aptauju pēc „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra” pasūtījuma, lai uzzinātu iedzīvotāju informētību par ūdens apsaimniekošanas jautājumiem. Aptauja tiek finansēta no Eiropas Reģionālā attīstības fonda līdzekļiem. Aptaujas rezultāti tiks izmantoti informatīvo kampaņu veikšanai. Vai Jūs piekristu atbildēt uz mūsu jautājumiem? Intervija ilgs apmēram 10-15 minūtes. Mēs garantējam Jūsu atbilžu anonimitāti un to, ka iegūtā informācija tiks izmantota tikai apkopotā veidā.

Ja respondents jautā, kāda tieši projekta ietvaros, tad var minēt nosaukumu „Pārrobežu sadarbība Ventas upes baseina apgabala dabas vērtību apsaimniekošanā”.

PAMATA ANKETA

1. Kas, Jūsuprāt, ietilpst jēdzienā „ūdens resursu apsaimniekošana”? Nolasīt pēc kārtas visus apgalvojumus. Viena atbilde katrā rindīnā.

		Ietilpst	Neietilpst	Grūti pateikt
1	Ūdensapgāde un kanalizācija	1*	2	9
2	Virszemes ūdeņu (t.i., upju, ezeru un jūras piekrastes) apsaimniekošana/ aizsardzība	1*	2	9
3	Pazemes ūdeņu apsaimniekošana/ aizsardzība	1*	2	9
4	Ūdens bioloģiskās daudzveidības saglabāšana – tas ir zivju, augu un citu ūdenī dzīvojošo organismu aizsardzība	1*	2	9

2. Vidēji, cik reizes gadā pēdējo piecu gadu laikā Jūs esat apmeklējis/-usi kādus ūdens objektus, piemēram, lai nopeldētos, makšķerētu, izbrauktu ar laivu vai vienkārši atpūtai? Ūdens objekts var būt upe, ezers vai jūrmala, kas atrodas Latvijā/ Lietuvā (atbilstoši tam, kurā valstī tiek jautāts). Ja respondentam nav saprotams, paskaidrot – domātas dabīgās ūdenstilpnes, nevis mākslīgi veidotās. Viena atbilde. Nepienemt atbildi „grūti pateikt”.

Loti bieži (vairāk kā 10 reizes gadā)	1
Bieži (no 4 līdz 10 reizēm gadā)	2
Reti (no 1 līdz 3 reizēm gadā)	3
Nekad	4

3. Tagad es Jums nolasīšu piecus apgalvojumus. Sakiet, lūdzu, kuri divi no tiem, Jūsuprāt, vislabāk raksturotu labu ūdens kvalitāti upē vai ezerā? Atzīmēt divas atbildes

Tāds ūdens, ko var dzert bez papildus attīrīšanas	1
Tajā drīkst peldēties	2
Tajā ir labas makšķerēšanas/ zvejošanas iespējas	3
Tajā eksistē upei vai ezeram atbilstoši dzīvie organismi	4*
Ūdens atbilst upes vai ezera dabiskajam stāvoklim	5*

4. Kas, Jūsuprāt, ir ūdeņu eutrofikācija? Nolasīt trīs pirmos atbilžu variantus. Atzīmēt vienu atbildi.

Ūdenstilpņu krastu izskalošanās plūdu rezultātā	1
Pārmērīga augu savairošanās paaugstinātas biogēno vielu koncentrācijas dēļ	2*
Ūdens temperatūras paaugstināšanās vasaras periodā	3
Esmu dzirdējis/-usi, bet neatceros, kas tas ir (<i>nelasīt!</i>)	4
Nezinu, kas tas ir (<i>nelasīt!</i>)	5

Ja kods 4. jautājumā ir 1, 3, 4 vai 5 – pirms 5. jautājuma nolasīšanas nolasīt sekojošu paskaidrojumu: Ūdeņu eutrofikācija ir pārmērīga augu savairošanās paaugstinātas biogēno vielu (slāpekļa un fosfora) koncentrācijas dēļ.

* Atzīmētas mērķatbildes, kas raksturo iedzīvotāju zināšanu līmeni attiecīgajā jautājumā. Anketā, kas bija pieejama intervētājiem, šīs atbildes nebija izceltas.

Pētījums/ projekts: Ventas upes apkārtnes iedzīvotāju informētība par ūdens apsaimniekošanas jautājumiem

Uzdot visiem

5. Vai Jūs esat dzirdējis/-usi par to, ka Latvijā/ Lietuvā (atbilstoši tam, kurā valstī tiek jautāts) pastāv ūdeņu eutrofikācijas problēmas? Viena atbilde

Jā, esmu dzirdējis/-usi	1
Nē, neesmu dzirdējis/-usi	2

6. Sakiet, kuras no sekojošām pazīmēm, Jūsaprāt, varētu norādīt uz sliktu ūdens kvalitāti upē vai ezerā? Nolasīt pēc kārtas visus apgalvojumus. Viena atbilde katrā rindinā.

		Jā	Nē	Grūti pateikt
1	Duļķains ūdens	1*	2	9
2	Mazs zivju skaits	1*	2	9
3	Ar niedrēm stipri aizauguši krasti	1*	2	9
4	Mazs dzeltenu lēņu (ūdensrožu) skaits	1	2*	9
5	Tiek novērota zilalģu ziedēšana	1*	2	9
6	Mākslīgi stiprināti krasti (piemēram, betonēti)	1*	2	9
7	Upē/ pie ezera iztekas ir aizsprosts (piem., HES dambis)	1*	2	9

6.a. Vai Jūs varat minēt vēl kādas parādības, kas varētu norādīt uz sliktu ūdens kvalitāti upē vai ezerā?

.....
Nē/ grūti pateikt 99

7. Kādu ietekmi – pozitīvu vai negatīvu - Jūsaprāt, uz upju, ezeru, jūras piekrastes vai pazemes ūdeņu kvalitāti atstāj sekojošas cilvēku darbības? Nolasīt atbildes. Viena atbilde par katru izteikumu. Izteikumu rotācija.

		Ļoti pozitīva ietekme	Pozitīva ietekme	Neitrāla ietekme	Negatīva ietekme	Ļoti negatīva ietekme	Grūti pateikt
1	Rūpnieciskie notekūdeņi	5	4	3	2*	1*	9
2	Mājsaimniecību radītie kanalizācijas	5	4	3	2*	1*	9
3	Sausās tualetes laukos	5	4	3	2*	1*	9
4	Intensīva lauksaimniecības zemju	5	4	3	2*	1*	9
5	Ganības upju vai ezeru tuvumā	5	4	3	2*	1*	9
6	Lauksaimniecības zemju	5	4	3	2*	1*	9
7	Mežu izciršana upju un ezeru tuvumā	5	4	3	2*	1*	9
8	Hidroelektrostaciju darbība	5	4	3	2*	1*	9
9	Ostu darbība	5	4	3	2*	1*	9
10	Upju vai ezeru krastu nostiprināšana	5	4	3	2*	1*	9
11	Upju taisnošana	5	4	3	2*	1*	9

7.a. Vai Jūs varat minēt vēl kādus faktorus, kas negatīvi ietekmē upju, ezeru, jūras piekrastes vai pazemes ūdeņu kvalitāti?

.....
Nē/ grūti pateikt 99

8. Kādi pasākumi, Jūsaprāt, palīdz aizsargāt un uzlabot upju, ezeru, jūras piekrastes un pazemes ūdeņu stāvokli? Nolasīt pēc kārtas visus izteikumus. Viena atbilde katrā rindinā.

		Palīdz	Nepalīdz	Grūti pateikt
1	Kanalizācijas notekūdeņu attīrīšana pirms to izlaišanas dabā	1*	2	9
2	Aizsargzonu izveidošana ap ūdeņiem	1*	2	9
3	Upju taisnošana	1	2*	9
4	Vīdei draudzīgu mazgāšanas līdzekļu lietošana mājsaimniecībās	1*	2	9
5	Mēslojuma izmantošanas ierobežošana lauksaimniecībā	1*	2	9
6	Mežu izciršana upju un ezeru tuvumā	1	2*	9
7	Stingrākas vides aizsardzības prasības hidroelektrostaciju darbībai	1*	2	9
8	Stingrākas vides aizsardzības prasības ostu darbībai	1*	2	9
9	Piesārņoto vietu (atkritumu izgāztuvju, bijušo pesticīdu noliktavu, naftas bāžu u.c.) attīrīšana	1*	2	9

9. Vai Jūs esat dzirdējis/-usi par īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošanas plāniem?

Jā	1
Nē	2

10. Vai Jūs esat dzirdējis/-usi par upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāniem?

Jā	1
Nē	2

11. No kādiem avotiem līdz šim Jūs esat saņēmis/-usi informāciju par upju, ezeru, jūras piekrastes un pazemes ūdeņu apsaimniekošanas jautājumiem? Atbilžu variantus nolasīt. Iespējamās vairākas atbildes.

Presē	1
TV	2
Radio	3
Internetā	4
Cits variants (<i>precizēt</i>)	5
Neesmu saņēmis/-usi pilnīgi nekādu informāciju/ Neinteresējos par šo tēmu	6

12. Kā Jūs gribētu saņemt aktuālo informāciju par upju, ezeru, jūras piekrastes un pazemes ūdeņu apsaimniekošanas jautājumiem? Atbilžu variantus nolasīt. Iespējamās vairākas atbildes

Presē	1
TV	2
Radio	3
Internetā	4
Cits variants (<i>precizēt</i>)	5
Negribu saņemt nekādu informāciju	6

13. Vai Jūs gribētu iesaistīties kādas upes, ezera vai jūras piekrastes apsaimniekošanā?

Jā	1	→ 13a
Nē	2	→ 13b

Uzdot tiem, kuriem 13. jautājumā atzīmēts kods 1

13a. Kuri no šiem aktivitāšu variantiem Jūs varētu interesēt? Nolasīt pēc kārtas visus variantus.

		Jā	Nē
1	Ar Interneta starpniecību pauzēt savu viedokli un ierosinājumus	1	2
2	Piedaloties publiskajās diskusijās/ semināros netālu no savas dzīvesvietas	1	2
3	Piedaloties upju vai ezeru tīrīšanas talkās un tamlīdzīgos pasākumos	1	2
4	Cits variants (<i>precizēt</i>):		

Uzdot tiem, kuriem 13. jautājumā atzīmēts kods 2

13b. Lūdzu, paskaidrojiet, kāpēc nē?

Grūti pateikt 99

Uzdot visiem

14. Vai Jums ir kādas piezīmes vai kas piebilstams saistībā ar šīs aptaujas jautājumiem?

DEMOGRĀFIJA

Nobeigumā daži jautājumi par Jums

D1. Dzimums (*nejautā*)

Vīrietis	1
Sieviete	2

D2. Kāds ir Jūsu vecums? Ierakstīt pilnus gadus _____

Atsakās atbildēt 99 (*variantu nepiedāvāt!*)

Pētījums/ projekts: Ventas upes apkārtnes iedzīvotāju informētība par ūdens apsaimniekošanas jautājumiem

D3. Kāda ir Jūsu izglītība?

Nepabeigta pamata / pamata	1
Vidējā / vidējā speciālā	2
1. līmeņa augstākā (koledža)	3
Augstākā (augstskolu izglītība)	4
Atsakās atbildēt (<i>variantu nepiedāvāt!</i>)	9

D4. Kādai sociālajai grupai Jūs piederat?

Nodarbinātais valsts pārvaldē (valsts/ pašvaldības iestādes)	1
Nodarbinātais privātajā sektorā	2
Pašnodarbinātais	3
Pensionārs (-e)	4
Skolnieks, students	5
Mājsaimniece (-ks)	6
Bezdarbnieks	7
Cits (<i>ierakstīt</i>)	8
Atsakās atbildēt (<i>variantu nepiedāvāt!</i>)	9

D5. Vai Jums ir kāda saistība ar vides aizsardzības jomu (piemēram, darbs, izglītība, hobijs)?

Jā	1
Nē	2

Intervētājs atzīmē pēc intervijas:

D6. Intervijas valoda:

Latviešu	1
Lietuviešu	2
Krievu	3

D7. Intervijas valsts:

Latvija	1
Lietuva	2

Liels paldies par Jūsu atsaucību piedaloties šajā aptaujā!!!

STATISTISKĀS KĻŪDAS NOVĒRTĒŠANAS TABULA

Pētījuma rezultātos vienmēr pastāv zināma *statistiskās kļūdas* varbūtība. Analizējot un interpretējot pētījumā iegūtos rezultātus, to vajadzētu ņemt vērā. Tās atšķirības, kuras iekļaujas statistiskās kļūdas robežās vai ir mazākas par to, var uzskatīt par *nenozīmīgām*.

Statistiskā kļūda tiek aprēķināta pēc sekojošas formulas :

$$SK = q \times \sqrt{\pi \times (100 - \pi) / n}$$

kur :

SK - statistiskā kļūda

q - koeficients, kas pie 95% varbūtības ir vienāds ar 1.96

π - pētījumā iegūtais respondentu atbilžu procentuālais sadalījums

n - respondentu skaits

Lai ērtāk un ātrāk noteiktu statistisko mērījuma kļūdu, ir lietderīgi izmantot statistiskās kļūdas novērtēšanas tabulu.

PĒTĪJUMA REZULTĀTU STATISTISKĀS KĻŪDAS NOVĒRTĒŠANAS TABULA
(ar 95 % varbūtību)

Procentuālais atbilžu sadalījums (%)	Respondentu skaits [N] =											
	50	75	100	200	300	400	500	600	700	800	900	1000
1 vai 99	2.8	2.2	1.9	1.4	1.1	1.0	0.9	0.8	0.7	0.7	0.6	0.6
2 vai 98	3.9	3.2	2.7	1.9	1.6	1.4	1.2	1.1	1.0	1.0	0.9	0.9
4 vai 96	5.4	4.5	3.8	2.7	2.2	1.9	1.7	1.6	1.5	1.4	1.3	1.2
6 vai 94	6.6	5.4	4.7	3.3	2.7	2.3	2.0	1.9	1.8	1.7	1.6	1.5
8 vai 92	7.5	6.1	5.3	3.8	3.1	2.7	2.4	2.2	2.0	1.9	1.8	1.7
10 vai 90	8.3	6.8	5.9	4.2	3.4	2.9	2.6	2.4	2.2	2.0	2.0	1.9
12 vai 88	9.0	7.4	6.4	4.5	3.7	3.2	2.9	2.6	2.4	2.3	2.1	2.0
15 vai 85	9.9	8.0	7.0	5.0	4.0	3.5	3.1	2.9	2.6	2.5	2.3	2.2
18 vai 82	10.7	8.7	7.5	5.3	4.4	3.8	3.4	3.0	2.9	2.7	2.5	2.4
20 vai 80	11.1	9.1	7.8	5.5	4.5	3.9	3.5	3.2	3.0	2.8	2.6	2.5
22 vai 78	11.5	9.4	8.1	5.7	4.7	4.1	3.6	3.3	3.1	2.9	2.7	2.6
25 vai 75	12.0	9.8	8.5	6.0	4.9	4.2	3.8	3.5	3.2	3.0	2.8	2.7
28 vai 72	12.5	10.2	8.8	6.2	5.1	4.4	3.9	3.6	3.3	3.1	2.9	2.8
30 vai 70	12.7	10.4	9.0	6.4	5.2	4.5	4.0	3.7	3.4	3.2	3.0	2.8
32 vai 68	12.9	10.6	9.1	6.5	5.3	4.6	4.1	3.7	3.5	3.2	3.1	2.9
35 vai 65	13.2	10.8	9.4	6.6	5.4	4.7	4.2	3.8	3.5	3.3	3.1	3.0
40 vai 60	13.6	11.1	9.6	6.8	5.5	4.8	4.3	3.9	3.6	3.4	3.2	3.0
45 vai 55	13.8	11.3	9.8	6.9	5.6	4.9	4.4	4.0	3.7	3.5	3.3	3.1
50 vai 50	13.9	11.3	9.8	6.9	5.7	4.9	4.4	4.0	3.7	3.5	3.3	3.1

Lai noteiktu statistisko mērījuma kļūdu, ir jāzina nesvērts respondentu skaits attiecīgajā grupā un rezultāts procentos. Izmantojot šos lielumus, tabulas attiecīgajā iedaļā var atrast statistiskās mērījuma kļūdas robežas + / - procentos ar **95% varbūtību**.

Piemēram, ja pētījuma rezultātā no visiem aptaujātajiem Latvijas iedzīvotājiem (respondentu skaits n = 1000) tiek iegūta mērķa grupa 12.0%, kas pauž apstiprinošu attieksmi pret spriedumu vai izteikumu "X", tad ar 95% varbūtību mēs varam teikt, ka statistiskā mērījuma kļūda šeit ir + / - 2.0% robežās. No tā izriet, ka mērķa grupa, kura identificē sevi ar spriedumu vai izteikumu "X" ir no 10.0% līdz 14.0%.

TABULAS